

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΜΟΝΑΔΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ
2020

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 2.4.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: 4

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 8.v

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: 21

ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ /ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ/ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ: 106 / 8.v.1

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 228.000 €

Ρέθυμνο, Ιανουάριος 2021

Πίνακας περιεχομένων

ΣΥΝΟΨΗ (EXECUTIVE SUMMARY)	1
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ	7
2.1. Γενική μεθοδολογία	7
2.1.1 Άντληση και διαχείριση δεδομένων	7
2.1.2 Περιορισμοί λόγω πανδημίας	8
2.2. Χαρακτηριστικά της έρευνας ανθρώπινου δυναμικού (ΕΑΔ)	8
2.2.1 Παράμετροι δειγματοληψίας	8
Δειγματοληπτικό πλαίσιο – Μεθοδολογία	8
Μονάδες δειγματοληψίας	8
Ερωτηματολόγιο	8
Διάρκεια έρευνας πεδίου	8
Μέγεθος και ποσοστό δειγματοληψίας	9
Σφάλμα δειγματοληψίας	9
2.2.2 Έλεγχοι στρωματοποίησης	9
Στρωματοποίηση κατά φύλο	9
Στρωματοποίηση κατά νομό και εξαρτημένη εργασία/εγγραφή στον ΟΑΕΔ	10
Στρωματοποίηση κατά κλάδο δραστηριότητας	12
Στρωματοποίηση κατά εθνικότητα (Έλληνες-αλλοδαποί)	13
2.2.3 Λοιπά χαρακτηριστικά του δείγματος	13
Ηλικιακές κατηγορίες	13
Οικογενειακή κατάσταση	14
Επίπεδα εκπαίδευσης	15
2.2.4 Έλεγχοι διεξαγωγής και επισημάνσεις	16
Έλεγχος πεδίου – Ποιοτικοί έλεγχοι	16
Κλίμακες	16
2.3. Χαρακτηριστικά της έρευνας επιχειρήσεων (ΕΕ)	16
2.3.1 Παράμετροι δειγματοληψίας	16
Δειγματοληπτικό πλαίσιο	16
Μονάδες δειγματοληψίας	17
Ερωτηματολόγιο	17
Διάρκεια έρευνας πεδίου	17
Μέγεθος και ποσοστό δειγματοληψίας	17
Σφάλμα δειγματοληψίας	18
2.3.2 Έλεγχοι στρωματοποίησης	18
Στρωματοποίηση κατά κλάδο δραστηριότητας	18
Στρωματοποίηση κατά νομό	19
2.3.3 Λοιπά χαρακτηριστικά του δείγματος	20

Κατηγορίες επαγγελματών στις επιχειρήσεις	20
Κατηγορίες επαγγελματών ανά κλάδο δραστηριότητας	21
2.3.4 Έλεγχοι διεξαγωγής και επισημάνσεις	23
Έλεγχος πεδίου – Ποιοτικοί έλεγχοι	23
Κλίμακες	23
2.4. Καθαρή Βαθμολογία Υποστηρικτή - Net Promoter Score (NPS)	24
3. ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	25
3.1. Δείκτης Απασχολησιμότητας και Ανεργίας	26
3.1.1 Αυτοαπασχολούμενοι/ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία	26
3.1.2 Κατηγορίες επαγγελματών εργαζομένων	27
3.1.3 Είδη Εργασίας	28
3.1.4 Εργασιακές Καταστάσεις - Εποχική Εργασία	30
3.1.5 Δευτερεύουσα απασχόληση	32
3.1.6 Εργασία και Ανεργία ανά φύλο	33
3.1.7 Εργασία και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα	34
3.1.8 Εργασία και ανεργία ανά εθνικότητα	36
3.1.9 Χρονικά διαστήματα ανεργίας – Μακροχρόνια και νεανική ανεργία	36
3.1.10 Εργασία εποχική εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας	38
3.2. Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργατικού δυναμικού	40
3.2.1 Οικονομική κατάσταση ανθρώπινου δυναμικού	40
3.2.2 Σταθμικός μέσος εισοδήματος εργαζομένων	41
3.2.3 Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα	42
4. ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	44
4.1. Δείκτης αυτοαπασχόλησης /οικογενειακής επιχείρησης	44
4.1.1 Τύποι Επιχειρήσεων	44
4.1.2 Αυτοαπασχόληση και Επιχειρηματικότητα	47
4.2. Δείκτης οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων	48
4.2.1 Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων	48
4.2.2 Σταθμικός Μέσος τζίρου επιχειρήσεων	49
4.2.3 Οικονομική κατάσταση κατά κλάδο δραστηριότητας	50
5. ΔΕΙΚΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΠΡΟΣΩΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	51
5.1.1 Διατύπωση γνώμης για τα προσόντα και δεξιότητες	51
5.1.2 Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού από τις γνώσεις και δεξιότητες του	53
5.1.3 Διάθεση αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης εργαζομένων	55
5.1.4 Επαγγέλματα και νέες θέσεις εργασίας	55
5.1.5 Επαγγελματικές κατηγορίες με νέες θέσεις ανά κλάδο δραστηριότητας	57

6. ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	59
6.1. Επιχειρήσεις - κατάρτιση	59
6.1.1 Παρεχόμενη κατάρτιση / εκπαίδευση από επιχειρήσεις	59
6.1.2 Αντικείμενα παρεχόμενης κατάρτισης από τις επιχειρήσεις	61
6.1.3 Συχνότητα παρεχόμενης κατάρτισης από επιχειρήσεις	63
6.1.4 Αποτύπωση γνώμης - Επίδραση κατάρτισης στην επιλογή εργαζομένων	64
6.2. Εργατικό δυναμικό - κατάρτιση	65
6.2.1 Παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης	65
6.2.2 Γνώμη ανέργων για τη κατάρτιση	65
6.2.3 Γνώμη εργαζομένων για τη κατάρτιση	66
6.2.4 Αντικείμενα κατάρτισης που έχει παρακολουθήσει το ανθρώπινο δυναμικό	68
6.3. Επιχειρήσεις - κατάρτιση	69
6.3.1 Γνώμη επιχειρήσεων για επίδραση των προγραμμάτων κατάρτισης	69
6.3.2 Γνώμη επιχειρήσεων για την εκτίμηση των προγραμμάτων κατάρτισης από τους εργαζόμενους	70
6.4. Διατύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης	70
6.4.1 Αποτύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης από τις επιχειρήσεις	70
6.4.2 Διατύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης από το εργατικό δυναμικό	72
6.4.3 Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις	73
7. ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID 19	75
7.1. Επιπτώσεις της πανδημίας στο εργατικό δυναμικό	75
7.1.1 Διακοπή εργασίας λόγω πανδημίας	76
7.1.2 Μείωση απολαβών λόγω πανδημίας	76
7.1.3 Λοιπές επιπτώσεις	78
7.1.4 Γνώμη του εργατικού δυναμικού για τις επιπτώσεις της πανδημίας στην αγορά εργασίας	79
7.1.5 Γνώμη των ανέργων για τις προοπτικές εύρεσης εργασίας	79
7.2. Επιπτώσεις στις επιχειρήσεις	80
7.2.1 Πανδημία, οικονομικές επιπτώσεις και προοπτικές στις επιχειρήσεις	81
7.3. Εκτίμηση για τις προοπτικές εξέλιξης της οικονομίας της Κρήτης	82
8. ΕΠΙΛΟΓΟΣ	85
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	109

Γραφήματα

Γράφημα 1 Κατανομή ενεργού εργατικού δυναμικού κατά νομό σε σχέση με συναφείς κατανομές κατά νομό – 001006.....	10
Γράφημα 2: Κατανομή ερωτώμενων του δείγματος ανά νομό – 001003.....	11
Γράφημα 3: Εργαζόμενοι και άνεργοι στην ΕΑΔ και σύγκριση με ΕΛΣΤΑΤ – Α01001.....	11
Γράφημα 4: Ποσοστά ηλικιακών ομάδων – 001002.....	14
Γράφημα 5: Αποτύπωση οικογενειακής κατάστασης στο δείγμα – 001005.....	15
Γράφημα 6: Κατανομή ανά επίπεδο εκπαίδευσης - 001008.....	15
Γράφημα 7: Κατανομή επιχειρήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας (ΚΑΔ) σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016), ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ (2017) και δείγμα ΕΕ2018 – 002001.....	19
Γράφημα 8: Κατανομή επιχειρήσεων κατά νομό σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016), ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ (2017) και σύγκριση με δείγμα ΕΕ 2018– 002002.....	20
Γράφημα 9: Κατανομή κατηγοριών επαγγελματιών στις επιχειρήσεις – 002004.....	21
Γράφημα 10: Επαγγελματικές κατηγορίες ανά κλάδο δραστηριότητας- Α02001.....	22
Γράφημα 11: Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία – C01001.....	27
Γράφημα 12: Πλήθος εργαζομένων δείγματος ανά κατηγορία επαγγελματιών - 001010.....	27
Γράφημα 13: Πλήρης, μερική και εκ περιτροπής εργασία – Α01021.....	28
Γράφημα 14: Εργασία αόριστου και ορισμένου χρόνου – Εργασία χωρίς πλαίσιο –Α01022.....	29
Γράφημα 15: Συνεχώς εργαζόμενοι, εποχικά εργαζόμενοι και άνεργοι – Α01001Α.....	30
Γράφημα 16: Εργασιακές καταστάσεις απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας – Α01003.....	31
Γράφημα 17: Εποχική εργασία ανά κατηγορία επαγγέλματος – Α01004.....	32
Γράφημα 18: Απασχόληση και ανεργία ανά φύλο – Α01018.....	33
Γράφημα 19: Εργασία συνεχής, εποχική και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα – Α01005.....	34
Γράφημα 20: Εργασία, εποχική εργασία, ανεργία και ιθαγένεια – Α01007.....	36
Γράφημα 21: Χρονικά διαστήματα ανεργίας – Α01014.....	37
Γράφημα 22: Χρονικά διαστήματα ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – Α01015.....	38
Γράφημα 23: Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας –Α01003.....	39
Γράφημα 24: Οικονομική κατάσταση εργατικού δυναμικού - Ε01002.....	40
Γράφημα 25: Διαχρονική εξέλιξη του Σταθμικού Μέσου Εισοδήματος Εργαζομένων.....	41
Γράφημα 26: Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα –Ε01005.....	42
Γράφημα 27: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό εργαζομένων – C02001.....	44
Γράφημα 28: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τους εργαζόμενους ανά κλάδο δραστηριότητας – C02002..	45
Γράφημα 29: Αυτοαπασχολούμενοι/Επιχειρηματίες και υπάλληλοι ανά ηλικιακή ομάδα – C01002.....	47
Γράφημα 30: Οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων – Β02001.....	48
Γράφημα 31: Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας – Β02004.....	50
Γράφημα 32: Αυτοαξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού – D01003.....	52
Γράφημα 33: Αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των επιχειρήσεων - D02008..	52
Γράφημα 34: Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού με το επίπεδο γνώσεων και προσόντων του - D0100453	
Γράφημα 35: Επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού για τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας - D01005.....	54
Γράφημα 36: Λόγοι μη διάθεσης αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης – D01002.....	55
Γράφημα 37: Νέες θέσεις στο ερχόμενο 6μηνο ανά κατηγορία επαγγέλματος -D02005.....	56
Γράφημα 38: Ζήτηση εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας - D02006.....	58
Γράφημα 39: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση εργαζομένων από την επιχείρηση - F02004.....	59
Γράφημα 40: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση ανά κλάδο δραστηριότητας – F02003.....	60
Γράφημα 41: Γνωστικό Αντικείμενο παρεχόμενης κατάρτισης – F02006.....	61

Γράφημα 42: Γνωστικό Αντικείμενο κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας – F02007.....	62
Γράφημα 43: Συχνότητα κατάρτισης εργαζομένων από τις επιχειρήσεις – F02005.....	63
Γράφημα 44: Επίδραση εκπαίδευσης/κατάρτισης στην επιλογή νέων εργαζόμενων ανά κλάδο δραστηριότητας – F02002.....	64
Γράφημα 45: Παρακολούθηση εκπαίδευσης/κατάρτισης – F01002.....	65
Γράφημα 46: Δείκτης NPS γνώμης ανέργων για τη βοήθεια των προγραμμάτων κατάρτισης στην εξεύρεση εργασίας – F01008.....	66
Γράφημα 47: Δείκτης NPS γνώμης εργαζόμενων για τη βοήθεια των προγραμμάτων κατάρτισης στην ισχυροποίηση της θέσης τους – F01011.....	67
Γράφημα 48: Δείκτης NPS γνώμης εργαζόμενων για τη βοήθεια των προγραμμάτων κατάρτισης με έξοδα της επιχείρησης στην ισχυροποίηση της θέσης τους – F01010.....	67
Γράφημα 49: Αντικείμενα σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει το ανθρώπινο δυναμικό-F01003.....	68
Γράφημα 50: Δείκτης NPS επιχειρήσεων για την επίδραση των προγραμμάτων κατάρτισης στους εργαζόμενους – F02015.....	69
Γράφημα 51: Δείκτης NPS γνώμης επιχειρήσεων για το επίπεδο ικανοποίησης των εργαζομένων από τα προγράμματα κατάρτισης που εκείνες προσφέρουν – F02016.....	70
Γράφημα 52: Διατύπωση γνώμης επιχειρήσεων για αντικείμενα κατάρτισης – F02013.....	71
Γράφημα 53: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01015.....	73
Γράφημα 54: Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις – F02012.....	74
Γράφημα 55 : Επίδραση της πανδημίας COVID-19 στο εργατικό δυναμικό – H01001.....	75
Γράφημα 56: Τρόπος απασχόλησης εργαζομένων και μείωση απολαβών λόγω COVID-19– H01006.....	76
Γράφημα 57 : Μείωση απολαβών λόγω COVID-19 ανά κατηγορία επαγγέλματος – H01007.....	77
Γράφημα 58 : Γνώμη εργατικού δυναμικού για την επίπτωση του COVID-19 στους εργαζομένους – H01002.....	79
Γράφημα 59 : Γνώμη ανέργων για τις προοπτικές εύρεσης εργασίας – H01005.....	79
Γράφημα 60 : Επιπτώσεις των περιοριστικών μέτρων στις επιχειρήσεις – H02001.....	80
Γράφημα 61 : Οικονομική κατάσταση της επιχείρησης μετά την άρση του lock-down – H02002.....	81
Γράφημα 62 : Γνώμη επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της πανδημίας στην λειτουργία τους– H02003.....	82
Γράφημα 63: Γνώμη για τις προοπτικές της οικονομίας της Κρήτης - H03001.....	83

Πίνακες

Πίνακας 1: Ομαδοποιημένοι ΚΑΔ και απόκλιση ΕΑΔ από ΕΙΕΑΔ/ΕΛΣΤΑΤ - 001009.....	12
Πίνακας 2: Εργατικό δυναμικό και αποκλιμάκωση της ανεργίας στην Περιφέρεια Κρήτης σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ (2016-2020).....	25
Πίνακας 3 : Ποσοστό (%) Ανεργίας για την περίοδο Αυγούστου 2019- Οκτωβρίου 2020, ανά Διοικητική περιφέρεια (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ)	26
Πίνακας 4: Χρονικά διαστήματα εγγεγραμμένων στον ΟΑΕΔ – Δεκέμβριος 2020 (Πηγή ΟΑΕΔ).....	37
Πίνακας 5: Πίνακας υπολογισμού Σταθμικού Μέσου Εισοδήματος Εργαζομένων – Ε01001	41
Πίνακας 6: Πίνακας υπολογισμού Σταθμικού Μέσου Τζίρου Επιχειρήσεων – Β02007	49
Πίνακας 7: Δυναμικότητα επαγγελματικών κατηγοριών (ISCO08-3 ψηφία) – Πηγή:ΕΙΕΑΔ (2019)	57
Πίνακας 8: Αναλογία των δύο φύλων στο δείγμα σε σχέση με ΕΙΕΑΔ-ΕΛΣΤΑΤ - 01001	87
Πίνακας 9: Ποσοστά ηλικιακών ομάδων στο δείγμα ΕΑΔ - 01002.....	87
Πίνακας 10: Κατανομή του δείγματος ΕΑΔ ανά νομό – 001003	87
Πίνακας 11: Κατανομή εθνικοτήτων του δείγματος ΕΑΔ – 001004	87
Πίνακας 12: Αποτύπωση οικογενειακής κατάστασης στο δείγμα ΕΑΔ – 001005	88
Πίνακας 13: Κατανομή ενεργού εργατικού δυναμικού κατά νομό σε σχέση με συναφείς κατανομές κατά νομό – 001006:.....	88
Πίνακας 14: Κατανομή δείγματος ΕΑΔ ανά επίπεδο εκπαίδευσης - 001008.....	88
Πίνακας 15: Πλήθος εργαζομένων δείγματος ΕΑΔ ανά κατηγορία επαγγελματών- 01010.....	89
Πίνακας 16: Κατανομή επιχειρήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας (ΚΑΔ) της ΕΕ2020.....	89
Πίνακας 17: Κατανομή επιχειρήσεων κατά νομό σύμφωνα με ΕΕ 2020 συγκριτικά με ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ – 002002.....	89
Πίνακας 18: Κατανομή κατηγοριών επαγγελματών στις επιχειρήσεις ΕΕ – 002004.....	90
Πίνακας 19: Συνεχώς εργαζόμενοι, εποχικά εργαζόμενοι και άνεργοι ΕΑΔ – Α01001Α.....	90
Πίνακας 20: Εργαζόμενοι και άνεργοι στην ΕΑΔ – Α01001.....	90
Πίνακας 21: Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας – Α01003.....	90
Πίνακας 22: Εποχική εργασία ανά κατηγορία επαγγέλματος – Α01004.....	91
Πίνακας 23: Εργασία συνεχής, εποχική και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα – Α01005.....	91
Πίνακας 24: Εργασία, εποχική εργασία, ανεργία και ιθαγένεια – Α01007.....	91
Πίνακας 25: Δευτερεύουσα Εργασία ανά κλάδο δραστηριότητας κύριας απασχόλησης –Α01010.....	92
Πίνακας 26: Κατανομή ανέργων σε χρονικά διαστήματα ανεργίας – Α01014	92
Πίνακας 27:Χρονικά διαστήματα ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – Α01015	92
Πίνακας 28: Συνεχής/Εποχική Εργασία και ανεργία ανά φύλο - Α01018	92
Πίνακας 29: Πλήρης, μερική και εκ περιτροπής εργασία – Α01021	93
Πίνακας 30: Εργασία αόριστου και ορισμένου χρόνου – Εργασία χωρίς πλαίσιο –Α01022	93
Πίνακας 31: Επαγγελματικές κατηγορίες ανά κλάδο δραστηριότητας- Α02001	94
Πίνακας 32: Οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων – Β02001	95
Πίνακας 33:Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας – Β02004.....	95
Πίνακας 34:Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία – C01001	95
Πίνακας 35: Αυτοαπασχολούμενοι/ Επιχειρηματίες και υπάλληλοι ανά ηλικιακή κατηγορία–C01002 ...	96
Πίνακας 36: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό εργαζομένων – C02001.....	96
Πίνακας 37: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τους εργαζόμενους ανά κλάδο δραστηριότητας – C02002....	96
Πίνακας 38: Λόγοι μη διάθεσης αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης – D01002	96
Πίνακας 39: Αυτοαξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού – D01003	97
Πίνακας 40: Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού με το επίπεδο γνώσεων και προσόντων του - D01004. 97	

Πίνακας 41: Επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού για τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας - D01005	97
Πίνακας 42: Νέες θέσεις στο ερχόμενο βμηνο ανά κατηγορία επαγγέλματος - D02005	97
Πίνακας 43: Ζήτηση εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας - D02006.....	98
Πίνακας 44: Αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των επιχειρήσεων - D02008: ..	98
Πίνακας 45: Οικονομική κατάσταση εργατικού δυναμικού - E01002.....	99
Πίνακας 46: : Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα –E01005.....	99
Πίνακας 47: Οικονομική κατάσταση ανά έτος για κλάδο Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι και Αλιείς – E01006.....	99
Πίνακας 48: Οικονομική κατάσταση ανά κατηγορία επαγγέλματος ΕΑΔ2016– E01008	100
Πίνακας 49: Οικονομική κατάσταση ανά κατηγορία επαγγέλματος ΕΑΔ2017– E01009	100
Πίνακας 50: Οικονομική κατάσταση ανά κατηγορία επαγγέλματος ΕΑΔ2018– E01010	101
Πίνακας 51: Οικονομική κατάσταση ανά κατηγορία επαγγέλματος ΕΑΔ2019– E01011	101
Πίνακας 52: Παρακολούθηση εκπαίδευσης/κατάρτισης – F01002.....	102
Πίνακας 53: Αντικείμενα σεμιναρίων που παρακολούθησαν οι ερωτώμενοι-F01003.....	102
Πίνακας 54: Παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης με πρωτοβουλία του εργοδότη – F01004... ..	102
Πίνακας 55: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01015	103
Πίνακας 56: Επίδραση εκπαίδευσης/κατάρτισης στην επιλογή νέων εργαζόμενων ανά κλάδο δραστηριότητας – F02002.....	103
Πίνακας 57:Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση ανά κλάδο δραστηριότητας – F02003	104
Πίνακας 58: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση εργαζομένων από την επιχείρηση - F02004	104
Πίνακας 59: Συχνότητα κατάρτισης εργαζομένων από τις επιχειρήσεις – F02005.....	104
Πίνακας 60: Γνωστικό Αντικείμενο παρεχόμενης κατάρτισης – F02006.....	104
Πίνακας 61: Γνωστικό Αντικείμενο κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας – F02007.....	105
Πίνακας 62: Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις – F02012.....	105
Πίνακας 63: Διατύπωση γνώμης επιχειρήσεων για αντικείμενα κατάρτισης – F02013	106
Πίνακας 64: Επίδραση της πανδημίας COVID-19 στο εργατικό δυναμικό – H01001.....	106
Πίνακας 65: Γνώμη εργατικού δυναμικού για την επίπτωση του COVID-19 στους εργαζομένους – H01002	106
Πίνακας 66: Γνώμη ανέργων για τις προοπτικές εύρεσης εργασίας – H01005	107
Πίνακας 67: Εργαζόμενοι-αυτοαπασχολούμενοι και μείωση απολαβών λόγω COVID-19– H01006.....	107
Πίνακας 68: Μείωση απολαβών λόγω COVID-19 ανά κατηγορία επαγγέλματος – H01007	107
Πίνακας 69: Επιπτώσεις των περιοριστικών μέτρων στις επιχειρήσεις – H02001	107
Πίνακας 70: Οικονομική κατάσταση της επιχείρησης μετά την άρση του lock-down – H02002	108
Πίνακας 71: Γνώμη επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της πανδημίας στην λειτουργία τους– H02003..	108

Συντομογραφίες

ΕΑΔ	Έρευνα Ανθρώπινου Δυναμικού
ΕΕ	Έρευνα Επιχειρήσεων
ΓΕΜΗ	Γενικό Εμπορικό Μητρώο
ΕΙΕΑΔ	Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΜΕΑΕ	Μονάδα Ερευνών Αγοράς και Επιχειρηματικότητας (πρώην Μονάδας Ερευνών Αγοράς και Κοινής Γνώμης)
ΜΟ	Μέσος Όρος
ΠΜΠΑΕ	Περιφερειακός Μηχανισμός Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας
ΣΜΕΕΡ	Σταθμικός Μέσος Εισοδήματος Εργαζομένων
ΣΜΤΕ	Σταθμικός Μέσος Τζίρου Επιχειρήσεων
CATI	Computer Aided Telephone Interviewing
EUROSTAT	European Union Statistical Office
ISIC	International Standard Industrial Classification of All Economic Activities
NACE	Statistical Classification of Economic Activities in the European Community
NPS	Net Promoter Score

Ευχαριστίες

Η Ομάδα Έργου του Περιφερειακού Μηχανισμού Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας στην Κρήτη εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες της προς τον κο Σταύρο Γαβρόγλου, Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Ενεργητικών Πολιτικών και Διεθνών Δικτύων του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού, για την πολύτιμη συνδρομή του στην παροχή των στατιστικών δεδομένων.

Σύνοψη (Executive Summary)

Η παρούσα Έκθεση συνιστά το Παραδοτέο Π.2.4 του Έργου «Περιφερειακός Μηχανισμός Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας (ΠΜΠΑΕ)» για την Κρήτη και αποτυπώνει τα μεγέθη της αγοράς εργασίας στην Κρήτη για το 2020.

Στην Έκθεση γίνεται σύνθεση των αποτελεσμάτων των πρωτογενών ποσοτικών ερευνών στο ανθρώπινο δυναμικό (Έρευνα Ανθρώπινου Δυναμικού - ΕΑΔ) και στις επιχειρήσεις (Έρευνα Επιχειρήσεων - ΕΕ).

Τα αποτελέσματα των ποσοτικών ερευνών του ΠΜΠΑΕ ακολουθούν τη μεθοδολογία μετρήσεων των προηγούμενων παραδοτέων μέσω της υιοθέτησης 5 βασικών δεικτών παρακολούθησης. Στην παρούσα έκθεση έχει προστεθεί ένας νέος δείκτης που αποτυπώνει τις επιπτώσεις της πανδημίας στην αγορά εργασίας της Κρήτης.

Ενώ η εικόνα της αγοράς εργασίας της Κρήτης τα τελευταία χρόνια (2017-2019) εμφάνιζε οριακές βελτιώσεις, το 2020 η κατάσταση φαίνεται να μεταβάλλεται έντονα λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας του COVID-19.

Σημαντική δυσμενής αλλαγή για το εργατικό δυναμικό αποτελεί το γεγονός ότι καταγράφεται μια νέα εργασιακή κατάσταση, εκείνη της προσωρινής αναστολής εργασίας λόγω πανδημίας, επιτείνοντας την ευαλωτότητα στην οποία είχε περιέλθει λόγω της οικονομικής κρίσης. Σχεδόν οι μισοί εργαζόμενοι στην Κρήτη διέκοψαν την εργασία τους κατά την πρώτη εφαρμογή μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας, ενώ παράλληλα μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού υποστηρίζει ότι η θέση του ως προς την αναζήτηση εργασίας ή την διατήρηση της υπάρχουσας θέσης του έχει πληγεί ανεπανόρθωτα.

Παράλληλα, οι επιχειρήσεις της Κρήτης, στην πλειονότητά τους μικρομεσαίες, ατομικές/ προσωπικές και οικογενειακές ή οικογενειακής λογικής, χαμηλού τζίρου, απευθυνόμενες στον τοπικό πληθυσμό, φαίνεται να πλήττονται σφοδρά λόγω των περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Στο μεγαλύτερο μέρος τους βρέθηκαν αντιμέτωπες με μειώσεις στο ωράριο λειτουργίας τους και μείωση του τζίρου τους σε σχέση με το 2019. Ως απόρροια, οι νέες θέσεις εργασίας στο νησί μειώνονται κατά 2/3 σε σχέση με το 2019.

Ο κλάδος του τουρισμού και της εστίασης, κινητήριο δύναμη του νησιού τα χρόνια της χρηματοπιστωτικής κρίσης, φαίνεται να πλήττεται περισσότερο από κάθε άλλο κλάδο. Η πλειονότητα των εργαζομένων του κλάδου περιήλθε σε κατάσταση αναστολής εργασίας ενώ για πάνω από 95% των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω κλάδο μειώθηκε ο τζίρος.

Τα μέτρα που λήφθηκαν στο σύνολο τους για την αναχαίτηση των επιπτώσεων της πανδημίας φαίνεται να συγκρατούν το εργατικό δυναμικό της Κρήτης σε μια οριακά μειωμένη οικονομική κατάσταση, όμως δεν φαίνεται να ισχύει το ίδιο για τις επιχειρήσεις. Οι αυτοαπασχολούμενοι και ιδιοκτήτες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων πλήττονται σφοδρά.

Η κατάρτιση, παρά την σημασία της ως ενεργητική πολιτική απασχόλησης, μετά το 2020 δεν μπορεί να αποτελέσει από μόνη της πανάκεια για διασφάλιση της θέσης των εργαζομένων ή για την εξεύρεση εργασίας σε ανέργους. Αυτό που προκύπτει από την παρούσα έρευνα είναι ότι οι εργαζόμενοι και οι επιχειρήσεις επιθυμούν την αλλαγή παραδείγματος (paradigm shift) ως προς την παρεχόμενη κατάρτιση και μια προσέγγιση της επιμόρφωσης και ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων (reskilling).

Παρακάτω συνοψίζονται τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των ποσοτικών ερευνών του 2020 για κάθε ένα από τους δείκτες που παρακολουθούνται:

- Δείκτης Απασχολησιμότητας και ανεργίας
  - Καταγράφεται μια νέα εργασιακή κατάσταση λόγω της πανδημίας, η οποία χαρακτηρίζεται από την αναστολή της εργασίας και την επιδοματικού χαρακτήρα κρατική ενίσχυση.
  - Η αναστολή εργασίας πλήττει κυρίως τους εργαζόμενους στην εστίαση και τον τουρισμό. Επίσης πλήττει ευάλωτες ομάδες όπως οι νέοι, οι αλλοδαποί και οι γυναίκες.
  - Η ανεργία επανακάμπτει δημιουργώντας ένα μεγάλο αριθμό νέων ανέργων λόγω πανδημίας. Για πρώτη φορά οι άνεργοι του τελευταίου δωδεκαμήνου ξεπερνούν τους μακροχρόνια ανέργους.
- Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργατικού δυναμικού
  - Καταγράφεται βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του εργατικού δυναμικού για τα εισοδήματα που απέκτησαν την προηγούμενη χρονιά (2019). Κατά το χρόνο της έρευνας (Ιούνιος 2020) δεν είχε γίνει ακόμη αισθητή κάποια σημαντική αλλαγή στα εισοδήματα.
  - Το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν καταγράφεται οριακά αυξημένο και συνεχίζει να είναι υψηλό (24%).

- Δείκτης αυτοαπασχόλησης/οικογενειακής επιχείρησης
  - Το ποσοστό των οικογενειακών επιχειρήσεων παρουσιάζει σταθερότητα σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.
  - Αντιθέτως, το ποσοστό των επιχειρήσεων με έναν ή περισσότερους εργαζομένους παρουσιάζει αύξηση και ταυτόχρονα παρατηρείται ιδίου μεγέθους μείωση του ποσοστού των προσωπικών / ατομικών επιχειρήσεων. Δεδομένης και της αύξησης της ανεργίας το 2020 η αύξηση των επιχειρήσεων με έναν ή περισσότερους εργαζομένους μπορεί να σηματοδοτεί την εμφάνιση μιας τάσης μετατροπής των αυτοαπασχολούμενων σε υπαλλήλους.
  - Σε ό,τι αφορά την επιχειρηματικότητα καταγράφονται ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά σε νεαρότερες ηλικίες.

- Δείκτης οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων
  - Παρατηρείται κάμψη της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων λόγω της μείωσης του ποσοστού των επιχειρήσεων που μπορούν να επιβιώσουν χωρίς να παράγουν κέρδος με αντίστοιχη αύξηση αυτών που επιβιώνουν οριακά και αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις. Οι επιχειρήσεις με οικονομικά προβλήματα φτάνουν το 33%.

- Δείκτης ζήτησης και προσφοράς προσόντων και δεξιοτήτων
  - Η επικοινωνία στις ξένες γλώσσες, η ψηφιακή ικανότητα, η πρωτοβουλία στην επιχειρηματικότητα και η διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων εξακολουθούν να είναι οι τομείς που παρατηρείται η μεγαλύτερη ανάγκη βελτίωσης.
  - Οι νέες θέσεις εργασίας είναι περίπου 60% μειωμένες σε σχέση με το 2019, δεδομένης και της αναστολής λειτουργίας πολλών επιχειρήσεων λόγω των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας. Συνεχίζουν, δε, να είναι κυρίως θέσεις χαμηλών προσόντων.

- Δείκτης επίδρασης των προγραμμάτων κατάρτισης στην απασχόλησης
  - Παρόλο που διαφαίνεται μια οριακή αύξηση των επιχειρήσεων που καταρτίζουν το προσωπικό τους, η συνεχιζόμενη κατάρτιση των εργαζομένων δεν θεωρείται άμεση ανάγκη για τις περισσότερες επιχειρήσεις της Κρήτης.
  - Η άποψη των ανέργων για το κατά πόσο τα υφιστάμενα προγράμματα κατάρτισης μπορούν να βοηθήσουν στην εξεύρεση εργασίας καταγράφεται έντονα αρνητική.
  - Οι εργαζόμενοι συνεχίζουν να θεωρούν ότι η συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης δεν ισχυροποιεί τη θέση τους στην επιχείρηση.
  - Η μη επαρκής πληροφόρηση καταγράφεται ως ιδιαίτερα σημαντικός λόγος μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις, ενώ υποχωρεί η επίκληση του κόστους της κατάρτισης σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.

- Δείκτης επίδρασης της πανδημίας COVID 19
  - Τα πρώτα μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας ανάγκασαν μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού να διακόψει την εργασία του. Η ομάδα που φαίνεται να πλήττεται περισσότερο είναι οι αυτοαπασχολούμενοι και επιχειρηματίες, με 70% αυτών να μειώνει το ωράριο λειτουργίας τους και 90% να δηλώνουν μείωση του τζίρου τους.
  - Παρατηρείται αύξηση της ευαλωτότητας (επιδείνωση κατάστασης-δυσκολία εύρεσης εργασίας) του εργατικού δυναμικού, παρόλο που η οικονομική κατάσταση του φαίνεται αμετάβλητη σε σχέση με το 2019.
  - Μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού συνεχίζει να βρίσκεται σε καθεστώς αναστολής εργασίας, γεγονός που επιτείνει την ευαλωτότητα του και την επισφάλεια στην αγορά εργασίας.
  - Μετά την άρση των πρώτων περιοριστικών μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας, 70% των επιχειρήσεων της Κρήτης μιλούν για προβληματική οικονομικά κατάσταση.
  - Συγκρατημένα αισιόδοξο εμφανίζεται μεγάλο μέρος των επιχειρήσεων ότι οι επιπτώσεις της πανδημίας στην λειτουργία τους και γενικότερα στην οικονομία της Κρήτης δεν θα διαρκέσουν πάνω από δύο χρόνια.

1. Εισαγωγή

Ο Περιφερειακός Μηχανισμός Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας στοχεύει στην συγκρότηση ενός μόνιμου μηχανισμού από τη Μονάδα Ερευνών Αγοράς και Κοινής Γνώμης στο Πανεπιστήμιο Κρήτης για την Περιφέρεια Κρήτης για τη διάγνωση και παρακολούθηση της κατάστασης τόσο των πραγμάτων (state of play) και των τάσεων στην αγορά εργασίας, όσο και των αναγκών της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες και επαγγέλματα σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης για την περίοδο 2016-2021.

Σκοπός του Περιφερειακού Μηχανισμού Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας είναι να συντελέσει σε μια ερευνητικά εδραιωμένη πρόταση ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου προγράμματος στοχευμένης κατάρτισης (re-skilling) του ανθρώπινου δυναμικού. Ένα τέτοιο πρόγραμμα διαμορφώνεται βασιζόμενο στο προφίλ δεξιοτήτων, τις δυνατότητες και τις ανάγκες του ανθρώπινου δυναμικού ανά ταξινόμηση κατηγορία (skills supply), αλλά και στις ανάγκες των επιχειρήσεων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (skills demand).

Το Πακέτο Εργασίας 2.4, όπως και όλη η Δράση 2 του Έργου, έχει σαν στόχο τον κατ'έτος εντοπισμό πιθανών μεταβολών στις συνθήκες της αγοράς εργασίας, στην ανατροφοδότηση των ευρημάτων και τη συγκριτική ανάλυση. Γίνεται δηλαδή συγκριτική ανάλυση των νέων δεδομένων του κάθε έτους με εκείνα των προηγούμενων ετών καθώς και της αρχικής μέτρησης του 2016 ώστε να εντοπιστούν πιθανές μεταβολές, οι οποίες αποτελούν τη βάση για την ανατροφοδότηση του προγράμματος reskilling-κατάρτισης της Περιφέρειας Κρήτης (Δράση 3).

Το Παραδοτέο 2.4 αποτελεί το αποτέλεσμα του Πακέτου Εργασίας 2.4 που αφορούσε στην αποτύπωση των αποτελεσμάτων των δύο πρωτογενών ποσοτικών ερευνών του Περιφερειακού Μηχανισμού Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας (ΠΜΠΑΕ) στην Περιφέρεια Κρήτης για το έτος 2020. Οι ποσοτικές έρευνες του Παραδοτέου 2.4, όπως και στα προηγούμενα παραδοτέα, έχουν τους εξής πάγιους στόχους:

- Εκτενής καταγραφή της γενικής εικόνας των εργαζομένων και των ανέργων.
- Αποτύπωση των συνθηκών της εξαρτημένης εργασίας.
- Καταγραφή της γνώμης του εργατικού δυναμικού για το ρόλο της κατάρτισης και προσδιορισμός των αναγκών του σε κατάρτιση.
- Προσδιορισμός των αναγκών των επιχειρήσεων σε νέες θέσεις εργασίας.
- Προσδιορισμός των αναγκών των επιχειρήσεων σε κατάρτιση των εργαζομένων.
- Εκτίμηση της οικονομικής ευρωστίας και δυναμικής των επιχειρήσεων

Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται συστηματικά ορίστηκαν από τη Δράση 1 ως εξής:

- Δείκτης απασχολησιμότητας και ανεργίας του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας Κρήτης,
- Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργαζομένων
- Δείκτης αυτοαπασχόλησης / οικογενειακής επιχείρησης
- Δείκτης οικονομικής κατάστασης επιχειρήσεων
- Δείκτης αναντιστοιχίας ζήτησης και προσφοράς προσόντων και δεξιοτήτων
- Δείκτης επίδρασης των προγραμμάτων κατάρτισης στην απασχόληση

Οι παραπάνω δείκτες περιέχουν επιμέρους αναλύσεις που αποτυπώνουν την τρέχουσα κατάσταση.

Στο Παραδοτέο 2.4. παρουσιάζεται επίσης η συνθετική αποτύπωση των ευρημάτων των πρωτογενών ερευνών επιχειρήσεων και ανθρώπινου δυναμικού για το έτος 2020 που καθιστά δυνατή τη συγκριτική ανάλυση των τάσεων της αγοράς εργασίας της Κρήτης. Παράλληλα παρουσιάζονται οι περιοχές/κοιτάσματα σύγκλισης των αναγκών των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού καθώς και η περιγραφή των αναντιστοιχιών που προκύπτουν.

Ειδικά για το έτος 2020 που η οικονομία και η κοινωνία δοκιμάστηκε από τις συνέπειες της πανδημίας του COVID-19, οι έρευνας συμπεριέλαβαν ερωτήσεις για την εκτίμηση των επιπτώσεων στην αγορά εργασίας της Κρήτης.

Ως επίλογο, το Παραδοτέο 2.4 εκθέτει συνοπτικά την κατάσταση και θέτει βασικούς προβληματισμούς που οδηγούν σε εκτιμήσεις και προτάσεις παρέμβασης για την άσκηση πολιτικής.

2. Ταυτότητα των Ερευνών

2.1. Γενική μεθοδολογία

Τόσο η ποσοτική έρευνα ανθρώπινου δυναμικού (ΕΑΔ) όσο και η ποσοτική έρευνα επιχειρήσεων (ΕΕ) πραγματοποιήθηκαν μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων με τη μέθοδο CATI (Computer Aided Telephone Interviewing) βάσει δομημένων ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II).

Η μέθοδος CATI βάσει δομημένου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου εξασφαλίζει:

- Ταχύτητα στην προσέγγιση του κοινού-στόχου και αντίστοιχα γρήγορη εξαγωγή αποτελεσμάτων.
- Διεξαγωγή της έρευνας με το υψηλότερο δυνατό ποσοστό ασφάλειας.
- Η χρήση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου δεν επιτρέπει εξωτερική παρέμβαση ή και ανθρώπινο λάθος από την πλευρά του ερευνητή.
- Γίνεται ποιοτικός έλεγχος του συνόλου των συνεντεύξεων με τη μέθοδο της συνακρόασης.
- Τα στοιχεία των συνεντεύξεων περνούν αυτόματα σε ειδικά διαμορφωμένο πρόγραμμα επεξεργασίας.

2.1.1 Άντληση και διαχείριση δεδομένων

Οι τηλεφωνικοί αριθμοί που χρησιμοποιούνται, αντλούνται από δημοσίως διαθέσιμους τηλεφωνικούς καταλόγους. Κατά την άντληση των δεδομένων διατηρούνται μόνο οι τηλεφωνικοί αριθμοί, ενώ δεν χρησιμοποιούνται άλλα στοιχεία που θα μπορούσαν να παραπέμψουν σε προσωπικά δεδομένα και ταυτοποίηση των καλούντων. Οι τηλεφωνικοί αριθμοί τυχαιοποιούνται και εντάσσονται στο σύστημα CATI. Το σύστημα CATI αναλαμβάνει τη διενέργεια των κλήσεων καθώς και η αντιστοίχιση τηλεφωνημάτων και, ώστε οι ερευνητές να αγνοούν τον καλούμενο αριθμό. Τέλος, κατά την αποτύπωση των στοιχείων από τη διαδικασία της έρευνας, δεν καταγράφεται κανενός είδους στοιχείο που θα μπορούσε να οδηγήσει στον προσδιορισμό της ταυτότητας των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα. Ως εκ τούτου οι ποσοτικές έρευνες που διενεργούνται στο πλαίσιο του Έργου δεν εμπίπτουν στο Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων.

2.1.2 Περιορισμοί λόγω πανδημίας

Λόγω της πανδημίας δεν κατέστη δυνατή η δια ζώσης συμμετοχή των ερευνητών και των εποπτών στις έρευνες. Το σύστημα CATI παρείχε τη δυνατότητα για εξ αποστάσεως συνδέσεις των ερευνητών, αλλά αυτός ο τρόπος διεξαγωγής περιόρισε τη δυνατότητα εποπτείας. Για να αντεπεξέλθει η ΜΕΑΕ στις ειδικές συνθήκες διεξαγωγής των ερευνών, απαιτήθηκε ειδική εκπαίδευση των ερευνητών. Παρ' όλη την προσπάθεια που καταβλήθηκε, καταγράφηκαν δυσκολίες και από τη μεριά των ερευνητών (κυρίως λόγω των χαμηλών ταχυτήτων πρόσβασης στο διαδίκτυο) και από τη μεριά των εποπτών (δυσκολία ελέγχου εφαρμογής των κριτηρίων στρωματοποίησης κατά την εξέλιξη των ερευνών).

2.2. Χαρακτηριστικά της έρευνας ανθρώπινου δυναμικού (ΕΑΔ)

2.2.1 Παράμετροι δειγματοληψίας

Δειγματοληπτικό πλαίσιο – Μεθοδολογία

Το δειγματοληπτικό πλαίσιο παρέμεινε σταθερό. Οι τηλεφωνικοί αριθμοί αντλήθηκαν από διαθέσιμους τηλεφωνικούς καταλόγους.

Μονάδες δειγματοληψίας

Ως μονάδες δειγματοληψίας επελέγησαν άτομα μεταξύ 18 και 67 ετών που δεν ήταν συνταξιούχοι, άεργοι και δημόσιοι υπάλληλοι.

Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας σχεδιάστηκε από τη Μονάδα Ερευνών Αγοράς και Επιχειρηματικότητας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Αυτόσιο το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε παρατίθεται στο *ΠΑΡΑΤΗΜΑ II – Ερωτηματολόγια*.

Διάρκεια έρευνας πεδίου

Ειδικά για το 2020 η έρευνα πεδίου (fieldwork) δεν πραγματοποιήθηκε την εαρινή περίοδο λόγω των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας του COVID-19 (lockdown) και της συνεπαγόμενης στασιμότητας της αγοράς, αλλά μεταφέρθηκε την περίοδο 1/6/2020 έως 12/6/2020 που άρχισε η επαναλειτουργία της αγοράς.

Μέγεθος και ποσοστό δειγματοληψίας

Στο πλαίσιο της ΕΑΔ προσεγγίστηκαν περίπου 1550 επιλέξιμοι ερωτώμενοι, εκ των οποίων **n=1055** δέχτηκαν να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο (βαθμός απόκρισης: 68%).

Ο πληθυσμός του ενεργού εργατικού δυναμικού στο Β' Τρίμηνο του 2020 ανήλθε σε 282.700 (ΕΛΣΤΑΤ-2020Β). Το στοιχείο αυτό προσδιορίζει για την Έρευνα την κάλυψη (ποσοστό δειγματοληψίας) του πληθυσμού στο επίπεδο του 0,37%.

Σφάλμα δειγματοληψίας

Δεχόμενοι διάστημα εμπιστοσύνης 95%, το σφάλμα δειγματοληψίας προσδιορίζεται στο 3.0%. Με αυτό το ποσοστό ελέγχεται το δείγμα ως προς τη στρωματοποίησή του.

2.2.2 Έλεγχοι στρωματοποίησης

Η στρωματοποίηση του δείγματος του ενεργού ανθρώπινου δυναμικού τηρήθηκε ως προς τις εξής παραμέτρους:

- Κατά φύλο
- Κατά νομό και εργασιακή κατάσταση (εργαζόμενοι / άνεργοι)
- Κατά κλάδο δραστηριότητας
- Κατά υπηκοότητα (Έλληνες – αλλοδαποί)

Στην ΕΑΔ 2020 παρατηρήθηκαν αποκλίσεις σε ορισμένα σημεία της στρωματοποίησης που ξεπερνούν την ακρίβεια της έρευνας. Σε αντίθεση με τα προηγούμενα έτη, για το 2020 δεν κρίθηκε σκόπιμο να καταβληθεί προσπάθεια για την εξάλειψη των αποκλίσεων, καθώς η σύγκριση γίνεται με μεγέθη που καταγράφηκαν κατά το 2019 και ενδέχεται το 2020 να έχουν επηρεαστεί από τις επιπτώσεις της πανδημίας

Οι έλεγχοι στρωματοποίησης δίνονται διαγραμματικά στις επόμενες σελίδες, όπου επισημαίνονται και σχολιάζονται οι αποκλίσεις που παρουσιάζονται.

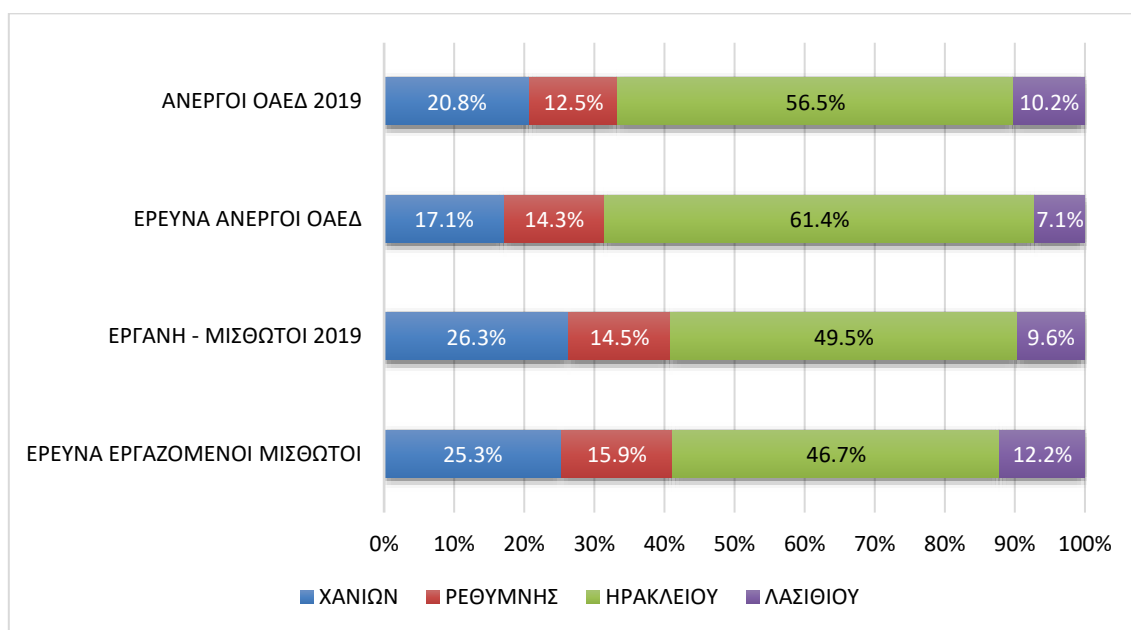
Στρωματοποίηση κατά φύλο

Το δείγμα της ΕΑΔ ως προς την αποτύπωση των δύο φύλων κατέγραψε ποσοστό ανδρών 52% (ΕΙΕΑΔ: 54,1%) και γυναικών 48% (ΕΙΕΑΔ: 45,9%). Επομένως η απόκλιση είναι μέσα στα όρια της ακρίβειας στη ως προς την κατά φύλο στρωματοποίηση (Πίνακας στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι).

Στρωματοποίηση κατά νομό και εξαρτημένη εργασία/εγγραφή στον ΟΑΕΔ

Για τον έλεγχο του δείγματος ως προς την κατανομή του ενεργού εργατικού δυναμικού στους νομούς κρίθηκε σκόπιμο να ελεγχθεί η στρωματοποίηση του δείγματος της Έρευνάς μας ως προς δύο παραμέτρους:

- Ανέργους εγγεγραμμένους στα μητρώα του ΟΑΕΔ σε σχέση με τα στοιχεία που παρέιχε ο ΟΑΕΔ και αφορούσαν στο Μάιο του 2019.
- Εργαζόμενους με εξαρτημένη σχέση εργασίας σε σχέση με τα αποτελέσματα της τελευταίας απολογιστικής έκθεσης του ΕΡΓΑΝΗ 2019¹.

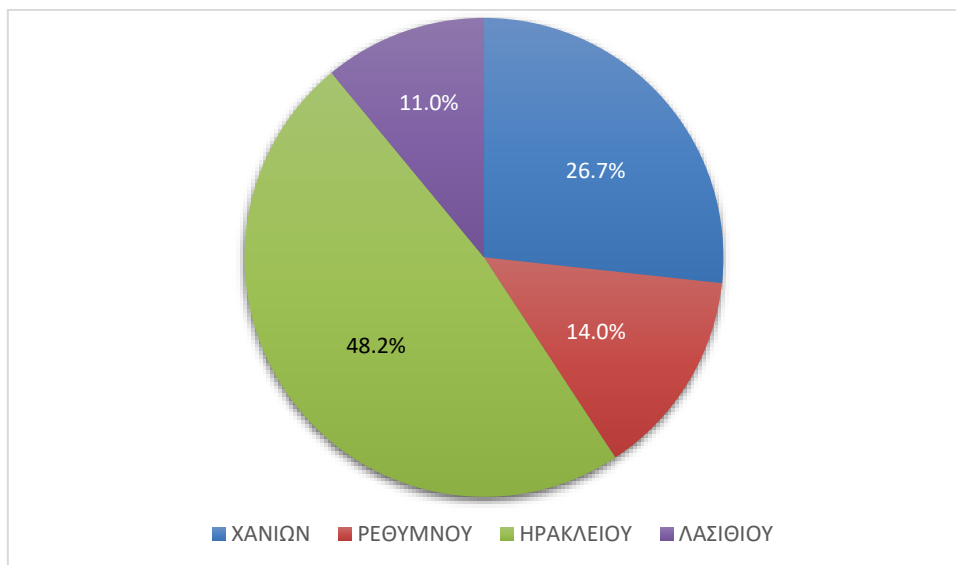

Γράφημα 1 Κατανομή ενεργού εργατικού δυναμικού κατά νομό σε σχέση με συναφείς κατανομές κατά νομό – 001006

Το Γράφημα 1 δίνει τη σύγκριση των δύο παραμέτρων στρωματοποίησης του δείγματος. Τα μεγέθη της Έρευνας αποτυπώνονται στις μπάρες «ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΕΡΓΟΙ ΟΑΕΔ» και «ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ ΜΙΣΘΩΤΟΙ». **Η κατανομή των εγγεγραμμένων στον ΟΑΕΔ ανέργων παρουσιάζει για το Ηράκλειο απόκλιση μεγαλύτερη από την ακρίβεια της έρευνας.** Η απόκλιση αυτή δεν αποτελεί πρόβλημα για τη γενικότερη ακρίβεια της έρευνας και την ορθότητα των συμπερασμάτων της.

¹ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ – ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Πολιτικών Εργασίας «ΕΡΓΑΝΗ» και Κοινωνικής Προστασίας, Ομάδα Διαχείρισης του Πληροφοριακού Συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ», Οκτώβριος 2019.

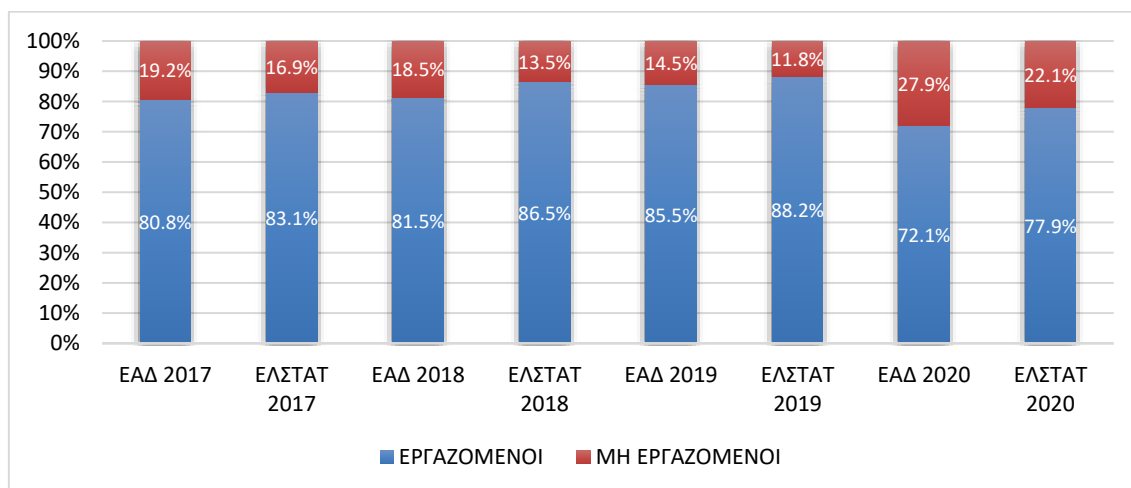
Σε σχέση με την κατανομή των ερωτώμενων του δείγμα στους τέσσερις νομούς το αποτέλεσμα φαίνεται στο Γράφημα 2, το οποίο δεν υπόκειται σε έλεγχο στρωματοποίησης, αλλά παρατίθεται για εποπτικούς λόγους.

Γράφημα 2: Κατανομή ερωτώμενων του δείγματος ανά νομό – 001003

Στην Έρευνα δεν θεωρήθηκαν επιλέξιμοι οι άεργοι. Ως τέτοιοι θεωρήθηκαν όσοι δεν έχουν εργαστεί ποτέ ούτε αναζητούν ενεργά απασχόληση (οικονομικά μη ενεργοί).

Σε ό,τι αφορά την αποτύπωση της ανεργίας, αυτή καταγράφεται στο επόμενο γράφημα και συγκρίνεται με την (άγνωστη κατά τη διάρκεια της ΕΑΔ) καταγραφή για τον ΜΑΙΟ του 2020.

Γράφημα 3: Εργαζόμενοι και άνεργοι στην ΕΑΔ και σύγκριση με ΕΛΣΤΑΤ – Α01001

Όπως και στα προηγούμενα Παραδοτέα, στην καταγραφή της ανεργίας της ΕΑΔ2020 παρατηρείται μεγάλη απόκλιση σε σχέση με την εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ. Όπως έχει διατυπωθεί και σε προηγούμενα Παραδοτέα, η διαφορά ενδεχομένως οφείλεται στο ότι οι ΕΑΔ υπολογίζουν άμεσα το αποτέλεσμα, όπως προκύπτει από τις

δειγματοληψίες, ενώ η ΕΛΣΤΑΤ εφαρμόζει συγκεκριμένη μεθοδολογία παραγωγής μηνιαίων εκτιμήσεων². Για το 2020 υπήρξε και μια επιπλέον δυσκολία, καθώς, από την ΕΛΣΤΑΤ, δε γίνεται σαφής διαχωρισμός της κατάστασης αναστολής εργασίας λόγω της πανδημίας. Για την ΕΑΔ2020 η αναστολή εργασίας κατά το χρόνο της έρευνας ανερχόταν στο 15,9% και η ανεργία στο 11.9%

Στρωματοποίηση κατά κλάδο δραστηριότητας

Η ταξινόμηση των κλάδων δραστηριότητας στους οποίους απασχολούνται ή, προκειμένου για ανέργους, απασχολήθηκαν για τελευταία φορά πριν καταστούν άνεργοι οι ερωτώμενοι του δείγματος, ακολούθησε τη αναθεωρημένη Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ–03) της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), η οποία προέρχεται από τις αντίστοιχες ονοματολογίες δραστηριοτήτων του Γραφείου Στατιστικής των Ηνωμένων Εθνών (ISIC) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (NACE). Οι βασικοί κλάδοι (μονοψήφια κωδικοποίηση), ομαδοποιημένοι σύμφωνα με το πρότυπο της ΕΛΣΤΑΤ, φαίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Ομαδοποιημένοι ΚΑΔ	Αριθμός Παρατηρήσεων ΕΑΔ	Ποσοστό ΕΑΔ	Ποσοστό ΕΙΕΑΔ/ΕΛΣΤΑΤ	Απόκλιση
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	154	14.6%	15.3%	0.7%
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	87	8.2%	8.4%	0.1%
ΣΤ. Κατασκευές	67	6.4%	4.9%	-1.5%
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	233	22.1%	19.1%	-3.0%
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	54	5.1%	4.0%	-1.1%
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	235	22.3%	19.3%	-3.0%
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστηριότητες	101	9.6%	10.6%	1.0%
Ο. Εκπαίδευση	51	4.8%	9.2%	4.4%
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	32	3.0%	5.9%	2.9%
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	41	3.9%	3.5%	-0.4%
Σύνολο	1055	100.0%	100.0%	

Πίνακας 1: Ομαδοποιημένοι ΚΑΔ και απόκλιση ΕΑΔ από ΕΙΕΑΔ/ΕΛΣΤΑΤ - 001009

Από τους κλάδους δραστηριότητας εξαιρέθηκαν εκείνοι της δημόσιας διοίκησης και άμυνας (Ξ). Ο κλάδος της δημόσιας διοίκησης δεν εμπίπτει στο στόχο της κατάρτισης με την έννοια που αυτή έχει στις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Λόγω χαμηλού αριθμού παρατηρήσεων σε συγκεκριμένους κλάδους δραστηριότητας, για την ανάλυση των

² [ΕΛΣΤΑΤ, Μεθοδολογία παραγωγής μηνιαίων εκτιμήσεων \(Ιανουάριος 2007 - \)](#)

αποτελεσμάτων εφαρμόστηκε ομαδοποίησή τους. Η ομαδοποίηση έλαβε υπ' όψιν την αντίστοιχη ομαδοποίηση που εφαρμόζει η ΕΛΣΤΑΤ (κλάδοι Β,Γ,Δ,Ε, και Ρ,Σ), αλλά και την απασχόληση εργατικού δυναμικού με κοινά προσόντα/χαρακτηριστικά (κλάδοι Ι,Κ,Λ,Μ,Ν).

Στον κλάδο Ο. Εκπαίδευση παρατηρήθηκε απόκλιση μεγαλύτερη του 3.0% που, σε απόλυτες τιμές, είναι 14 υπεράριθμες παρατηρήσεις, για τις οποίες δεν κρίθηκε σκόπιμη η εξάλειψή τους. Τις μεγαλύτερες αποκλίσεις, αλλά μέσα στα όρια του σφάλματος της ΕΑΔ, παρουσίασαν ο κλάδος Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης και ο κλάδος Ζ. Χοντρικό-Λιανικό εμπόριο- επισκευή οχημάτων και μοτοσυκλετών.

Στρωματοποίηση κατά εθνικότητα (Έλληνες-αλλοδαποί)

Ο έλεγχος της στρωματοποίησης κατά εθνικότητα αφορούσε κυρίως την αποτύπωση στο δείγμα ποσοστού αλλοδαπών κοντά στο ποσοστό 6,7% που καταγράφηκε απογραφικά από το ΕΙΕΑΔ το 2019 για το εργατικό δυναμικό της Κρήτης.

Στην ΕΑΔ 2020 συμμετείχαν 72 αλλοδαποί που αποτέλεσαν το 6,8% του δείγματος. Οι Αλβανοί αποτελούν την κυρίαρχη αλλοδαπή πληθυσμιακή ομάδα που ανήλθε στο 4%.

Όπως έχει ήδη σημειωθεί σε προηγούμενες Εκθέσεις, η προσέγγιση των αλλοδαπών μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων παρουσιάζει πρόβλημα γιατί πολλοί εξ αυτών έχουν δυσκολία στη γλώσσα και στην κατανόηση των ερωτήσεων.

2.2.3 Λοιπά χαρακτηριστικά του δείγματος

Παρακάτω παρουσιάζονται άλλα χαρακτηριστικά του δείγματος που είναι χρήσιμα στην περεταίρω ανάλυση αλλά δεν ελήφθη υπ' όψιν για τη στρωματοποίηση του δείγματος.

Ηλικιακές κατηγορίες

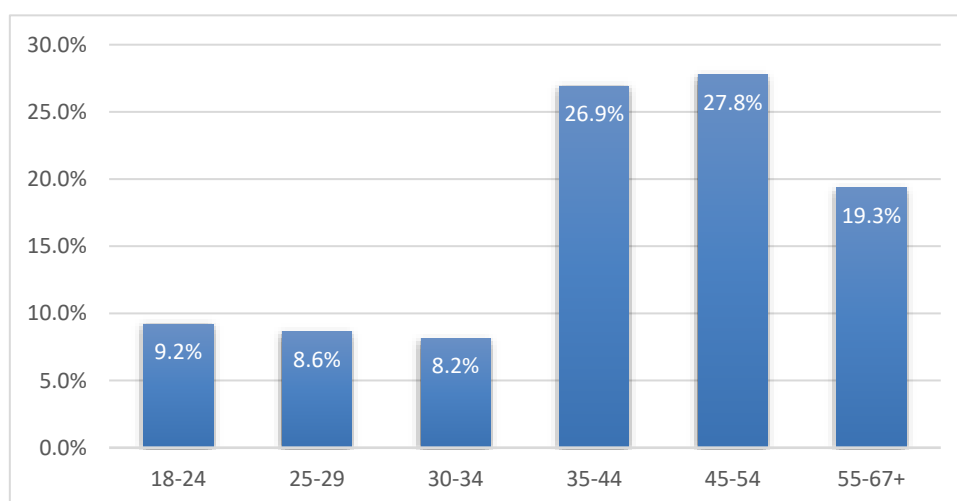
Στο πλαίσιο της ΕΑΔ οι ηλικιακές κατηγορίες διαμορφώθηκαν ως εξής:

- **18-24**
- **25-29**
- **30-34**
- **35-44**
- **45-54**
- **55-67**

Η κατηγορία 15-17 δεν δημοσκοπείται λόγω του ότι τα μέλη της είναι ανήλικοι και η απ' ευθείας τηλεφωνική επαφή μαζί τους είναι αντιδεοντολογική. Περαιτέρω, η συμβολή της συγκεκριμένης ηλικιακής κατηγορίας στο εργατικό δυναμικό είναι μικρή.

Η κατηγορία 67+ δεν εμπίπτει κανονικά στο ενεργό εργατικό δυναμικό. Τα μέλη της κατηγορίας που συνεχίζουν να εργάζονται νόμιμα θεωρούμε ότι είναι πολύ μικρό ποσοστό και, ταυτόχρονα, εκτός των στόχων του Έργου.

Η κατανομή των ηλικιακών ομάδων της ΕΑΔ2020 φαίνεται στο επόμενο Γράφημα:

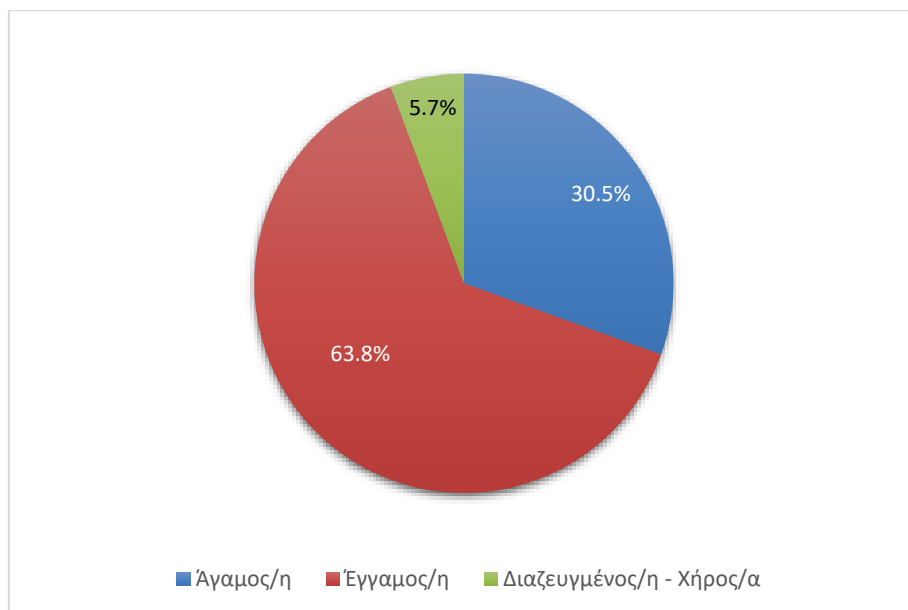
Γράφημα 4: Ποσοστά ηλικιακών ομάδων – 001002

Η ΕΑΔ2020 παρουσιάζει ηλικιακή κατανομή που βρίσκεται σχετικά κοντά στην ηλικιακή κατανομή της ΕΑΔ2019.

Οικογενειακή κατάσταση

Για τη διεξαγωγή της ΕΑΔ και την ακρίβεια των αποτελεσμάτων η οικογενειακή κατάσταση δεν περιλήφθηκε στη στρωματοποίηση, αφού δεν αποτελεί παράμετρο ανάλυσης των αποτελεσμάτων. Η καταγραφή της στην ΕΑΔ αποδίδεται στο ακόλουθο γράφημα:

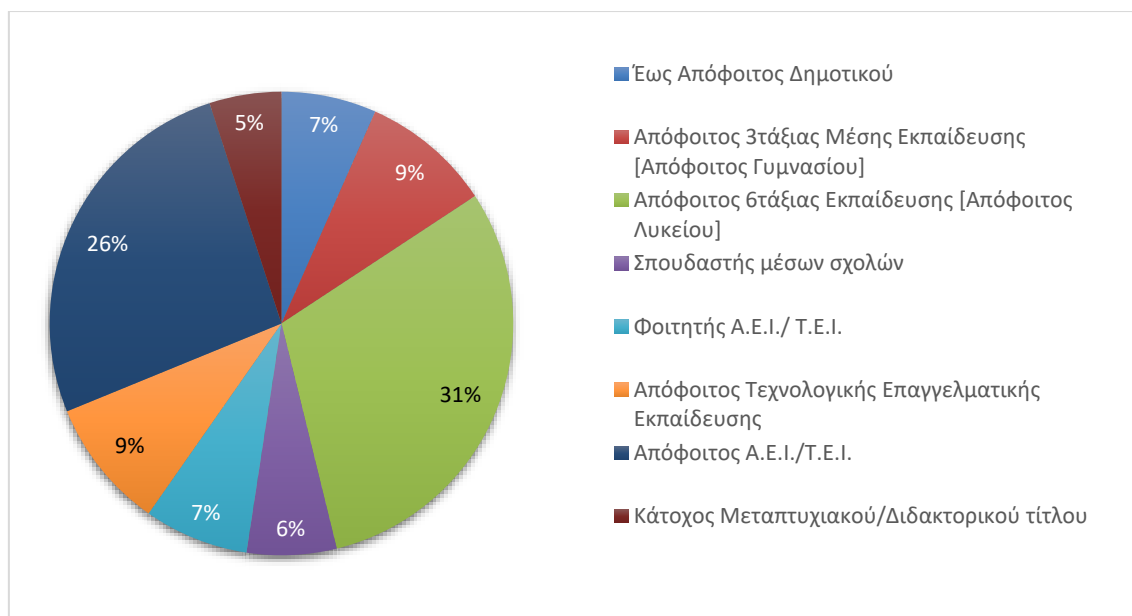

Γράφημα 5: Αποτύπωση οικογενειακής κατάστασης στο δείγμα – 001005

Τα ποσοστά της ΕΑΔ2020 βρίσκονται κοντά στα απογραφικά δεδομένα του ΕΙΕΑΔ2019 (άγαμοι : 32,4%, έγγαμοι: 61,4%, διαζευγμένοι/χήροι 6,2%).

Επίπεδα εκπαίδευσης

Στην ΕΑΔ καταγράφηκε το επίπεδο εκπαίδευσης των συμμετεχόντων στην έρευνα. Η αποτύπωση φαίνεται στο Γράφημα 6:

Γράφημα 6: Κατανομή ανά επίπεδο εκπαίδευσης - 001008

Σημειώνεται ότι στην ΕΑΔ καταγράφηκαν σπουδαστές και φοιτητές μόνον εφ’ όσον εργάζονται μόνιμα ή περιστασιακά.

2.2.4 Έλεγχοι διεξαγωγής και επισημάνσεις

Έλεγχος πεδίου – Ποιοτικοί έλεγχοι

Στην υλοποίηση της Έρευνας συμμετείχαν:

- Τέσσερις (4) υπεύθυνοι της έρευνας πεδίου – συνεργάτες του Έργου (Μανώλης Βέργης, Περικλής Δράκος, Ιωσήφ Καυκαλάς, Κωστής Πηγουνάκης)
- Είκοσι πέντε (29) φοιτητές του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης στα πλαίσια σεμιναριακού μαθήματος, που οργανώθηκαν σε βάρδιες των 10-12 ατόμων.
- Τέσσερις (4) φοιτητές – συνεργάτες του Έργου για στοχευμένες κλήσεις και επαναπροσέγγιση.

Πριν την έναρξη της έρευνας πεδίου πραγματοποιήθηκε μικρός αριθμός πιλοτικών συνεντεύξεων (~60).

Για τον ποιοτικό έλεγχο της έρευνας πεδίου οι υπεύθυνοι παρακολούθησαν το 15% των τηλεφωνικών συνεντεύξεων μέσω συστήματος συνακρόασης, δυνατότητας που παρέχεται από το CATI.

Μετά το πέρας κάθε βάρδιας γινόταν έλεγχος των συλλεχθέντων ερωτηματολογίων για τυχόν λάθη εκ παραδρομής ή παρανόησης. Ανάλογοι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν και μετά το πέρας της έρευνας πεδίου στο σύνολο των δεδομένων.

Κλίμακες

Για τη διερεύνηση ερωτημάτων που απαιτούνταν διατύπωση άποψης ή αποτύπωση κατάστασης χρησιμοποιήθηκε κλίμακα Likert 5 σημείων (1-5). Επίσης, για την αποτύπωση ικανοποίησης, έγινε χρήση του δείκτη NPS (πρβλ. §2.4).

2.3. Χαρακτηριστικά της έρευνας επιχειρήσεων (ΕΕ)

2.3.1 Παράμετροι δειγματοληψίας

Δειγματοληπτικό πλαίσιο

Για το σχηματισμό του δειγματοληπτικού πλαισίου συνδυάστηκαν ο διαδικτυακός τηλεφωνικός κατάλογος επιχειρήσεων «Χρυσός Οδηγός» (<http://www.so.gr>) για την Κρήτη, ο διαδικτυακός κατάλογος Creta.gr (<http://creta.gr>) και ο έντυπος οδηγός Greek

Travel Pages³. Οι δύο πρώτοι αντλήθηκαν μέσω της τεχνικής web scraping⁴ ενώ ο έντυπος κατάλογος ψηφιοποιήθηκε. Επίσης αντλήθηκαν δεδομένα επιχειρήσεων από τους ηλεκτρονικούς καταλόγους των Επιμελητηρίων Χανίων και Ηρακλείου (eChamber).

Η συνδυαστική χρήση των καταλόγων κρίθηκε αναγκαία γιατί οι διαδικτυακοί κατάλογοι δεν ελέγχουν εάν οι καταχωρημένες επιχειρήσεις είναι υφιστάμενες ή έχουν σταματήσει να λειτουργούν. Επιπροσθέτως, ηλεκτρονικούς καταλόγους επιχειρήσεων διαθέτουν προς το παρόν μόνο τα Επιμελητήρια Χανίων και Ηρακλείου.

Η επιλογή των τηλεφωνικών καταλόγων ως δειγματοληπτικά πλαίσια είναι η πλέον αποδεκτή και αξιόπιστη για τηλεφωνικές έρευνες, αλλά ενέχει τον κίνδυνο της μη αντιπροσωπευτικότητας στον βαθμό που δεν περιέχει το σύνολο των επιχειρήσεων. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιήθηκαν και περισσότεροι του ενός κατάλογοι.

Μονάδες δειγματοληψίας

Ως μονάδες δειγματοληψίας επελέγησαν οι επιχειρήσεις. Για την απάντηση των ερωτηματολογίων προσεγγίστηκαν οι ιδιοκτήτες ή οι διευθυντές των επιχειρήσεων, οι οποίοι ήταν σε θέση να παράσχουν τα στοιχεία που απαιτούνταν για την έρευνα.

Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας επιχειρήσεων σχεδιάστηκε από τη Μονάδα Ερευνών Αγοράς και Επιχειρηματικότητας του Πανεπιστημίου Κρήτης και τους συμμετέχοντες στο Παραδοτέο 2.4.

Αυτόσιο το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε παρατίθεται στο *ΠΑΡΑΤΗΜΑ II – Ερωτηματολόγια*.

Διάρκεια έρευνας πεδίου

Η έρευνα πεδίου (fieldwork) διήρκησε από 9/11/2020 έως 25/11/2020, εν μέσω κατάστασης μέτρων προστασίας έναντι της πανδημίας (lockdown).

Μέγεθος και ποσοστό δειγματοληψίας

Στο πλαίσιο της εν λόγω Έρευνας προσεγγίστηκαν περίπου 1480 επιχειρήσεις, εκ των οποίων **n=996** δέχτηκαν να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο (βαθμός απόκρισης: ~67%).

---

³ <https://www.gtp.gr/mediakit/TheGuideGR.htm>

⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Web_scraping

Σύμφωνα με τα απογραφικά στοιχεία του ΕΙΕΑΔ που βασίζονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) ο πληθυσμός των επιχειρήσεων που καταγράφηκαν στην Περιφέρεια Κρήτης το Μάρτιο του 2017 ήταν 78195 . Το στοιχείο αυτό μπορεί να δώσει μια τάξη μεγέθους για την κάλυψη (ποσοστό δειγματοληψίας) του πληθυσμού των επιχειρήσεων που προκύπτει 1,3%.

Σφάλμα δειγματοληψίας

Δεχόμενοι διάστημα εμπιστοσύνης 95%, το σφάλμα δειγματοληψίας προσδιορίζεται στο 3,1%. Με αυτό το ποσοστό ελέγχεται το δείγμα ως προς τη στρωματοποίησή του.

2.3.2 Έλεγχοι στρωματοποίησης

Προκειμένου στη δημιουργία ικανών βάσεων εντός των επιμέρους κελιών που σχηματίζονται κατά τη διασταύρωση των διαφόρων μεταβλητών, κρίθηκαν αναγκαίες ομαδοποιήσεις στους κλάδους δραστηριότητας (ΚΑΔ-Επίπεδο 1) που συμβαδίζουν με τον τρόπο ομαδοποίησης της ΕΛΣΤΑΤ.

Σε ό,τι αφορά τις επαγγελματικές κατηγορίες χρησιμοποιήθηκε το πρώτο επίπεδο κατηγοριοποίησης, δηλαδή οι γενικές κατηγορίες επαγγελμάτων σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΛΑΣΤΑΤ.

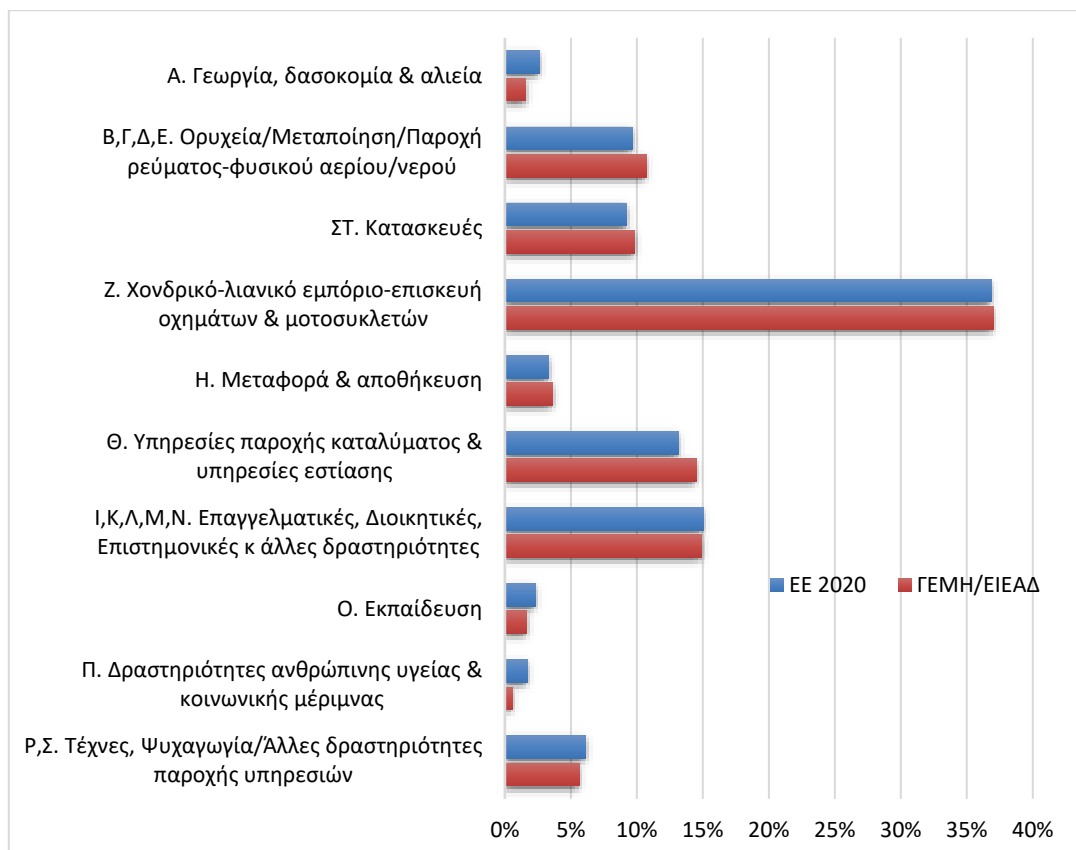
Για τη διεξαγωγή της ΕΕ λήφθηκαν υπόψη τα απογραφικά στοιχεία του ΕΙΕΑΔ που βασίζονται στο Γ.Ε.ΜΗ.:

- η κατά ΕΛΣΤΑΤ ομαδοποιημένη κατανομή των επιχειρήσεων κατά Κωδικό Δραστηριότητας (ΚΑΔ ενός ψηφίου), και
- η γεωγραφική κατανομή των καταγεγραμμένων επιχειρήσεων στους νομούς της Κρήτης.

Στη συνέχεια δίδονται συγκριτικά διαγράμματα μεταξύ των στοιχείων του ΕΙΕΑΔ και του δείγματος της Έρευνας.

Στρωματοποίηση κατά κλάδο δραστηριότητας

Η κατανομή των επιχειρήσεων της ΕΕ κατά κλάδο δραστηριότητας φαίνεται στο παρακάτω γράφημα:

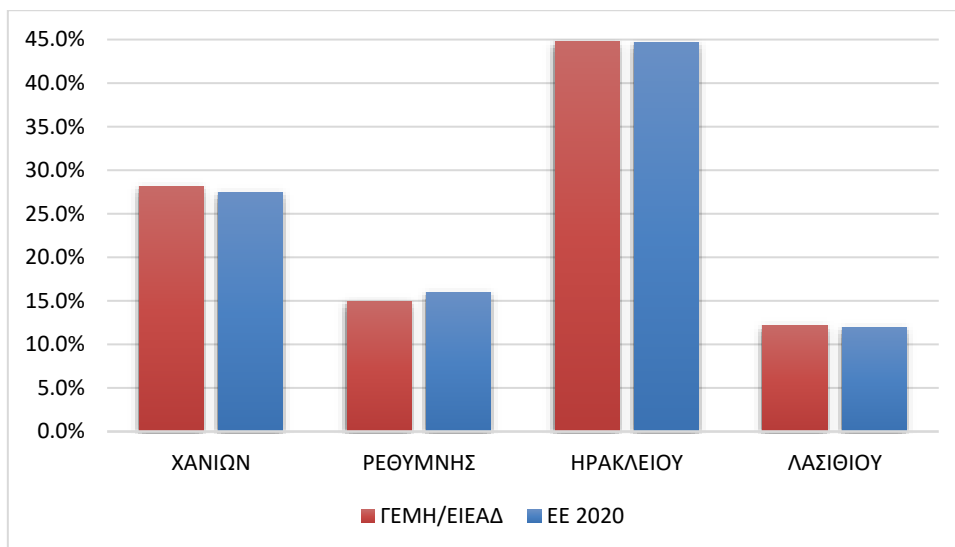
Γράφημα 7: Κατανομή επιχειρήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας (ΚΑΔ) σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016), ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ (2017) και δείγμα ΕΕ2018 – 002001

Η στρωματοποίηση βασίστηκε στην πιο πρόσφατη καταγραφή του ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ.

Το δείγμα σε σχέση με τη στρωματοποίηση ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ παρουσιάζει μικρές αποκλίσεις (μέγιστη απόκλιση -1.3% για τον ΚΑΔ Θ. *Υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης*). Οι κλάδοι με μικρά ποσοστά (Ο. *Εκπαίδευση* και Π. *Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας*) διατηρούνται αυτόνομοι και δεν ενσωματώνονται με άλλους μεγαλύτερους κλάδους για να υπάρχει αντιστοιχία με τα αποτελέσματα των προηγούμενων ετών.

Στρωματοποίηση κατά νομό

Η γεωγραφική κατανομή των επιχειρήσεων της ΕΕ στους νομούς της Κρήτης και η σύγκρισή της με τις κατανομές του ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ φαίνεται στο παρακάτω γράφημα:

Γράφημα 8: Κατανομή επιχειρήσεων κατά νομό σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016), ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ (2017) και σύγκριση με δείγμα ΕΕ 2018– 002002

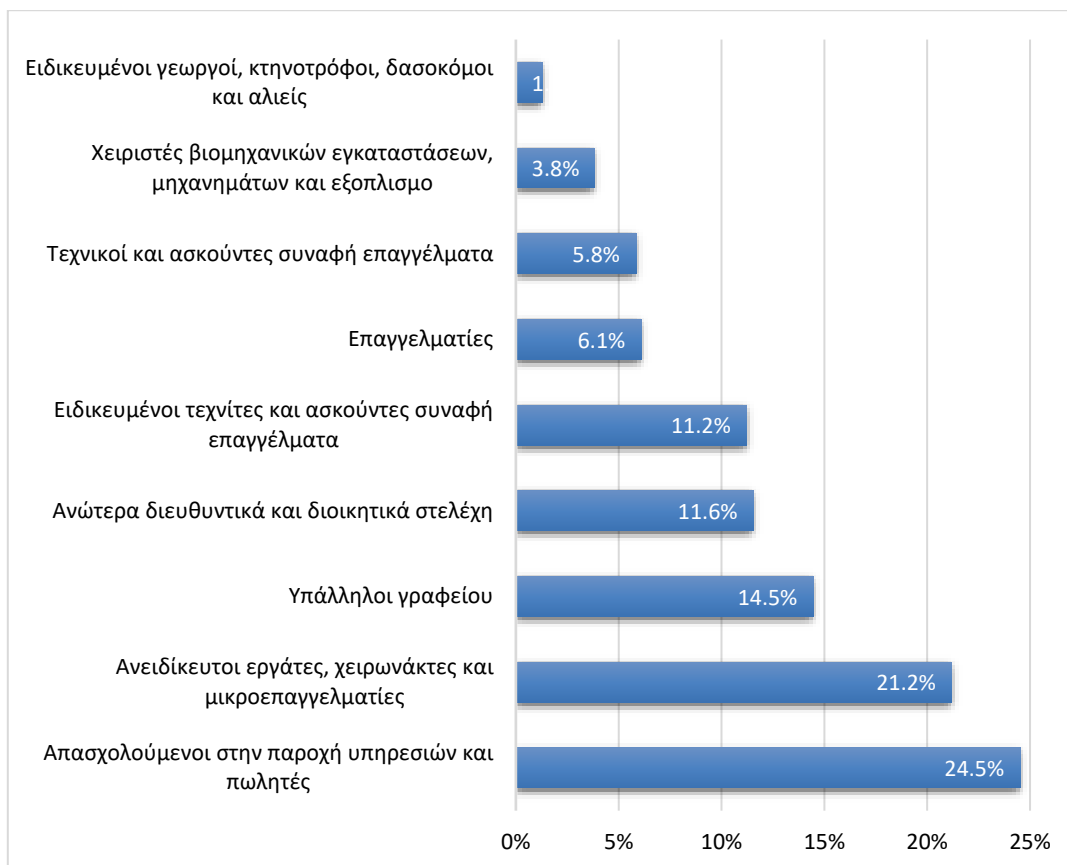
Η μέγιστη απόκλιση της στρωματοποίησης από την κατανομή του ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ παρατηρήθηκε στο νομό Χανίων (-0.7%).

2.3.3 Λοιπά χαρακτηριστικά του δείγματος

Κατηγορίες επαγγελματιών στις επιχειρήσεις

Η κατανομή των κατηγοριών επαγγελματιών που απασχολούνται στις επιχειρήσεις αποδίδεται στο Γράφημα 9.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι δεν αλλάζει η ουσιαστικά η σειρά των κατηγοριών επαγγελματιών, αλλά αλλάζουν τα ποσοστά τους. Η κατηγορία των απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών παραμένει πρώτη (~25%), όμως παρουσιάζει σημαντική πτώση της τάξης του 10% σε σχέση με το 2019. Οι επόμενες δύο κατηγορίες των ανειδίκευτων εργατών (~21%) και των υπαλλήλων γραφείου (~15%) παραμένουν ίδιες και διατηρούν τα ποσοστά τους. Οι λοιπές κατηγορίες καταγράφονται με αυξομειώσεις που δεν αλλάζουν την εικόνα της σύνθεσης των εργαζομένων στις επιχειρήσεις της Κρήτης.

Γράφημα 9: Κατανομή κατηγοριών επαγγελμάτων στις επιχειρήσεις – 002004

Κατηγορίες επαγγελμάτων ανά κλάδο δραστηριότητας

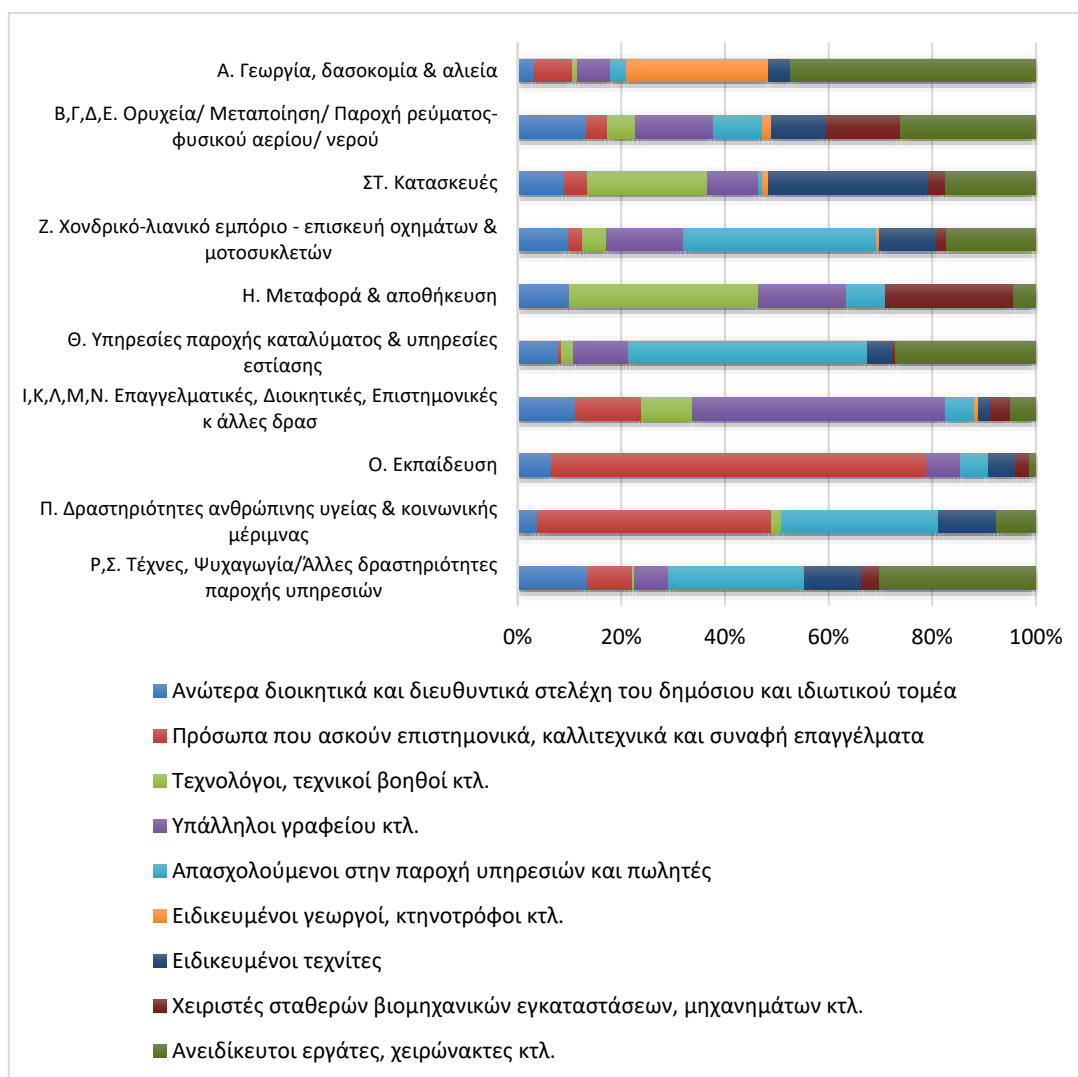
Στο Γράφημα 10 που ακολουθεί αποδίδεται η ανά κλάδο δραστηριότητας σύνθεση των κατηγοριών επαγγελμάτων των εργαζομένων στις επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην ΕΕ 2020. Η σύνθεση καταγράφεται με αλλαγές σε σχέση με το 2019, που είναι πολύ πιθανό να οφείλεται στην αναστολή λειτουργίας ή/και στην αναστολή εργασίας που επιβλήθηκε την άνοιξη του 2020.

Στον κλάδο *Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία* υπερτερούν οι ανειδίκευτοι εργάτες και οι ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς, και ακολουθούν οι υπάλληλοι γραφείου.

Στους κλάδους *Β,Γ,Δ,Ε Ορυχεία/ Μεταποίηση/ Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου /νερού* η βασική κατηγορία επαγγελμάτων που εμφανίζεται είναι οι ανειδίκευτοι εργάτες..

Στον κλάδο *ΣΤ. Κατασκευές*, κυριαρχούν οι ειδικευμένοι τεχνίτες και ακολουθούν οι τεχνολόγοι και τεχνικοί βοηθοί.

Στον κλάδο *Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών* κυριαρχούν οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές και ακολουθούν οι υπάλληλοι γραφείου και οι ανειδίκευτοι εργάτες.

Γράφημα 10: Επαγγελματικές κατηγορίες ανά κλάδο δραστηριότητας- Α02001

Στον κλάδο *Η. Μεταφορά & αποθήκευση* υπερτερούν οι τεχνολόγοι/τεχνικοί βοηθοί και οι χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων κλπ (οδηγοί).

Στον κλάδο *Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης* οι περισσότεροι εργαζόμενοι ανήκουν στην κατηγορία των απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών και ακολουθούν οι ανειδίκευτοι εργάτες.

Στους κλάδους *Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες* οι κύριες κατηγορίες είναι οι υπάλληλοι γραφείου και οι επιστήμονες.

Στο κλάδο *Ο. Εκπαίδευση* κυριαρχούν τα επιστημονικά καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα.

Στον κλάδο *Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας* οι επαγγελματικές κατηγορίες που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος των εργαζομένων του κλάδου είναι πάλι οι επιστήμονες, ενώ ακολουθούν οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές.

Στον κλάδο *Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών* υπερτερούν ανειδίκευτοι εργάτες και οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές.

2.3.4 Έλεγχοι διεξαγωγής και επισημάνσεις

Έλεγχος πεδίου – Ποιοτικοί έλεγχοι

Στην υλοποίηση της Έρευνας συμμετείχαν:

- Τέσσερις (4) υπεύθυνοι της έρευνας πεδίου – συνεργάτες του Έργου (Μανώλης Βέργης, Περικλής Δράκος, Ιωσήφ Καυκαλάς, Κωστής Πηγουνάκης)
- Εικοσι οκτώ (28) φοιτητές του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης στα πλαίσια σεμιναριακού μαθήματος, που οργανώθηκαν σε βάρδιες των 10-12 ατόμων.
- Τέσσερις (4) φοιτητές – συνεργάτες του Έργου για στοχευμένες κλήσεις και επαναπροσέγγιση.

Πριν την έναρξη της έρευνας πεδίου πραγματοποιήθηκε μικρός αριθμός πιλοτικών συνεντεύξεων και δε χρειάστηκε εκτενέστερη πιλοτική έρευνα, καθώς η ΜΕΑΕ είχε διενεργήσει ανάλογη έρευνα στο πλαίσιο των προηγούμενων παραδοτέων.

Για τον ποιοτικό έλεγχο της έρευνας πεδίου οι υπεύθυνοι παρακολούθησαν το 15% των τηλεφωνικών συνεντεύξεων μέσω συστήματος συνακρόασης, δυνατότητας που παρέχεται από το CATI.

Μετά το πέρας κάθε βάρδιας γινόταν έλεγχος των συλλεχθέντων ερωτηματολογίων για τυχόν λάθη εκ παραδρομής ή παρανόησης. Ανάλογοι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν και μετά το πέρας της έρευνας πεδίου στο σύνολο των δεδομένων.

Κλίμακες

Για τη διερεύνηση ερωτημάτων που απαιτούνταν διατύπωση άποψης ή αποτύπωση κατάστασης χρησιμοποιήθηκε κλίμακα Likert 5 σημείων (1-5). Επίσης, για την αποτύπωση ικανοποίησης, έγινε χρήση του δείκτη NPS (πρβλ. §2.4).

2.4. Καθαρή Βαθμολογία Υποστηρικτή - Net Promoter Score (NPS)

Το Net Promoter Score⁵ (Καθαρής Βαθμολογίας Υποστηρικτή) αποτελεί για το χώρο της έρευνας αγοράς ένα δείκτη ικανοποίησης, αποτύπωσης εμπιστοσύνης και ενεργής υποστήριξης προϊόντων και υπηρεσιών μιας εταιρείας από τους πελάτες που τα έχουν δοκιμάσει. Παρά το ότι η βασική ερώτηση του NPS είναι συγκεκριμένη («Από 0 έως 10 πόσο πιθανό θεωρείτε να προτείνετε το προϊόν / υπηρεσία σε κάποιον άλλο») και αφορά μόνο εμπορικά προϊόντα/υπηρεσίες, η λογική του βασίζεται στο ότι μόνο οι απολύτως ικανοποιημένοι πελάτες είναι πραγματικοί υποστηρικτές του προϊόντος /υπηρεσίας και το εκτιμούν σε τέτοιο βαθμό ώστε να το προτείνουν αυθόρμητα και σε άλλους (promoters).

Για τις ανάγκες του ΠΜΠΑΕ υιοθετήθηκε η αξιολόγηση σε ενδεκαβάθμια κλίμακα (0-10) και οι απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν όπως και στο NPS: οι βαθμολογίες 1-6 θεωρούνται αποτρεπτικές («δυσφημιστές»-detractors), οι βαθμολογίες 7-8 θεωρούνται ουδέτερες και αδιάφορες («παθητικοί»-passives), ενώ οι βαθμολογίες 9-10 θεωρούνται θετικές και υποστηρικτικές («υποστηρικτές» - promoters). Εν τέλει ο δείκτης NPS διαμορφώνεται ως η διαφορά των ποσοστών των υποστηρικτών και των δυσφημιστών. Μέσω της ανάλυσης αυτής επιχειρείται η άμβλυση της στερεότυπης, και εν πολλοίς αδιάφορης άποψης κατά την οποία οποιαδήποτε κοινωνικά αποδεκτή άποψη μπορεί να έχει θετική αντιμετώπιση. Έτσι, προκειμένου για την αξιολόγηση της σημασίας των προγραμμάτων κατάρτισης, ο δείκτης NPS αποτυπώνει καλύτερα την ενσυνείδητα θετική αξιολόγηση.

---

⁵ [Reichheld, Frederick F., "One Number You Need to Grow". Harvard Business Review \(December 2003\).](#)

3. Δείκτες Ανθρώπινου Δυναμικού

Οι δείκτες ανθρώπινου δυναμικού βασίζονται κατά κύριο λόγο στην ΕΑΔ και μελετούν μια σειρά παραμέτρων ποσοτικού και ποιοτικού χαρακτήρα που επηρεάζουν την αγορά εργασίας και αποτυπώνουν την κατάσταση του εργατικού δυναμικού.

Βάσει της χρονοσειράς της ΕΛΣΤΑΤ των ετών 2016-2020, μετά από μια τετραετία θετικής πορείας, το 2020 παρατηρείται υποχώρηση του πληθυσμού και μείωση του εργατικού δυναμικού με ταυτόχρονη αύξηση της καταγεγραμμένης ανεργίας κατά 10%, αγγίζοντας τα επίπεδα του 2016:

Τρίμηνο	Πληθυσμός	Εργατικό Δυναμικό	Ποσοστό Εργατικού Δυναμικού σύνολο του Πληθυσμού	Ποσοστό καταγεγραμμένης ανεργίας στο σύνολο του Εργατικού Δυναμικού
2016Q2	519.100	286.000	55.1%	20.4%
2017Q2	522.500	289.200	55.4%	15.6%
2018Q2	523.700	289.200	55.2%	11.5%
2019Q2	521.300	289.500	55.5%	9.4%
2020Q2	519.200	282.700	54.4%	19.5%

Πίνακας 2: Εργατικό δυναμικό και αποκλιμάκωση της ανεργίας στην Περιφέρεια Κρήτης σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ (2016-2020)

Πρέπει να επισημανθεί ότι η εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ για το ποσοστό ανεργίας αποκλίνει από τη μέτρηση της ΕΑΔ2020. Η διαφορά μπορεί να αποδοθεί στη διαφορετική ερευνητική μεθοδολογία και στην καταγραφή της ανεργίας μέσω του ΟΑΕΔ. Ειδικά για το 2020 στην καταγραφή της ΕΛΣΤΑΤ δεν γίνεται αναφορά στο καθεστώς αναστολής συμβάσεων εργασίας και δεν διευκρινίζεται ο τρόπος που αυτό καταγράφεται.

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, όπως καταγράφεται στον Πίνακα 3, η Κρήτη εμφανίζει ραγδαία αύξηση της ανεργίας ειδικά μετά την έναρξη του δεύτερου κύματος της πανδημίας τον Απρίλιο του 2020 και συνακόλουθα με τα νέα περιοριστικά μέτρα. Είναι ενδεικτικό ότι η ανεργία αυξήθηκε από 12% τον Οκτώβριο του 2019 σε 19,3% τον Οκτώβριο του 2020. Ποσοστιαία μεταβολή της τάξεως του 60,8% μέσα σε ένα χρόνο.

Αποκεντρωμένη Διοίκηση	8ος 2019	9ος 2019	10ος 2019	11ος 2019	12ος 2019	1ος 2020	2ος 2020	3ος 2020	4ος 2020	5ος 2020	6ος 2020	7ος 2020	8ος 2020	9ος 2020	10ος 2020
Μακεδονίας - Θράκης	18,5	18,7	18,7	18,8	18,5	18,5	18,3	18,3	16,4	18,6	19,6	19,0	18,8	18,3	18,2
Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας	20,0	19,3	19,5	19,8	19,6	20,3	20,2	15,3	15,8	17,5	18,3	18,4	21,6	22,1	22,2
Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας	20,9	18,0	18,1	18,2	17,9	18,1	17,9	18,5	18,8	18,6	18,7	18,5	18,2	17,8	17,6
Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιόνιων Νήσων	16,9	17,1	16,9	16,4	16,1	15,4	15,1	14,6	14,6	19,2	19,2	18,7	18,7	18,0	17,9
Αττικής	16,2	15,9	15,7	15,6	15,4	14,8	14,4	14,1	13,8	13,7	13,8	14,4	13,9	13,7	13,4
Αιγαίου	14,5	14,6	13,7	16,3	12,3	12,5	12,3	9,8	21,4	26,2	25,3	14,6	15,0	17,3	20,6
Κρήτης	11,8	12,2	12,0	12,0	12,3	13,2	13,5	13,5	22,6	21,3	20,2	19,2	19,9	19,2	19,3
Σύνολο Ελλάδος	16,9	16,9	16,7	16,6	16,5	16,4	15,5	15,7	16,2	16,8	17,9	16,7	16,8	16,7	16,7

Πίνακας 3 : Ποσοστό (%) Ανεργίας για την περίοδο Αυγούστου 2019- Οκτωβρίου 2020, ανά Διοικητική περιφέρεια (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ⁶)

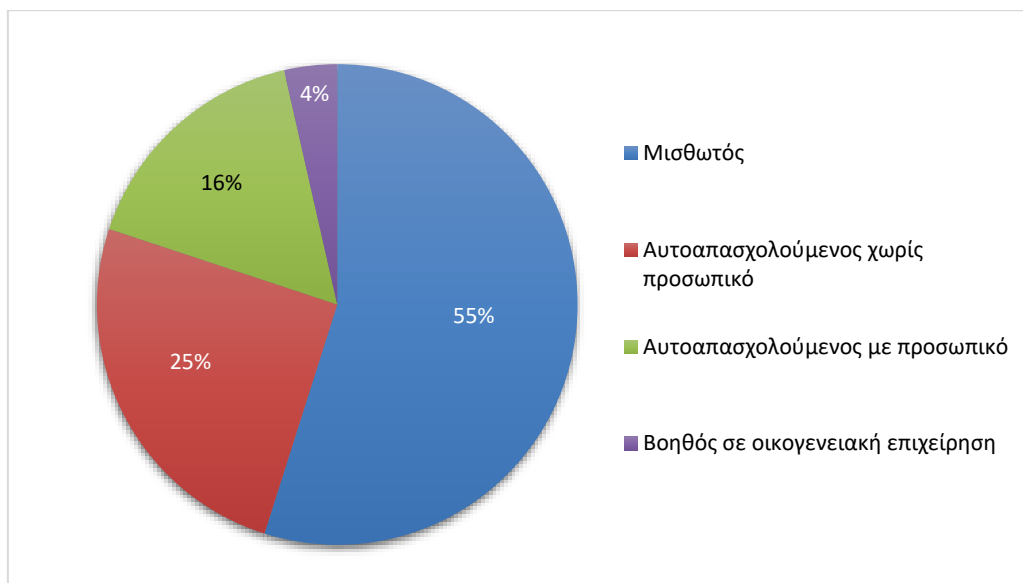
3.1. Δείκτης Απασχολησιμότητας και Ανεργίας

3.1.1 Αυτοαπασχολούμενοι/ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία

Στο δείγμα της ΕΑΔ του 2020, οι αυτοαπασχολούμενοι και οι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων αποτελούν το 45% των εργαζομένων, ενώ το 55% του δείγματος εργάζονται ως υπάλληλοι/εργαζόμενοι με εξαρτημένη σχέση εργασίας (Βλ. Γράφημα 11).

Σε σχέση με την ΕΑΔ2019, η σύνθεση του εργατικού δυναμικού δεν παρουσιάζει αλλαγές.

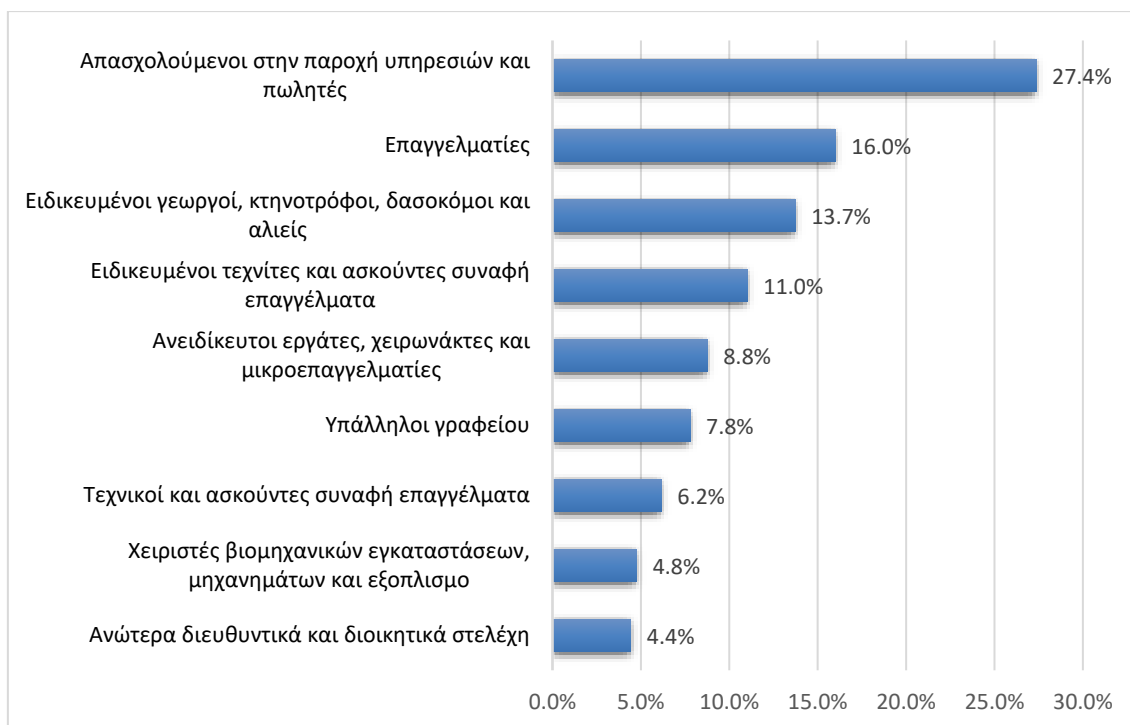
⁶ ΕΛΣΤΑΤ - Δελτίο Τύπου: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού Οκτώβριος 2020

Γράφημα 11: Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία – C01001

3.1.2 Κατηγορίες επαγγελματιών εργαζομένων

Σύμφωνα με την ΕΑΔ2020 στο Γράφημα 12 φαίνονται οι κατηγορίες επαγγελματιών ταξινομημένες κατά το πλήθος των παρατηρήσεων που καταγράφηκαν για κάθε κατηγορία.

Γράφημα 12: Πλήθος εργαζομένων δείγματος ανά κατηγορία επαγγελματιών - 001010

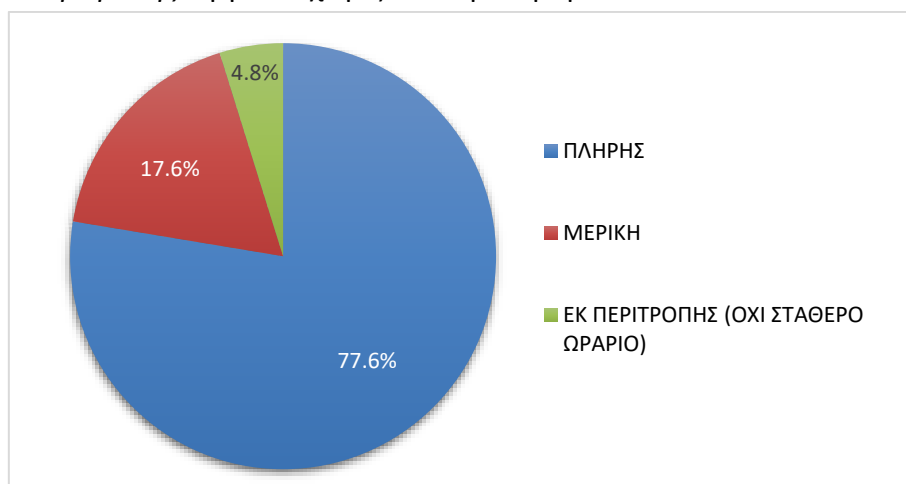
Αντίστοιχα με τα ευρήματα των ΕΑΔ από το 2016 και μετά, οι τρεις πολυπληθέστερες κατηγορίες επαγγέλματος παραμένουν οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές (27,4%) και οι κατηγορίες των επαγγελματιών (16%) και ειδικευμένων αγροτοκτηνοτρόφων (13,7%).

Σε σχέση με την ΕΑΔ2019, η αντίστοιχη ΕΑΔ2020 δεν αποτυπώνει αλλαγές: οριακά αυξημένα τα ποσοστά των ειδικευμένων τεχνιτών (ΕΑΔ2019:~9,8%, ΕΑΔ2020:~11%), Τεχνικών και συναφών επαγγελματιών (ΕΑΔ2019:~4,9%, ΕΑΔ2020:~6,2%) και των ανώτερων διευθυντικών στελεχών (ΕΑΔ2019:~3,8%, ΕΑΔ2020:~4,4%), ενώ μειωμένα είναι τα ποσοστά των υπαλλήλων γραφείου (ΕΑΔ2019:~9,5%, ΕΑΔ2020:~7,8%) και των ανειδίκευτων εργατών (ΕΑΔ2019:~10,4%, ΕΑΔ2020:~8,8%). Σε κάθε περίπτωση η αποτύπωση της ΕΑΔ είναι ενδεικτική, ενώ η αποτύπωση που παρέχει το ΕΙΕΑΔ⁷ είναι απογραφικού χαρακτήρα και επομένως πιο αξιόπιστη για εξαγωγή συμπερασμάτων της κινητικότητας των επαγγελματιών.

3.1.3 Είδη Εργασίας

Για τους εργαζόμενους με **εξαρτημένη εργασία** καταγράφηκε το καθεστώς της εργασίας:

- *Πλήρης*: εργασία με πλήρες και συγκεκριμένο ωράριο.
- *Μερική*: εργασία με μειωμένο αλλά συγκεκριμένο ωράριο – ημιαπασχόληση (part-time).
- *Εκ περιτροπής*: εργασία χωρίς σταθερό ωράριο.

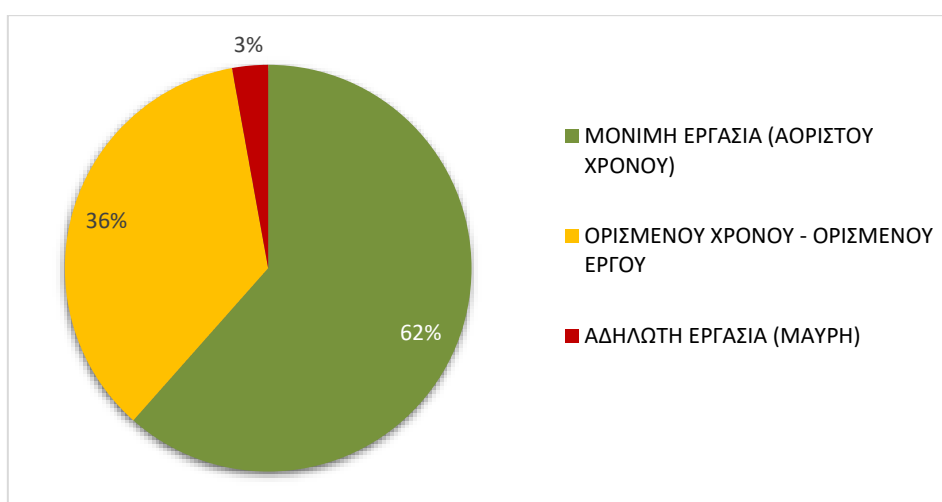

Γράφημα 13: Πλήρης, μερική και εκ περιτροπής εργασία – Α01021

⁷ [ΕΙΕΑΔ – Απασχολούμενοι ανά επαγγελματική κατηγορία](#)

Η πλήρης εργασία καταγράφηκε αυξημένη (ΕΑΔ2019:72%, **ΕΑΔ2020:77,6%**), ενώ αντίστοιχα φαίνεται να μειώθηκε η εκ περιτροπής απασχόληση (ΕΑΔ2019: 8,7%, ΕΑΔ2020: 4,8%) ενώ οριακά μειωμένη εμφανίζεται η μερική απασχόληση (ΕΑΔ2019:18,9%, ΕΑΔ2020:17,6%). Οι αλλαγές αυτές θα μπορούσαν να αποδοθούν στην επίδραση της πανδημίας και σε αλλαγές που επήλθαν στην εξαρτημένη εργασία.

Επίσης για τους εργαζόμενους με **εξαρτημένη εργασία** καταγράφηκε το πλαίσιο της εργασίας σε: αορίστου χρόνου («μόνιμος» υπάλληλος), ορισμένου χρόνου – ορισμένου έργου («συμβασιούχος» υπάλληλος), άνευ πλαισίου (αδήλωτη «μαύρη» εργασία). Στο παρακάτω γράφημα απεικονίζεται η κατανομή των εργαζομένων σε σχέση με το πλαίσιο εργασίας τους:

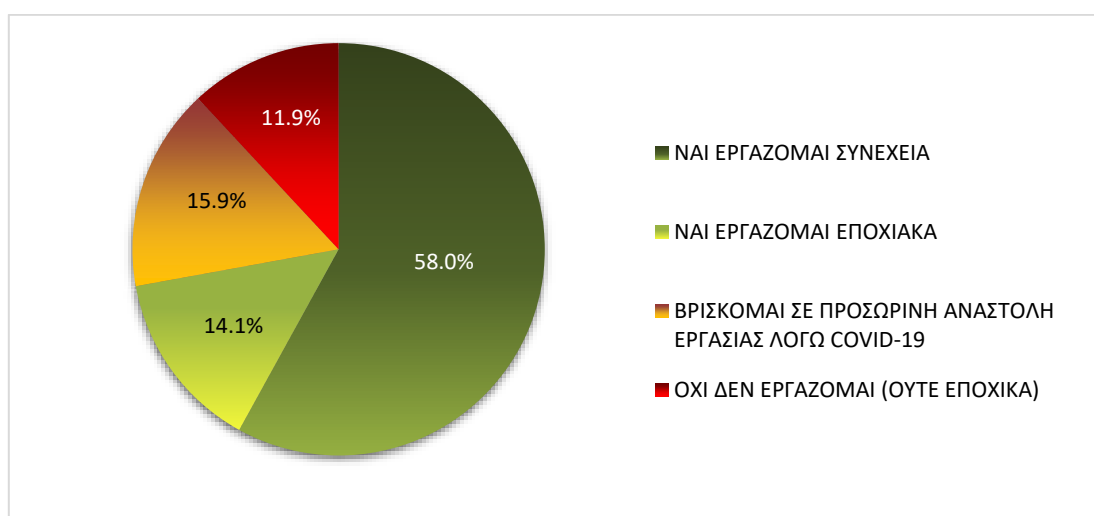
Γράφημα 14: Εργασία αόριστου και ορισμένου χρόνου – Εργασία χωρίς πλαίσιο –Α01022

Οι μόνιμες συμβάσεις καταγράφονται αυξανόμενες για τρίτη χρονιά (ΕΑΔ2018: 53%, ΕΑΔ2019:58,5%, **ΕΑΔ2020:62%**), ενώ οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου/ορισμένου έργου να καταγράφουν μείωση (3,5%) σε σχέση με το 2019.

Στο 3% καταγράφηκε η εργασία άνευ πλαισίου (αδήλωτη εργασία), σε ελαφρά μεγαλύτερο ποσοστό σε σχέση με το 2019 αλλά στα όρια του στατιστικού λάθους.

3.1.4 Εργασιακές Καταστάσεις - Εποχική Εργασία

Λόγω των ειδικών συνθηκών που επέφερε η πανδημία του COVID-19 στην αγορά εργασίας, στην ΕΑΔ2020 έχει εισαχθεί και μια νέα εργασιακή κατάσταση που είναι η προσωρινή αναστολή εργασίας λόγω της πανδημίας COVID-19. Αυτή η εργασιακή κατάσταση είναι μη παραγωγική και χαρακτηρίζεται από κρατική υποστήριξη επιδοματικού χαρακτήρα προκειμένου ο εργαζόμενος να επανακάμψει στη θέση του όταν η επιχείρηση στην οποία απασχολούνταν επαναλειτουργήσει κανονικά. Στο χρόνο διεξαγωγής της ΕΑΔ2020 πολλές επιχειρήσεις δεν είχαν επαναλειτουργήσει, με αποτέλεσμα να καταγραφεί ένα σημαντικό ποσοστό εργαζομένων (~16%) σε προσωρινή αναστολή εργασίας.

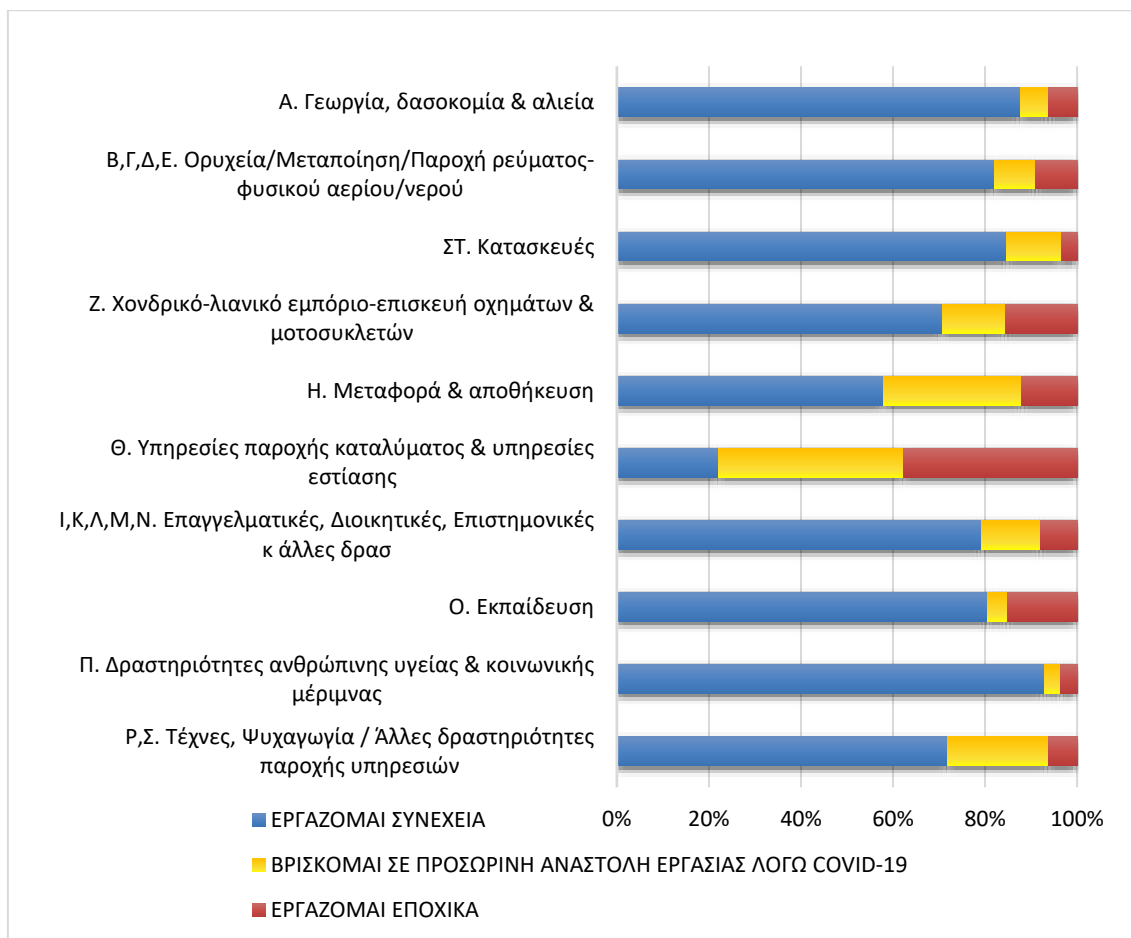

Γράφημα 15: Συνεχώς εργαζόμενοι, εποχικά εργαζόμενοι και άνεργοι – Α01001Α

Όπως φαίνεται στο Γράφημα 15 και σε σύγκριση με την ΕΑΔ2019, το ποσοστό της του εργατικού δυναμικού σε αναστολή εργασίας φαίνεται να έχει προέλθει σχεδόν εξίσου από τις δύο άλλες καταστάσεις εργασίας, τη συνεχή εργασία και την εποχική. Έτσι, η εποχική εργασία, φαίνεται ότι έχει επηρεαστεί καίρια από την νέα κατάσταση της προσωρινής αναστολής (ΕΑΔ2019:21,1%-ΕΑΔ2020:14,1%), μειώνοντας κατά το 1/3 τους ενεργά εργαζόμενους της.

Όπως φαίνεται στο Γράφημα 16, ο κλάδος με την εντονότερη εποχικότητα στην εργασία για το 2020, συνεχίζει να είναι εκείνος της παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης (Θ), αλλά είναι και αυτός που καταγράφει τα υψηλότερα επίπεδα προσωρινής αναστολής εργασίας λόγω covid-19 (40%).

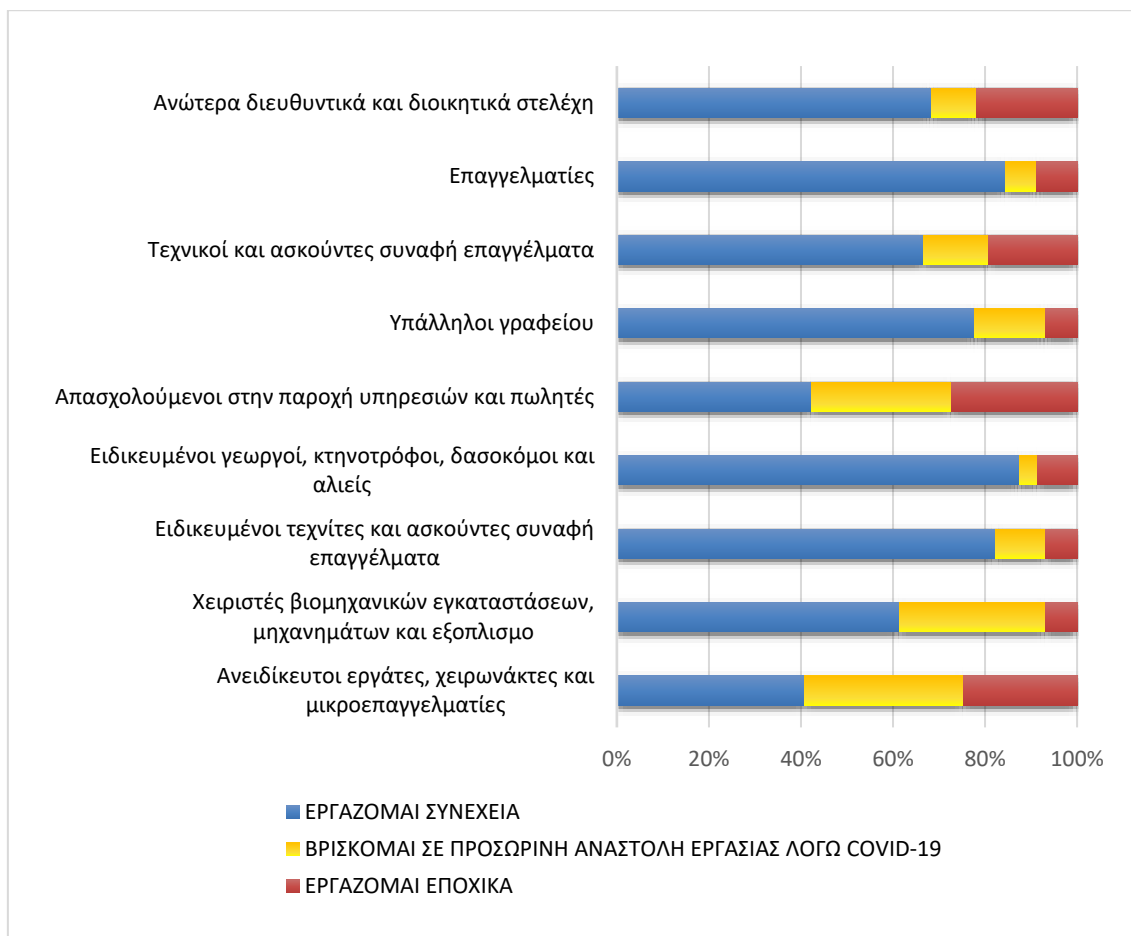

Γράφημα 16: Εργασιακές καταστάσεις απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας – Α01003

Άλλοι κλάδοι με σημαντικό ποσοστό εποχικής απασχόλησης που επλήγησαν από το φαινόμενο της **προσωρινής αναστολής εργασίας λόγω covid-19** κατά μέγεθος είναι:

- *Η. Μεταφορά & αποθήκευση*
- *Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών*
- *Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών*

Στην ΕΑΔ2020 η κατηγορία επαγγέλματος με το μεγαλύτερο ποσοστό εποχικής εργασίας είναι αυτή των απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών καθώς και των ανειδίκευτων εργατών. Αξίζει να αναφερθεί ότι και οι δυο αυτές κατηγορίες καταγράφουν πάνω από 30% αναστολή εργασίας λόγω Covid-19. Πολύ σημαντική πτώση εποχικής εργασίας, καταγράφουν οι χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού (από 29% το 2019 στο 7% το 2020) και με αναστολή εργασίας ~32%. Τέλος, σταθερά υψηλά ποσοστά εποχικής απασχόλησης, για τις συνθήκες πανδημίας του 2020, εμφανίζουν τα ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη καθώς και οι τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα με ποσοστά γύρω στο 20% και αναστολή εργασίας πάνω από 10%.

Γράφημα 17: Εποχική εργασία ανά κατηγορία επαγγέλματος – Α01004

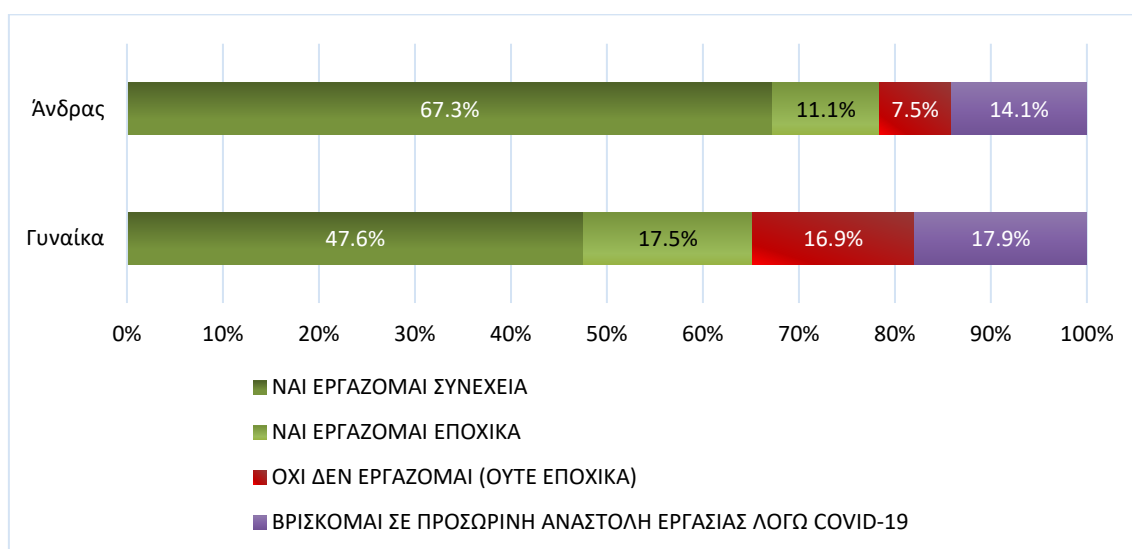
3.1.5 Δευτερεύουσα απασχόληση

Σε ό,τι αφορά τη δευτερεύουσα απασχόληση, το 15% δήλωσε ότι έχει δευτερεύουσα απασχόληση, **ποσοστό μειωμένο σε σχέση με την ΕΑΔ του 2019 (19%)**. Όπως και στην ΕΑΔ του 2019, το μεγαλύτερο μέρος αυτών ασχολείται στον κλάδο Α. Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία, ενώ ακολουθούν οι κλάδοι Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης και Ο. Εκπαίδευση μαζί με Ρ,Σ Τέχνες, Ψυχαγωγία και άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών.

3.1.6 Εργασία και Ανεργία ανά φύλο

Κατά τους ελέγχους στρωματοποίησης (§ 2.2.2) είδαμε ότι η ΕΑΔ κατέγραψε το ποσοστό των ανέργων στο 12%. Όπως ειπώθηκε ήδη, στην ΕΑΔ δεν καταγράφηκαν οι άνεργοι, δηλ. όσοι δεν έχουν δουλέψει ποτέ και δεν αναζητούν ενεργά εργασία.

Παρακάτω αναλύεται η διαφοροποίηση της ανεργίας ανά φύλο.

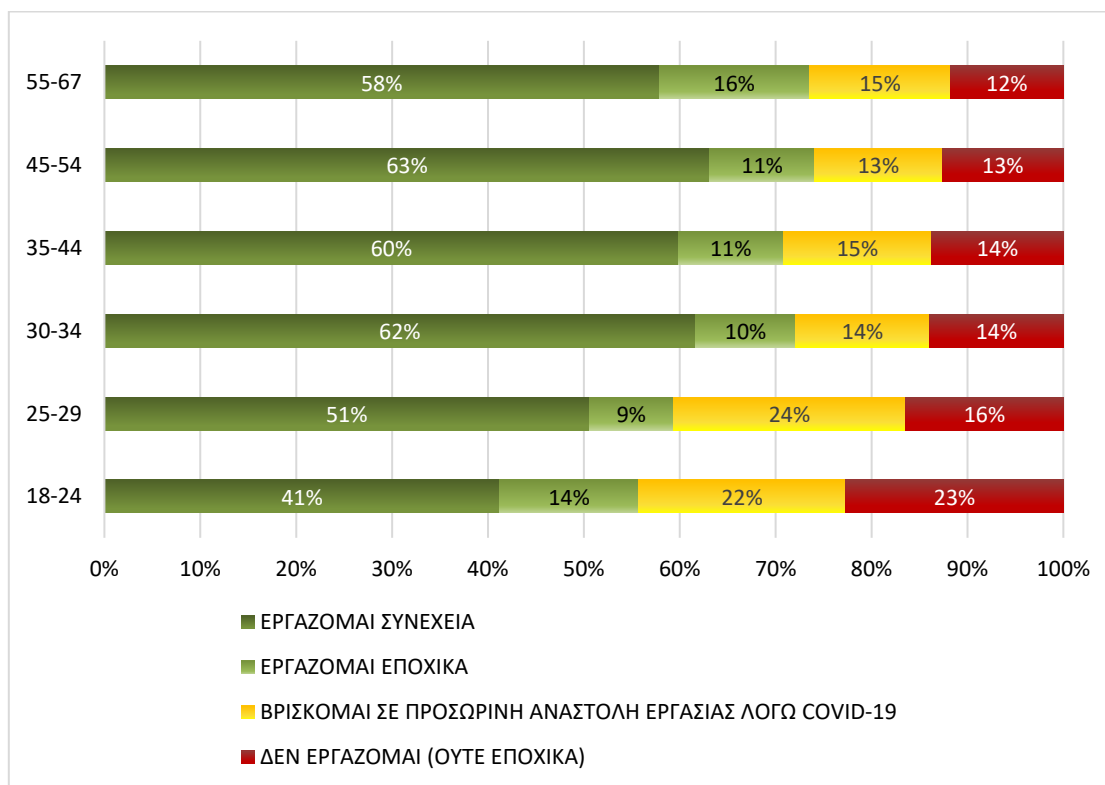
Γράφημα 18: Απασχόληση και ανεργία ανά φύλο – Α01018

Στην ΕΑΔ2020 η μόνιμη ανεργία παρουσιάζει μείωση και στα δύο φύλα, οριακή για τους άνδρες (ΕΑΔ2019: 8,7% - ΕΑΔ2020: 7,5%), μεγαλύτερη για τις γυναίκες (ΕΑΔ2019: 21,2% - ΕΑΔ2020: 16,9%). **Οι άνεργες γυναίκες παραμένουν περισσότερες, αλλά μειώθηκε η αναλογία σε σχέση με τους άνεργους άνδρες από περίπου 3:1 σε 2:1.**

Σε ό,τι αφορά την αναστολή εργασίας λόγω πανδημίας, φαίνεται ότι οι γυναίκες επηρεάζονται ελαφρώς περισσότερο, αλλά όχι στο βαθμό που καταγράφεται στη μόνιμη ανεργία (~18% για τις γυναίκες έναντι ~14% για τους άνδρες).

3.1.7 Εργασία και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα

Στο Γράφημα 19 αποτυπώνονται η συνεχής εργασία, η εποχική εργασία, η αναστολή εργασίας λόγω πανδημίας και η ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα σύμφωνα με την ΕΑΔ2020.

Γράφημα 19: Εργασία συνεχής, εποχική και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα – Α01005

Η καταγραφή της εργασιακής κατάστασης ανά ηλικιακή ομάδα έχει μια σαφή διαφοροποίηση σε σχέση με το 2019, ενώ ομοιάζει με εκείνη του 2018. Εάν το 2019 σηματοδότησε μια κατάσταση αλλαγής, κατά την οποία η ανεργία υποχωρούσε εντονότερα για τις ηλικιακές ομάδες 30-44, αυτό σταμάτησε να ισχύει το 2020. Έτσι, για τις ηλικίες άνω των 30 φαίνεται να έχει επανέλθει μια σχεδόν ενιαία κατάσταση. Αντίθετα με την ενιαία εικόνα των ηλικιακών ομάδων άνω των 30 ετών, η κατάσταση στις νεότερες ηλικίες διαφοροποιείται αισθητά επί τα χείρω.

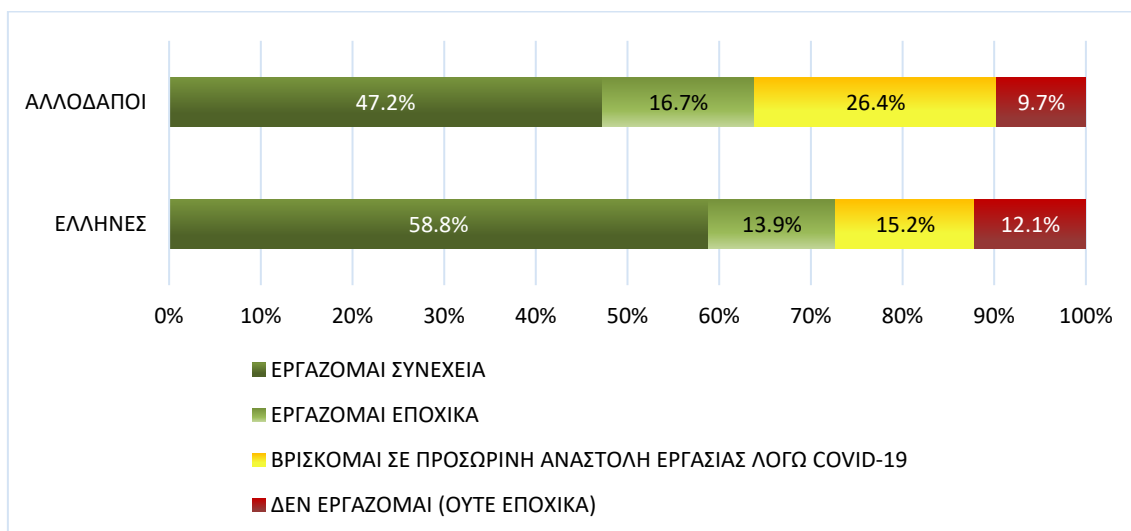
Συγκεκριμένα:

- **Ηλικιακή ομάδα 18-24:** Φαίνεται ότι, σε σχέση με το 2019, η συνεχής εργασία παρέμεινε σταθερή, αλλά η εποχική εργασία επηρεάστηκε αρνητικά παρουσιάζοντας δραματική μείωση (ΕΑΔ2019:40%-ΕΑΔ2020:14%). Η μείωση φαίνεται να οφείλεται στην αναστολή εργασίας που καταγράφηκε στο 22% και πολύ λιγότερο στη αύξηση της ανεργίας κατά ~4%.

- **Ηλικιακή ομάδα 25-29:** Σε αυτήν την ηλικιακή ομάδα καταγράφεται το μεγαλύτερο ποσοστό αναστολής εργασίας 24%. Η συνεχής εργασία υποχωρεί κατά ~9%. Η εποχική εργασία περιορίζεται στο 9% έναντι του 27% που καταγράφηκε το 2019. Τέλος, η ανεργία αυξάνεται κατά 3% σε σχέση με το 2019. Από την καταγραφόμενη εικόνα φαίνεται ότι, και για αυτήν την ηλικιακή ομάδα, οι εποχικά εργαζόμενοι του 2019 είναι εκείνοι που, κατά κύριο λόγο, βρίσκονται σε αναστολή εργασίας το 2020.
- **Ηλικιακή ομάδα 30-34:** Η σταθερή εργασία υποχωρεί ~10% σε σχέση με το 2019 και περιορίζεται στο 62%. Η εποχική απασχόληση περιορίζεται στο 10%, μειωμένη κατά ~8%. Η αναστολή εργασίας ανέρχεται στο 14%, όσο και η ανεργία, η οποία αυξήθηκε κατά ~4,5% σε σχέση με το 2019.
- **Ηλικιακή ομάδα 35-44:** Οι διαπιστώσεις είναι εντελώς ανάλογες με την προηγούμενη ηλικιακή ομάδα: μείωση της σταθερής εργασίας κατά ~10%, μείωση της εποχικής απασχόλησης κατά ~9%, αναστολή εργασίας στο 15% και αυξημένη ανεργία κατά ~3,5% σε σχέση με το 2019.
- **Ηλικιακή ομάδα 45-54:** Η εικόνα δε διαφοροποιείται πολύ σε σχέση με τις προηγούμενες δύο ηλικιακές ομάδες. Η σταθερή εργασία καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των ηλικιακών ομάδων (63%), υποχωρώντας λιγότερο (5%) σε σχέση με εκείνες των 30-44. Η εποχική απασχόληση είναι 11%, μειωμένη κατά ~6,5%. Η αναστολή λειτουργίας ανέρχεται στο 13%, το μικρότερο ποσοστό μεταξύ των ηλικιακών ομάδων. Τέλος, η ανεργία εμφανίζει μια ελαφρά υποχώρηση (ΕΑΔ2019:15% - ΕΑΔ2020:13%)
- **Ηλικιακή ομάδα 55-67:** Σε σχέση με το 2019 καταγράφεται σχετική σταθερότητα, με μικρές μειώσεις τόσο στη σταθερή εργασία (ΕΑΔ2019: ~59,5% - ΕΑΔ2020: 58%), όσο και στην εποχική (ΕΑΔ2019:18% - ΕΑΔ2020:16%). Η ανεργία καταγράφει σημαντική μείωση (ΕΑΔ2019:23% - ΕΑΔ2020:12%). Τέλος, η αναστολή εργασίας καταγράφεται στο 15%.
 Η εικόνα της ηλικιακής ομάδα 55-67 δημιουργεί ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς δεν υπάρχει προφανής εξήγηση για τη μείωση της ανεργίας και τη σταθερότητα στα ποσοστά εργασίας.

3.1.8 Εργασία και ανεργία ανά εθνικότητα

Στο Γράφημα 20 φαίνεται συγκριτικά η σταθερή και εποχική εργασία, η αναστολή εργασίας και η ανεργία μεταξύ των αλλοδαπών και μεταξύ των Ελλήνων που συμμετείχαν στην ΕΑΔ.

Γράφημα 20: Εργασία, εποχική εργασία, ανεργία και ιθαγένεια – Α01007

Είναι προφανές ότι η προσωρινή αναστολή εργασίας παρατηρείται σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό στους αλλοδαπούς, με αποτέλεσμα όλοι οι τομείς εργασίας των, να καταγράφουν πολύ μειωμένα ποσοστά σε σχέση με αυτά των Ελλήνων. Βέβαια, στον αντίποδα, η ανεργία στους αλλοδαπούς μειώθηκε στο 9,7% και στους Έλληνες στο 12,1%.

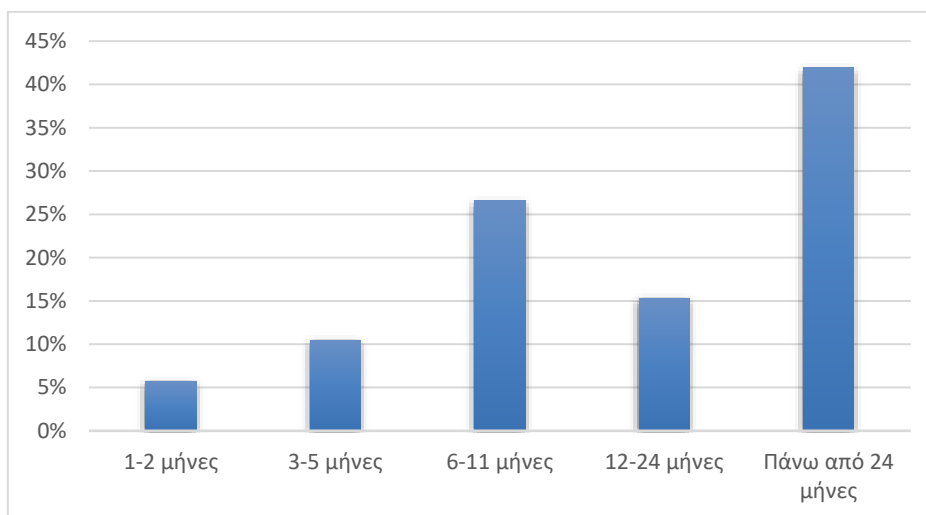
3.1.9 Χρονικά διαστήματα ανεργίας – Μακροχρόνια και νεανική ανεργία

Σχετικά με τα καταγραφόμενα διαστήματα ανεργίας στο Γράφημα 21, παρατηρούμε ότι για πρώτη φορά το 2020 τα ποσοστά των ανέργων του τελευταίου έτους ξεπερνούν εκείνα των μακροχρόνια ανέργων.

Το παραπάνω εύρημα συνάδει με την εικόνα που παρουσιάζεται με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία του ΟΑΕΔ⁸ για τον μήνα Δεκέμβριο 2020, όπου στο σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων ανέρχεται σε 82.606 με 3 στους 4 να έχασαν την εργασία τους το τελευταίο έτος (βλ. Πίνακας 4).

⁸ Πηγή: ΟΑΕΔ-. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΠΣ-ΟΑΕΔ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020 (Ημερ/νία λήψης στοιχείων 04/01/2021). Στοιχεία Ανέργων και Επιδοτούμενων: <http://www.oaed.gr/2020-dek>

Αυτό πρέπει να αποδοθεί στις επιπτώσεις της πανδημίας. Προοιωνίζει δε τη μετάβαση ενός σημαντικού ποσοστού του εργατικού δυναμικού από την κατάσταση εναλλαγής μεταξύ εποχικής εργασίας και εποχικής ανεργίας στην κατάσταση μόνιμης ανεργίας.

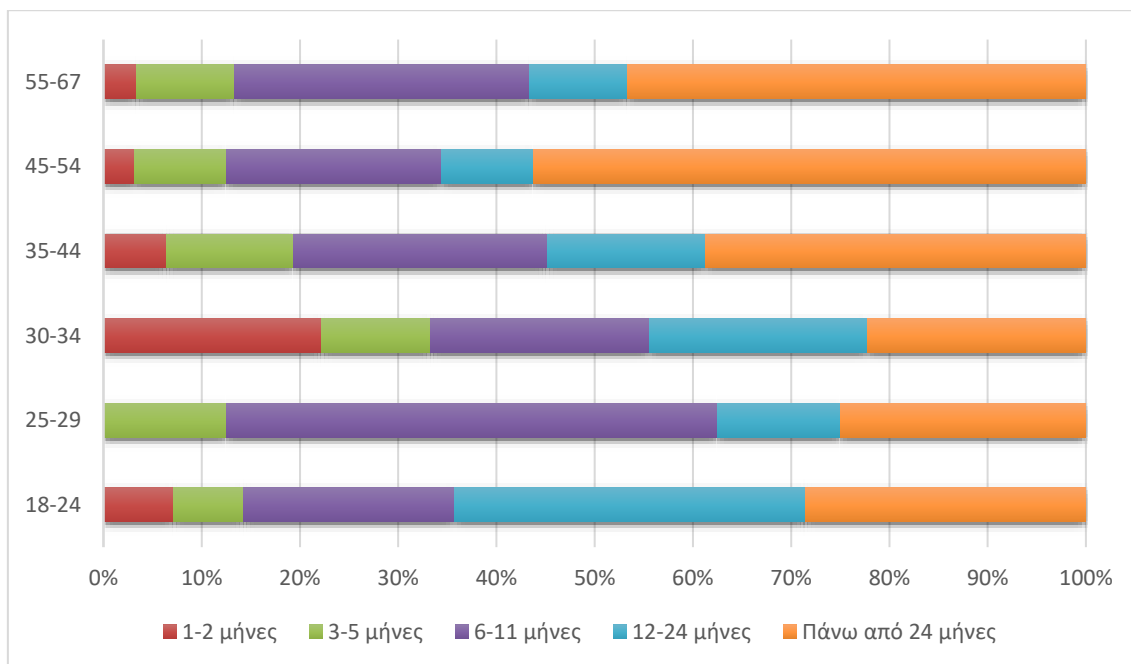
Γράφημα 21: Χρονικά διαστήματα ανεργίας – Α01014

	Άνεργοι [Αναζητούντες Εργασία]
ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ >= 12 ΜΗΝΕΣ	19.905
ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ < 12 ΜΗΝΕΣ	62.701
ΣΥΝΟΛΟ	82.606

Πίνακας 4: Χρονικά διαστήματα εγγεγραμμένων στον ΟΑΕΔ – Δεκέμβριος 2020 (Πηγή ΟΑΕΔ)

Το Γράφημα 22, αποτελεί την ανάλυση των χρονικών διαστημάτων ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα. Η εικόνα της ΕΑΔ2020 είναι τελείως διαφορετική από τις προηγούμενες χρονιές.

Στην ηλικιακή ομάδα 18-24 το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας εμφανίζεται πρώτη φορά τόσο αυξημένο. Στις ηλικίες 25-29 διατηρείται η κατανομή της ΕΑΔ2019 με την βραχυχρόνια ανεργία. Στην ίδια αμετάβλητη κατάσταση βρίσκεται και η ηλικιακή ομάδα 35-44. Στις υπόλοιπες κατηγορίες όμως (30-34, και στις κατηγορίες πάνω από 45 έτη) παρατηρείται μια **σημαντική αύξηση της βραχυχρόνιας ανεργίας σε σχέση με τη μακροχρόνια**. Ο αριθμός των παρατηρήσεων δεν επιτρέπει μεν την ανάλυση ποσοστών, αλλά καταδεικνύει την αλλαγή.

Γράφημα 22: Χρονικά διαστήματα ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – Α01015

3.1.10 Εργασία εποχική εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας

Στο Γράφημα 23 παρουσιάζεται η ανάλυση της εργασίας, εποχικής εργασίας, προσωρινής αναστολής λόγω πανδημίας και της ανεργίας ανά κλάδο δραστηριότητας.

Για όλους τους κλάδους τα αποτελέσματα είναι στατιστικά ασφαλή καθώς καταγράφονται παραπάνω από 30 παρατηρήσεις.

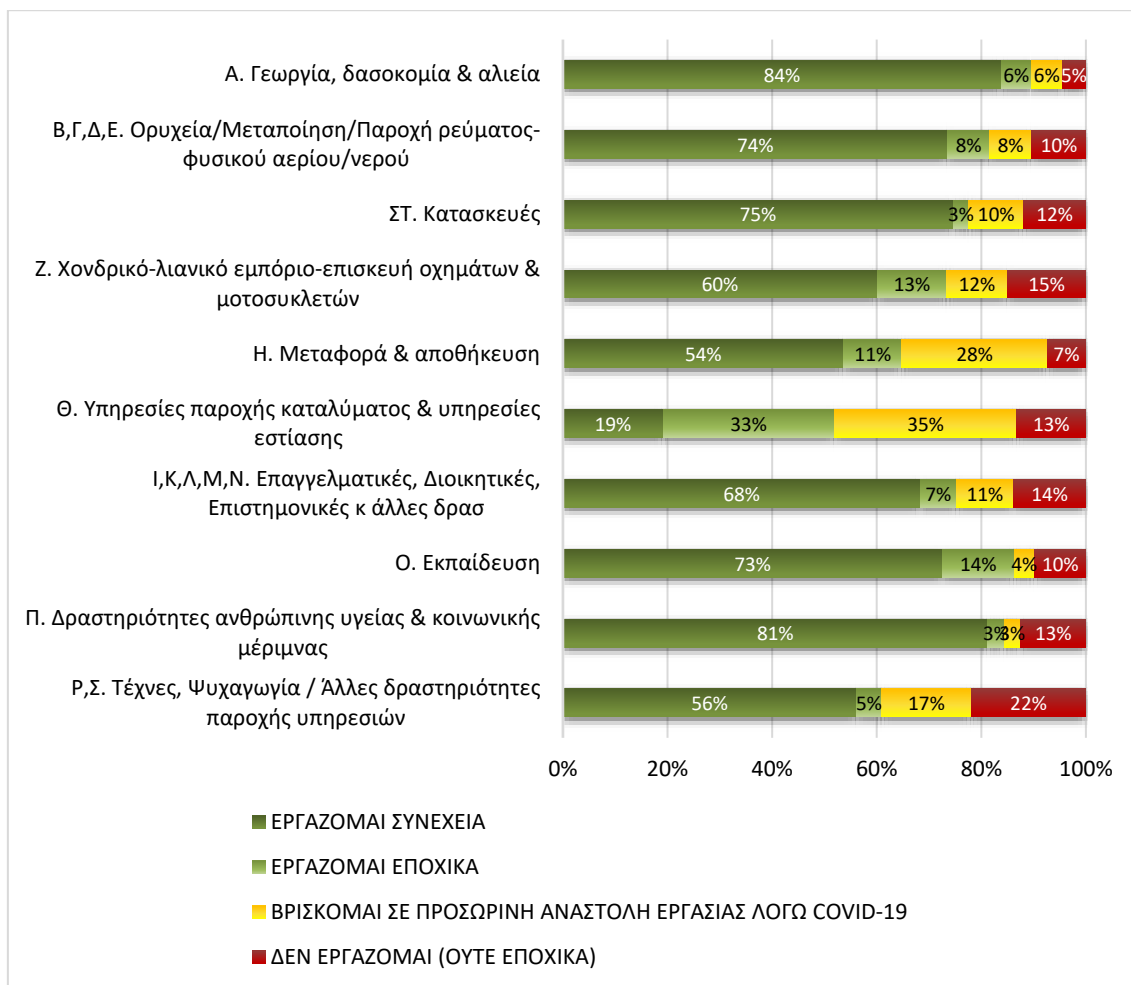
Όπως αναμενόταν, ο κλάδος *Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσιών εστίασης* εμφανίζει μακράν το μεγαλύτερο ποσοστό προσωρινής αναστολής (34%).

Αρκετοί κλάδοι διατήρησαν στατιστικά σταθερή ή αύξησαν (Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία) την συμμετοχή σε συνεχή εργασία σε σχέση με τη ΕΑΔ2019.

Οι κλάδοι που μείωσαν την συνεχή εργασία ήταν οι:

- Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία / Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, (56% από 76% το 2019)
- Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών,
- Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσιών εστίασης.

Γράφημα 23: Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας –Α01003

Ο κλάδος με την εντονότερη εποχικότητα στην εργασία για το 2020, συνεχίζει να είναι εκείνος της **παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης (Θ)**, αλλά είναι και αυτός που καταγράφει τα υψηλότερα επίπεδα **προσωρινής αναστολής εργασίας λόγω covid-19 (35%)**.

Άλλοι κλάδοι με σημαντικό ποσοστό εποχικής απασχόλησης που επλήγησαν από το φαινόμενο της **προσωρινής αναστολής εργασίας λόγω covid-19** κατά μέγεθος είναι:

- *H. Μεταφορά & αποθήκευση*
- *Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών*
- *Z. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών*

Οι κλάδοι που καταγράφουν τα **μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας** είναι:

- *Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία / Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, (22%)*
- *Z. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών,*

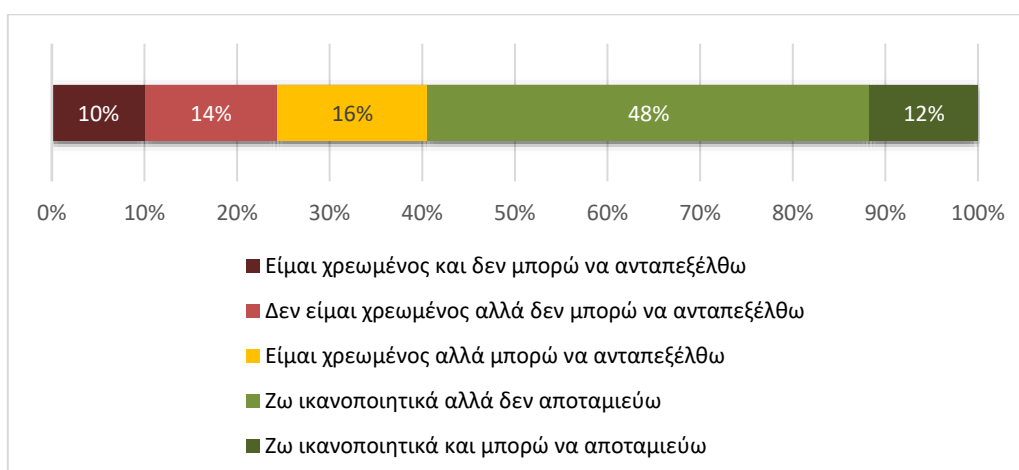
- Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες και
- Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσιών εστίασης.

3.2. Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργατικού δυναμικού

3.2.1 Οικονομική κατάσταση ανθρώπινου δυναμικού

Η οικονομική κατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού αποτυπώθηκε με την επιλογή μεταξύ πέντε προτάσεων. Οι ερωτώμενοι υπέδειξαν την πρόταση που περιέγραφε καλύτερα την οικονομική τους κατάσταση. Η μέθοδος αυτή έχει χρησιμοποιηθεί συστηματικά από τη ΜΕΑΕ τα τελευταία χρόνια και αποτυπώνει τη σχετική οικονομική κατάσταση όπως την βιώνει ο ερωτώμενος, η οποία δεν εξαρτάται μόνο από το εισόδημά του αλλά λαμβάνει υπ' όψιν και τις ανελαστικές υποχρεώσεις του καθώς και την ψυχολογία του.

Στο Γράφημα 24 αποτυπώνεται το αποτέλεσμα των απαντήσεων.

Γράφημα 24: Οικονομική κατάσταση εργατικού δυναμικού - Ε01002

Σε σχέση με την καταγραφή της ΕΑΔ2019, η κατάσταση το 2020 εμφανίζει μια ελαφρά μετατόπιση στην αρνητικότερη αίσθηση που βιώνει το ανθρώπινο δυναμικό. Το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν συνεχίζει να είναι αρκετά υψηλό (24%) και υψηλότερο από εκείνο της ΕΑΔ2019 (20%) αλλά και της ΕΑΔ2018 (~22,5%). Ένα ποσοστό περίπου 16% του εργατικού δυναμικού καταφέρνει να ανταπεξέρχεται στις υποχρεώσεις του. Τέλος, το 60% του εργατικού δυναμικού ζει ικανοποιητικά, οριακά μειωμένο σε σχέση με πέρυσι. Η πορεία των

Κατηγορίες Εισοδημάτων	Βαρύτητα	Παρατηρήσεις	Ποσοστό	Μέρος Δείκτη
Κάτω από 5000 ευρώ	1	84	15%	0,15
5001-7500 ευρώ	2	99	18%	0,36
7501-10000 ευρώ	3	124	23%	0,69
10001-15000 ευρώ	4	126	23%	0,93
15001-20000 ευρώ	5	57	10%	0,52
20001-30000 ευρώ	6	25	5%	0,28
Πάνω από 30000 ευρώ	7	28	5%	0,36
Σύνολο		543	ΣΜΕΕΡ	3,29

τελευταίων ετών (2017-2019) δεν αλλάζει αισθητά το 2020, αλλά η **αργή βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του εργατικού δυναμικού που συντελέστηκε μεταξύ 2017 και 2019 δείχνει να ανακόπτεται το 2020.**

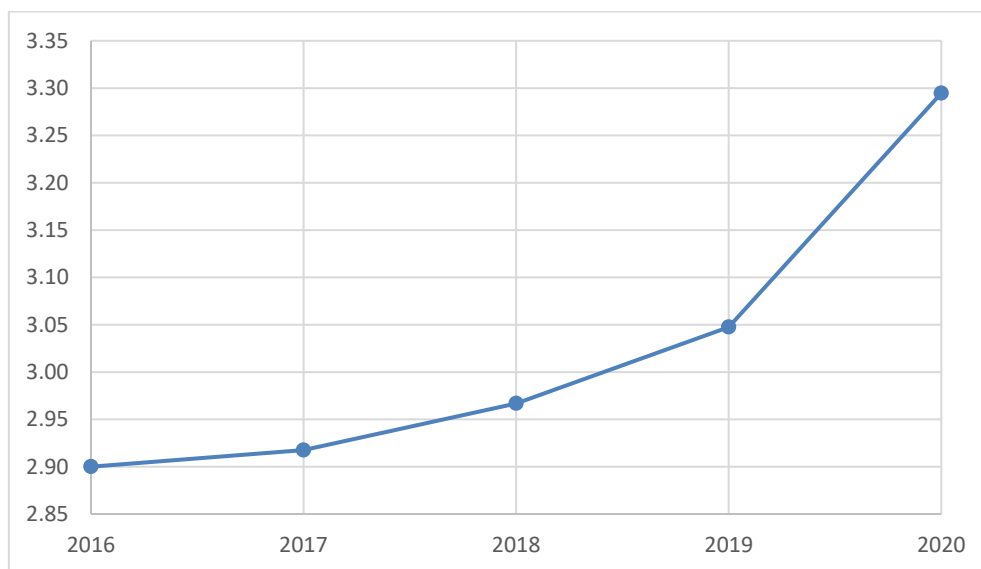
3.2.2 Σταθμικός μέσος εισοδήματος εργαζομένων

Στην παρακάτω ανάλυση γίνεται σχετική σύγκριση του «μέσου» εισοδήματος εργαζομένων όπως καταγράφεται από την ΕΑΔ κάθε έτους. Για το λόγο αυτό έχει εισαχθεί ο **Σταθμικός Μέσος Εισοδήματος Εργαζομένων (ΣΜΕΕΡ)**.

Για το 2020 ο υπολογισμός του δείκτη φαίνεται στον παρακάτω πίνακα :

Πίνακας 5: Πίνακας υπολογισμού Σταθμικού Μέσου Εισοδήματος Εργαζομένων – Ε01001

Για το 2020 ο ΣΜΕΕΡ συνεχίζει να εμφανίζεται βελτιωμένος σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια:

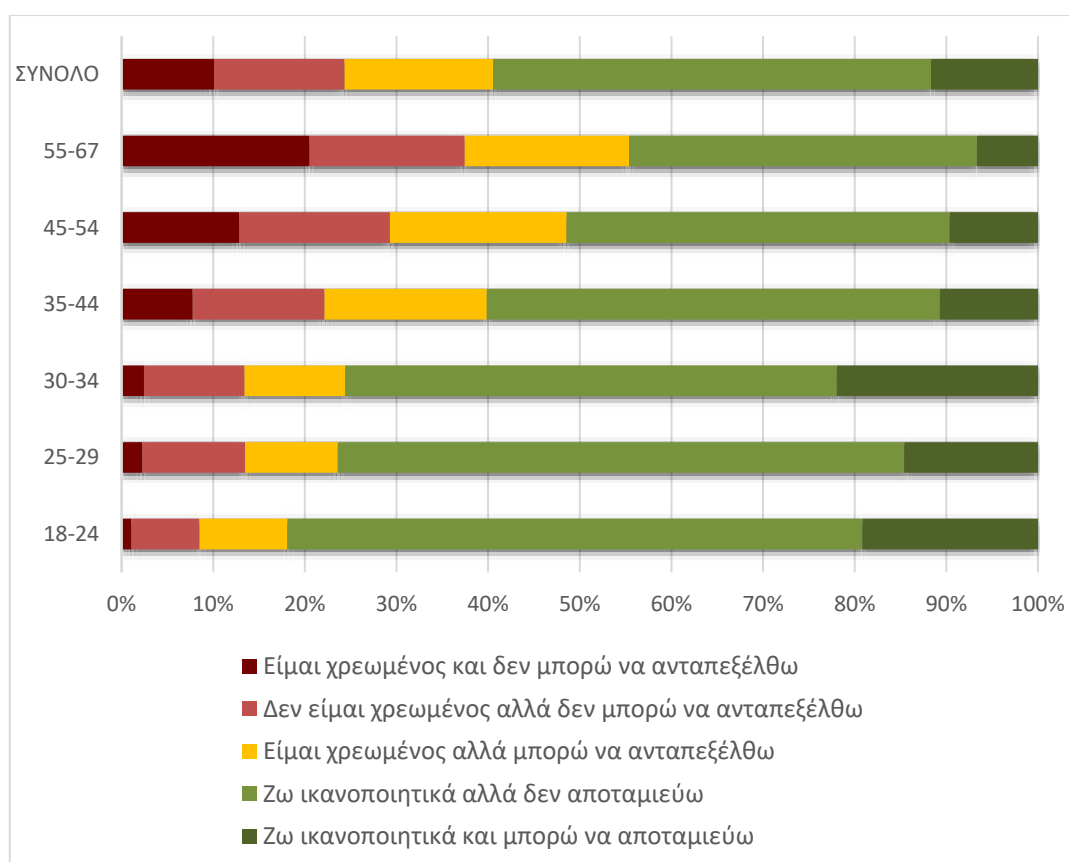

Γράφημα 25: Διαχρονική εξέλιξη του Σταθμικού Μέσου Εισοδήματος Εργαζομένων

Η βελτίωση του ΣΜΕΕΡ στην ΕΑΔ2020 είναι σημαντική, αλλά αυτό οφείλεται στην αποτύπωση των εισοδημάτων που αποκτήθηκαν το προηγούμενο έτος (2019) και δεν αποτυπώνει τις επιπτώσεις της πανδημίας.

3.2.3 Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα

Στο Γράφημα 26, καταγράφεται η γνώμη κάθε ηλικιακής ομάδας για το πώς βιώνει την οικονομική της κατάσταση. Γενικά παρατηρούμε ότι δεν υπάρχουν ουσιαστικές αλλαγές σε σχέση με τα ευρήματα της ΕΑΔ του 2018.

Γράφημα 26: Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα –Ε01005

Για την ηλικιακή ομάδα 18-24 είναι κυρίαρχη η άποψη ότι ζουν ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύουν (63%), ενώ δεύτερη καταγράφεται η άποψη (19%) ότι ζουν ικανοποιητικά και αποταμιεύουν. Όπως έχει ειπωθεί και για το 2019, η εξήγηση ενδέχεται να σχετίζεται με το γεγονός ότι οι περισσότεροι εργαζόμενοι αυτής της ηλικιακής ομάδας μένουν μεν μόνοι αλλά εξαρτώνται οικονομικά από την πατρική

οικογένεια (π.χ. φοιτητές) ή συνεχίζουν να μένουν με την πατρική οικογένεια. Βέβαια ανάλογα ποσοστά καταγράφονται μέχρι την ηλικία των 35 ετών.

Καθώς αυξάνεται η ηλικία, αυξάνεται το ποσοστό όσων απαντούν ότι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν, φτάνοντας στο 38% της ηλικιακής ομάδας 55-67 ετών. Αντίθετα, μειώνονται με τον ίδιο τρόπο όσοι δηλώνουν ότι ζουν ικανοποιητικά, ενώ το ποσοστό όσων είναι σε επισφαλή κατάσταση («είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να αντεπεξέλθω») παραμένει σταθερό στις ηλικιακές ομάδες 30-34, 35-44 και 55-67. Αξίζει να σημειωθεί ότι η διαφορά από την ΕΑΔ2019 αλλά και ΕΑΔ2018 είναι αμελητέα.

4. Δείκτες επιχειρήσεων

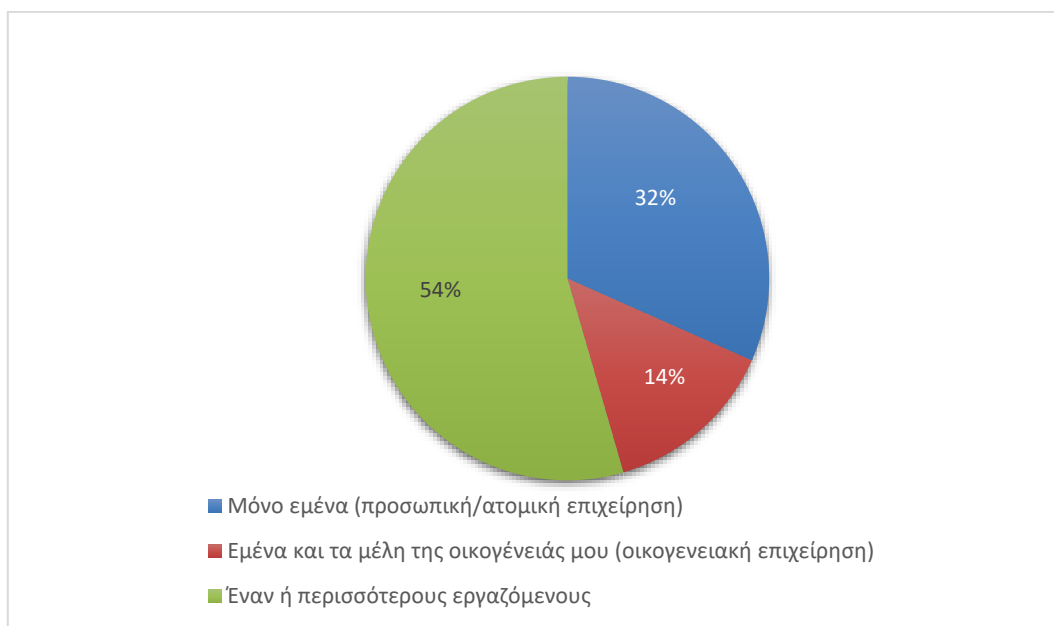
Οι δείκτες επιχειρήσεων βασίζονται κατά κύριο λόγο στην ΕΕ και μελετούν μια σειρά παραμέτρων ποσοτικού και ποιοτικού χαρακτήρα που επηρεάζουν την κατάσταση των επιχειρήσεων.

4.1. Δείκτης αυτοαπασχόλησης /οικογενειακής επιχείρησης

4.1.1 Τύποι Επιχειρήσεων

Οι επιχειρήσεις κατηγοριοποιήθηκαν ως εξής:

- επιχειρήσεις που είναι προσωπικές/ατομικές χωρίς εργαζόμενους,
- επιχειρήσεις που απασχολούν τον ιδιοκτήτη και τα μέλη της οικογένειάς του
- επιχειρήσεις με έναν ή περισσότερους εργαζόμενους χωρίς οικογενειακή σχέση.

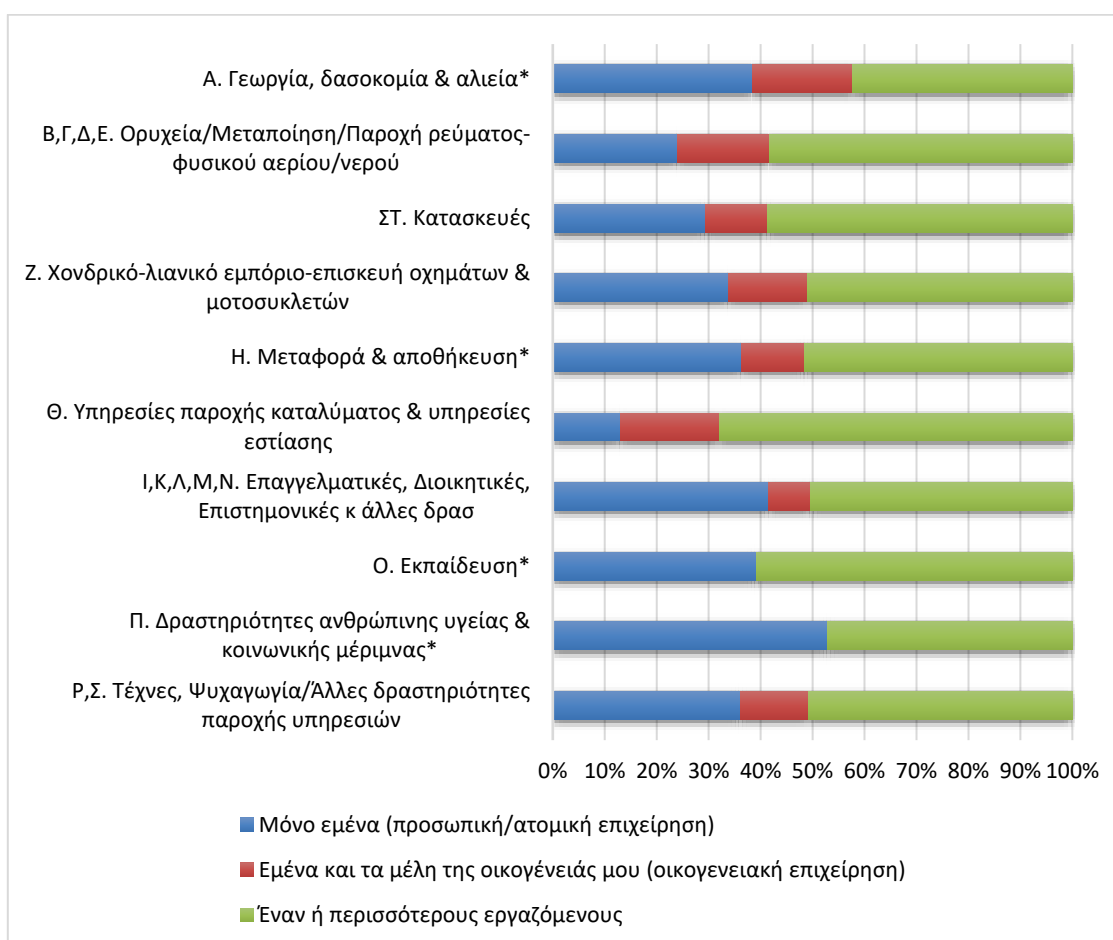
Γράφημα 27: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό εργαζομένων – C02001

Η κατηγοριοποίηση αυτή έγινε ώστε να διαχωριστούν οι επιχειρήσεις που δεν έχουν εργαζόμενους ή/και δεν έχουν αντικειμενικά κριτήρια για την πρόσληψη εργαζομένων από εκείνες που απασχολούν ή πρόκειται να απασχολήσουν εργαζόμενους που αντιμετωπίζονται βάσει των τυπικών τους προσόντων και των προσωπικών και εργασιακών τους χαρακτηριστικών.

Οι επιχειρήσεις με έναν ή περισσότερους εργαζομένους αποτελούν το 54% του δείγματος, οι προσωπικές/ατομικές επιχειρήσεις το 32%, ενώ το 14% αποτελούν οικογενειακές επιχειρήσεις.

Το ποσοστό των οικογενειακών επιχειρήσεων στην ΕΑΔ2020 παρουσιάζει σταθερότητα σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Αντιθέτως, στην ΕΑΔ2020 εμφανίζεται **αύξηση ~6% στο ποσοστό των επιχειρήσεων με έναν ή περισσότερους εργαζομένους** (ΕΕ2019: 48% έναντι ΕΕ2020: 54%) και **ταυτόχρονα ίδιου μεγέθους μείωση του ποσοστού των προσωπικών / ατομικών επιχειρήσεων** (ΕΕ2019: 38% έναντι ΕΕ2020: 32%). Δεδομένης και της αύξησης της ανεργίας το 2020 η αύξηση των επιχειρήσεων με έναν ή περισσότερους εργαζομένους μπορεί να σηματοδοτεί την εμφάνιση μιας τάσης μετατροπής των αυτοαπασχολούμενων σε υπαλλήλους.

Στο Γράφημα 28 γίνεται η κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας

Γράφημα 28: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τους εργαζόμενους ανά κλάδο δραστηριότητας – C02002

Πέραν των τριών μεγαλύτερων κλάδων (Ζ. Εμπόριο, Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστηριότητες & Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος), οι άλλοι κλάδοι καταγράφουν αριθμό παρατηρήσεων που είναι χαμηλός και δεν επιτρέπει την εξαγωγή ποσοτικών συμπερασμάτων, αλλά παρουσιάζονται για λόγους πληρότητας και εξαγωγή ποιοτικών συμπερασμάτων.

Η γενική παρατήρηση είναι ότι, για όλους σχεδόν τους κλάδους δραστηριότητας, δεν υπάρχει σοβαρή μεταβολή στις οικογενειακές επιχειρήσεις. Εξάριση αποτελεί ο κλάδος Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών για τον οποίο καταγράφηκε αύξηση των επιχειρήσεων με έναν ή περισσότερους εργαζόμενους και αύξηση κυρίως των προσωπικών /ατομικών επιχειρήσεων και δευτερευόντως αύξηση στις οικογενειακές επιχειρήσεις. Στους υπόλοιπους κλάδους οι μεταβολές συντελέστηκαν κυρίως σε προσωπικές/ατομικές επιχειρήσεις που απέκτησαν εργαζόμενους και μετατράπηκαν σε επιχειρήσεις με προσωπικό και το αντίστροφο.

Πιο συγκεκριμένα, οι σημαντικότερες αλλαγές που παρατηρούνται σε σχέση με την ΕΕ 2019 είναι:

- Αύξηση των επιχειρήσεων με έναν η περισσότερους εργαζομένους για τους κλάδους:
  - + Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών.
  - + Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης,
- Μείωση των προσωπικών/ατομικών επιχειρήσεων για τους κλάδους:
  - Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/ Μεταποίηση/ Παροχή ρεύματος - φυσικού αερίου / νερού,
  - Η. Μεταφορά & αποθήκευση,

Οι κλάδοι με πολύ αριθμό παρατηρήσεων που σημαίνονται με αστερίσκο δεν αξιολογούνται.

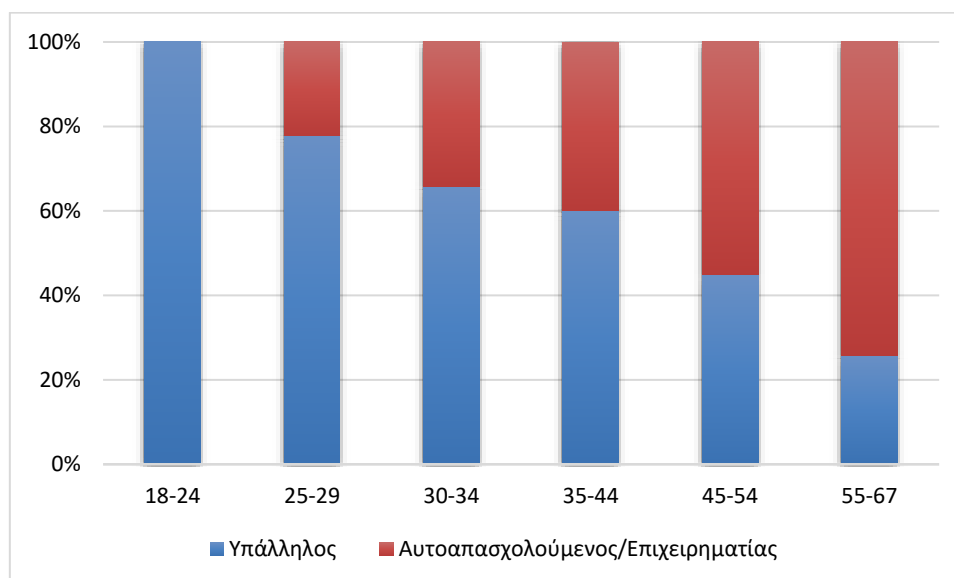

4.1.2 Αυτοαπασχόληση και Επιχειρηματικότητα

Όπως επισημάνθηκε στη §4.1.1, η εικόνα της επιχειρηματικότητας στην αγορά εργασίας της Κρήτης ενδεχομένως να βρίσκεται σε μεταβατική κατάσταση, καθώς το 2020 οι ατομικές/προσωπικές επιχειρήσεις εμφανίζουν υποχώρηση σε σχέση με τις επιχειρήσεις που απασχολούν προσωπικό.

Εξ'άλλου, ήδη από την ΕΑΔ2018 είχε επισημανθεί αύξηση των θέσεων μισθωτής εργασίας που φαίνεται την καλύπτουν κυρίως οι αυτοαπασχολούμενοι των προηγούμενων ετών. Όπως φάνηκε στην §3.1.1, η κατάσταση αυτή παρέμεινε σταθερή μεταξύ 2019 και 2020.

Επίσης επιβεβαιώνεται και στην ΕΑΔ2020 η γραμμική σχέση μεταξύ του ποσοστού αυτοαπασχόλησης/ επιχειρηματικότητας και μισθωτής εργασίας σε σχέση με την ηλικία:

Γράφημα 29: Αυτοαπασχολούμενοι/Επιχειρηματίες και υπάλληλοι ανά ηλικιακή ομάδα – C01002

Για το 2020 η παρατήρηση είναι ότι **δεν καταγράφηκε αυτοαπασχολούμενος ή επιχειρηματίας στο δείγμα για το ηλικιακό εύρος 18-24.**

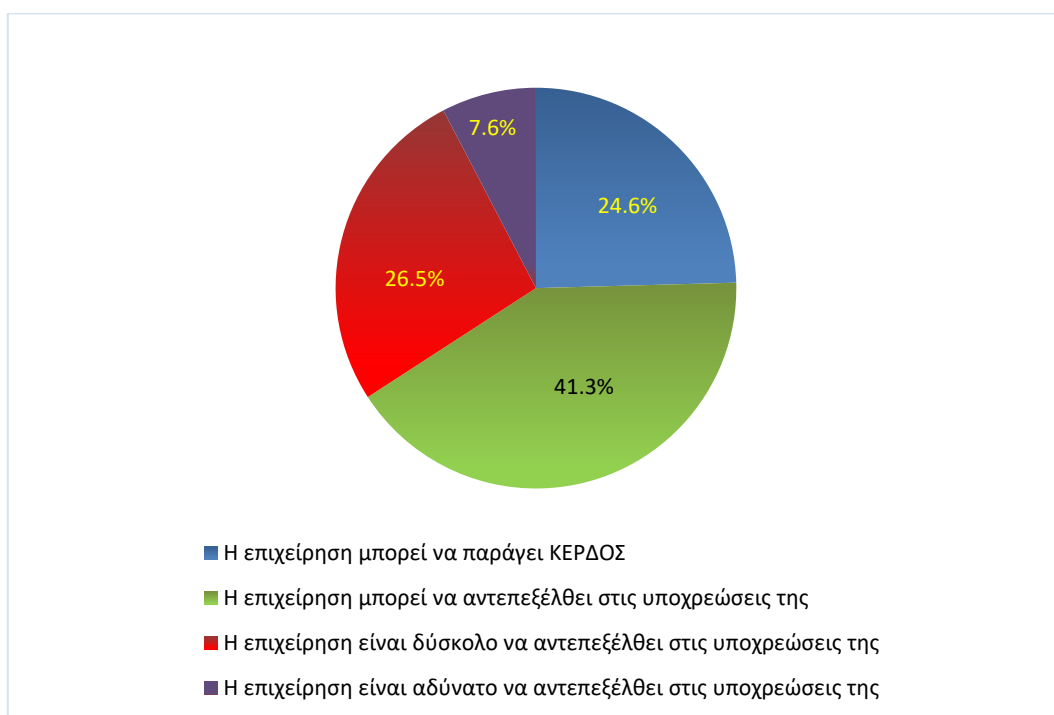
4.2. Δείκτης οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων

4.2.1 Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων

Η ΕΕ αποτύπωσε την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων σύμφωνα με τις παρακάτω προτάσεις:

- Η επιχείρηση είναι αδύνατο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της
- Η επιχείρηση είναι δύσκολο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της
- Η επιχείρηση μπορεί να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της
- Η επιχείρηση μπορεί να παράγει ΚΕΡΔΟΣ

Στο γράφημα που ακολουθεί φαίνεται η κατανομή των επιχειρήσεων στις 4 οικονομικές καταστάσεις.

Γράφημα 30: Οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων – Β02001

Το 65% των επιχειρήσεων φαίνεται να μπορούν να επιβιώσουν ενώ το 41% από αυτές δήλωσε ότι παράγει κέρδος.

Το 26,5% των επιχειρήσεων δήλωσε ότι δυσκολεύονται να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους, δηλαδή η επιβίωσή τους είναι οριακή. Οι επιχειρήσεις που δήλωσαν ότι είναι **αδύνατον να αντεπεξέλθουν** στις υποχρεώσεις τους άγγιξαν το 8%.

Τα αποτελέσματα σε σχέση με την ΕΕ2019, δείχνουν σαφή **κάμψη της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων** λόγω της μείωσης του ποσοστού των επιχειρήσεων που μπορούν να επιβιώσουν **χωρίς να παράγουν κέρδος** με αντίστοιχη **αύξηση αυτών που επιβιώνουν οριακά** και αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

Παρακολουθώντας την αποτύπωση των τελευταίων ετών, οι **επιχειρήσεις με προβλήματα φτάνουν το 33%** για το 2020 έναντι του 17% το 2019 και 23% που ήταν το 2018.

4.2.2 Σταθμικός Μέσος τζίρου επιχειρήσεων

Σε ό,τι αφορά το τζίρο, η σχετική ερώτηση της θεωρείται επισφαλής ως προς την ακρίβεια του αποτελέσματος (πρβλ. § 3.2.2). Η ανάλυση της σχετικής ερώτησης έχει μόνο αξία για τη σχετική σύγκριση του «μέσου» τζίρου των επιχειρήσεων όπως καταγράφεται από την ΕΕ κάθε έτους. Για το λόγο αυτό εισάγεται ένας απλοποιημένος υπολογισμός με γραμμικοποίηση των κλιμάκων του τζίρου και, μέσω αυτού, εξάγεται ο **Σταθμικός Μέσος Τζίρου Επιχειρήσεων**.

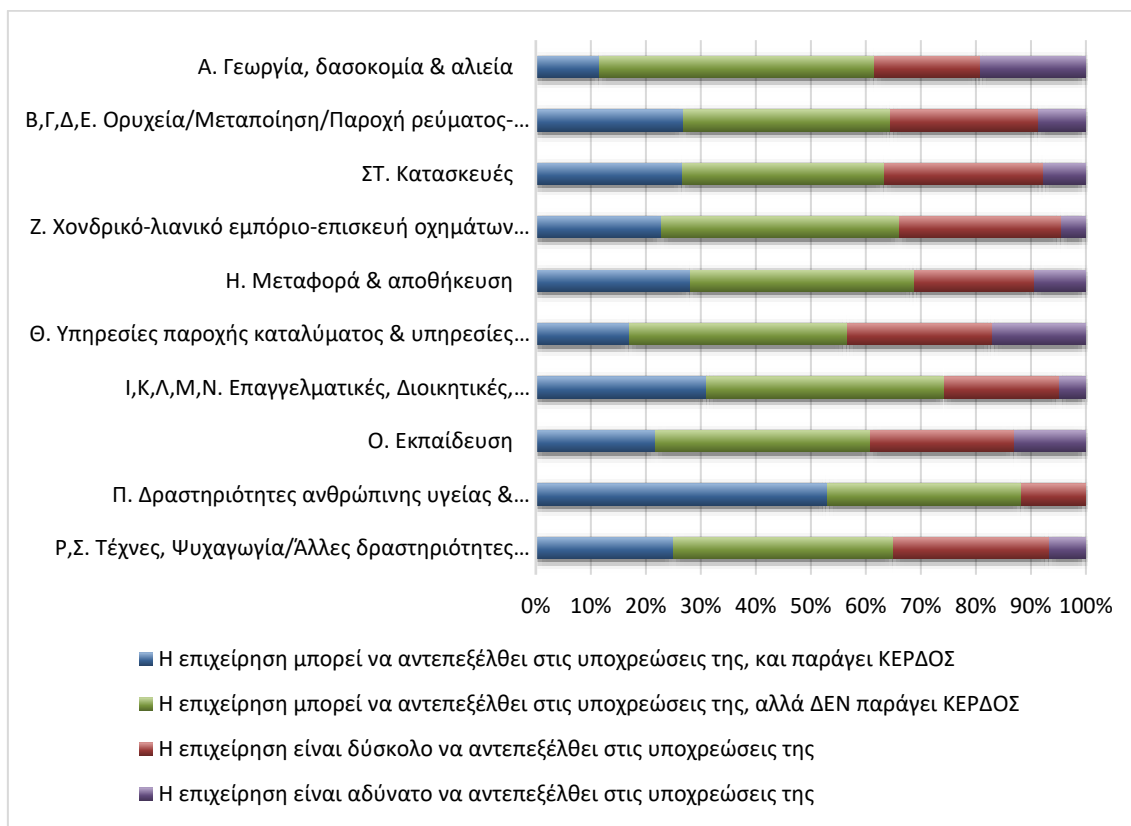
Για το 2020 ο Σταθμικός Μέσος Τζίρου Επιχειρήσεων καταγράφει την τιμή 2,82, δηλαδή λίγο χαμηλότερα από την 3^η κατηγορία τζίρου:

Κατηγορίες Τζίρου	Βαρύτητα	Παρατηρήσεις	Ποσοστό	Μέρος Δείκτη
Μέχρι 10.000	1	195	22%	0,22
10.000 – 50.000	2	275	31%	0,63
50.000 – 100.000	3	153	17%	0,52
100.000 – 300.000	4	129	15%	0,59
300.000 – 500.000	5	39	4%	0,22
500.000 – 1.000.000	6	42	5%	0,29
1.000.000 και πάνω	7	44	5%	0,35
Σύνολο Παρατηρήσεων		877	ΔΕΙΚΤΗΣ	2,82

Πίνακας 6: Πίνακας υπολογισμού Σταθμικού Μέσου Τζίρου Επιχειρήσεων – Β02007

Η τιμή αυτή είναι ελαφρώς μειωμένη σε σχέση με την τιμή της ΕΕ2019 που ήταν 2,90, αλλά δεν παρουσιάζει σοβαρή μεταβολή. Εδώ πρέπει να επισημανθεί ότι οι επιχειρήσεις ερωτήθηκαν για το τζίρο τους την προηγούμενη οικονομική περίοδο.

4.2.3 Οικονομική κατάσταση κατά κλάδο δραστηριότητας

Γράφημα 31: Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας – Β02004

Στο παραπάνω Γράφημα 31 παρουσιάζεται η ανάλυση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας. Πέραν των τριών μεγαλύτερων κλάδων (Ζ. Εμπόριο, Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστηριότητες & Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος), οι άλλοι κλάδοι καταγράφουν αριθμό παρατηρήσεων που είναι χαμηλός και δεν επιτρέπει την εξαγωγή ποσοτικών συμπερασμάτων, αλλά παρουσιάζονται για λόγους πληρότητας και εξαγωγή ποιοτικών συμπερασμάτων.

Η βασική παρατήρηση είναι ότι στη συνολική εικόνα έχουμε μια **σαφή ύφεση της κατάστασης** των επιχειρήσεων **σε όλους τους κλάδους**.

Ιδιαίτερα, και οι τρεις από τους μεγάλους κλάδους (Ζ. Εμπόριο, Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστηριότητες & Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος) καταγράφουν **τουλάχιστον 15% αύξηση** των επιχειρήσεων με δυσκολίες στην επιβίωσή τους.

5. Δείκτης ζήτησης και προσφοράς προσόντων και δεξιοτήτων

Σε αυτή την ενότητα εξετάζονται οι παράμετροι που σχετίζονται με τη ζήτηση εργασίας και με την προσφορά, όπως καταγράφονται μέσω των αποτελεσμάτων των δύο ερευνών (ΕΑΔ και ΕΕ).

5.1.1 Διατύπωση γνώμης για τα προσόντα και δεξιότητες

Στην ΕΑΔ και στην ΕΕ του 2020, συνεχίστηκε η αξιολόγηση των δεξιοτήτων και προσόντων που προέκυψαν από τον Σχεδιασμό προγράμματος κατάρτισης – reskilling στο Παραδοτέο 3.1. Τα προσόντα αυτά συνοψίζονται σε :

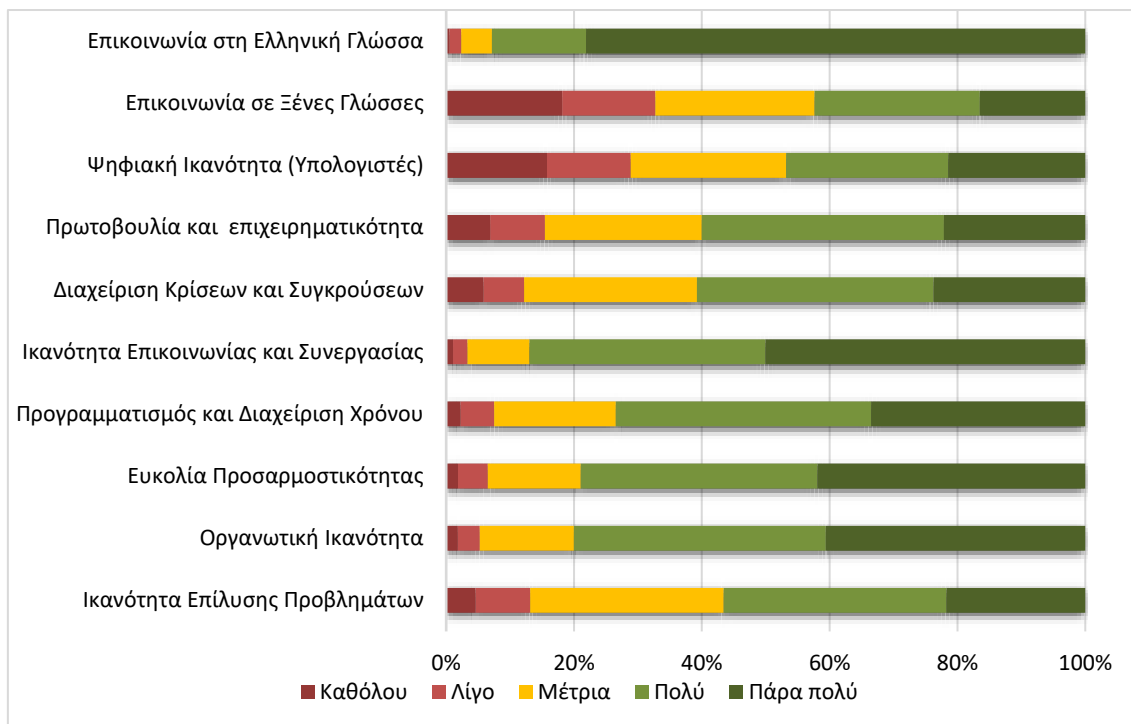
- Επικοινωνία στη Ελληνική Γλώσσα
- Επικοινωνία σε Ξένες Γλώσσες
- Ψηφιακή Ικανότητα (Υπολογιστές)
- Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα
- Διαχείριση Κρίσεων και Συγκρούσεων
- Ικανότητα Επικοινωνίας και Συνεργασίας
- Προγραμματισμός και Διαχείριση Χρόνου
- Ευκολία Προσαρμοστικότητας
- Οργανωτική Ικανότητα
- Ικανότητα Επίλυσης Προβλημάτων

Για τα παραπάνω προσόντα, όπως και στις προηγούμενες έρευνες, ζητήθηκε η γνώμη του εργατικού δυναμικού και των επιχειρηματιών σχετικά με το κατά πόσον τα διαθέτουν οι ίδιοι ή το προσωπικό τους αντίστοιχα. Οι απαντήσεις καταγράφηκαν σε μια πενταβάθμια κλίμακα Likert (1: Δεν διαθέτει καθόλου – 5: Διαθέτει πάρα πολύ), τόσο στην ΕΑΔ όσο και στην ΕΕ.

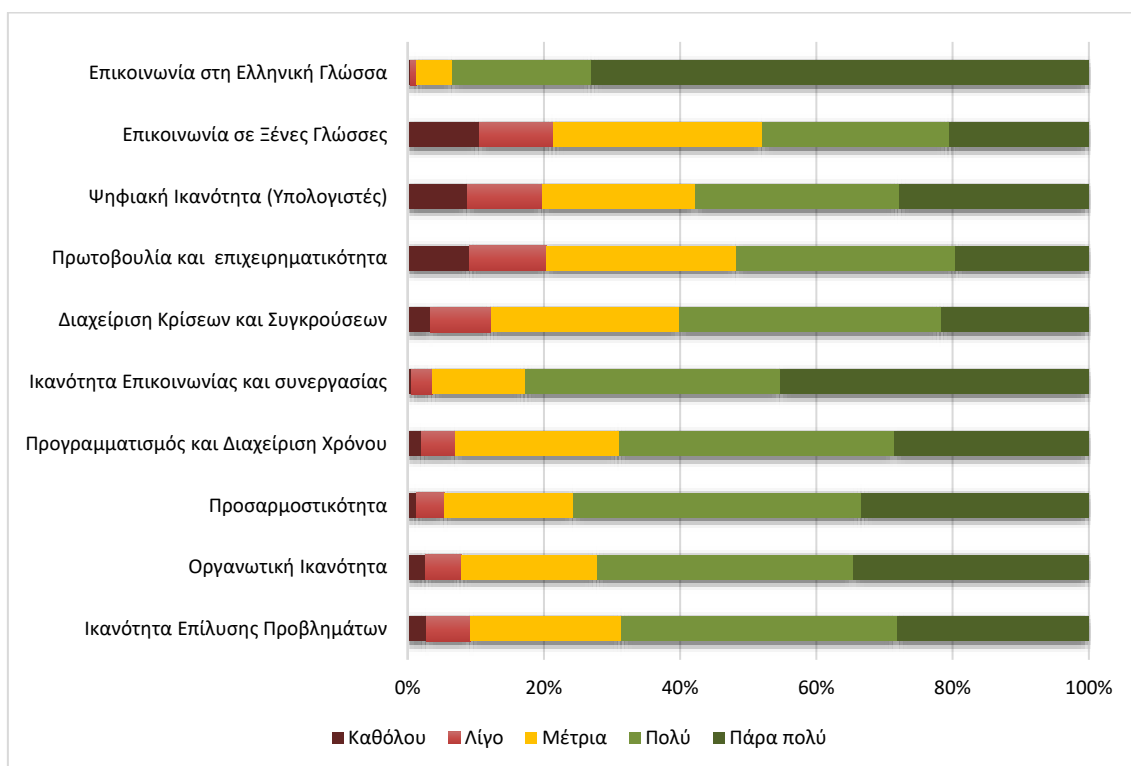
Το Γράφημα 32 αφορά στην ΕΑΔ και το Γράφημα 33 στην ΕΕ. Από τη μελέτη των γραφημάτων φαίνεται ότι υπάρχει σύγκλιση ανάμεσα στη γνώμη του εργατικού δυναμικού και της εργοδοσίας.

Η επικοινωνία στις ξένες γλώσσες, η ψηφιακή ικανότητα, η πρωτοβουλία στην επιχειρηματικότητα και η διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων φαίνονται να είναι οι τομείς που παρατηρούνται οι περισσότερες αρνητικές αξιολογήσεις και στις δύο έρευνες διαχρονικά και αμετάβλητα. Στην ΕΕ2020 διατηρούνται τα επίπεδα του 2019, τα οποία εμφανίζονται μειωμένα σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Η ΕΑΔ2020 εμφανίζει αύξηση των αρνητικών αξιολογήσεων σε σχέση με το 2019 σε όλους τους τομείς προσόντων, με ξεχωριστή περίπτωση τον τομέα «ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ» που εμφανίζει ποσοστό αρνητικών αξιολογήσεων 9,2% σε σύγκριση με 3,3% το 2019.

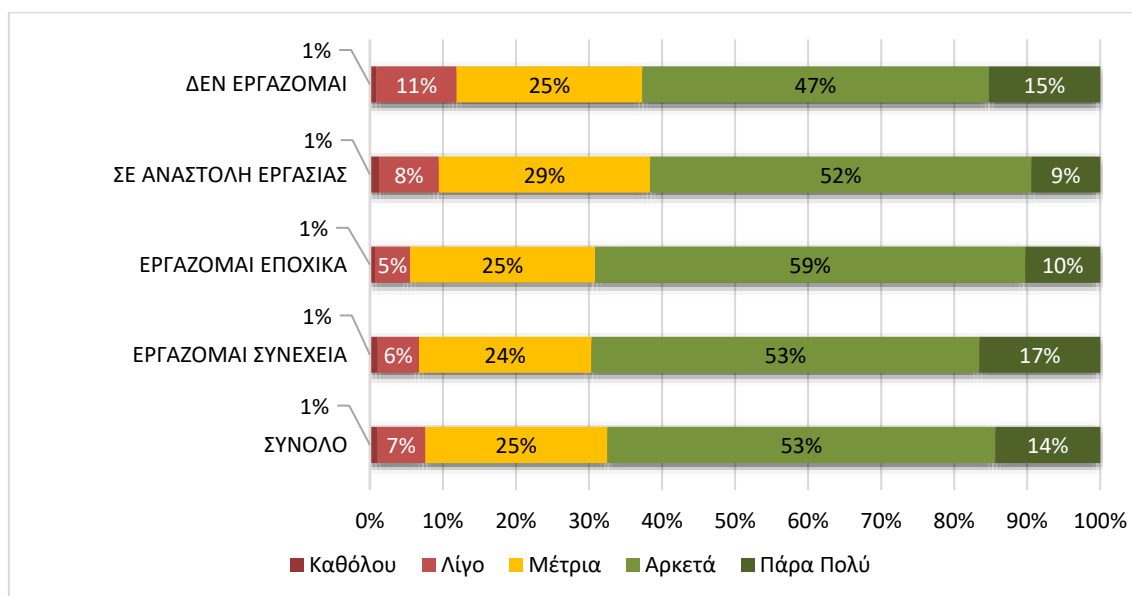
Γράφημα 32: Αυτοαξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού – D01003

Γράφημα 33: Αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των επιχειρήσεων - D02008

5.1.2 Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού από τις γνώσεις και δεξιότητες του

Η ΕΑΔ2020 αποτύπωσε την γνώμη του εργατικού δυναμικού ως προς τα προσόντα που κατέχει. Συγκεκριμένα, οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να δηλώσουν την ικανοποίησή τους για το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων που διαθέτουν σε κλίμακα Likert (1: καθόλου ικανοποιημένος – 5: πάρα πολύ ικανοποιημένος).

Γράφημα 34: Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού με το επίπεδο γνώσεων και προσόντων του - D01004

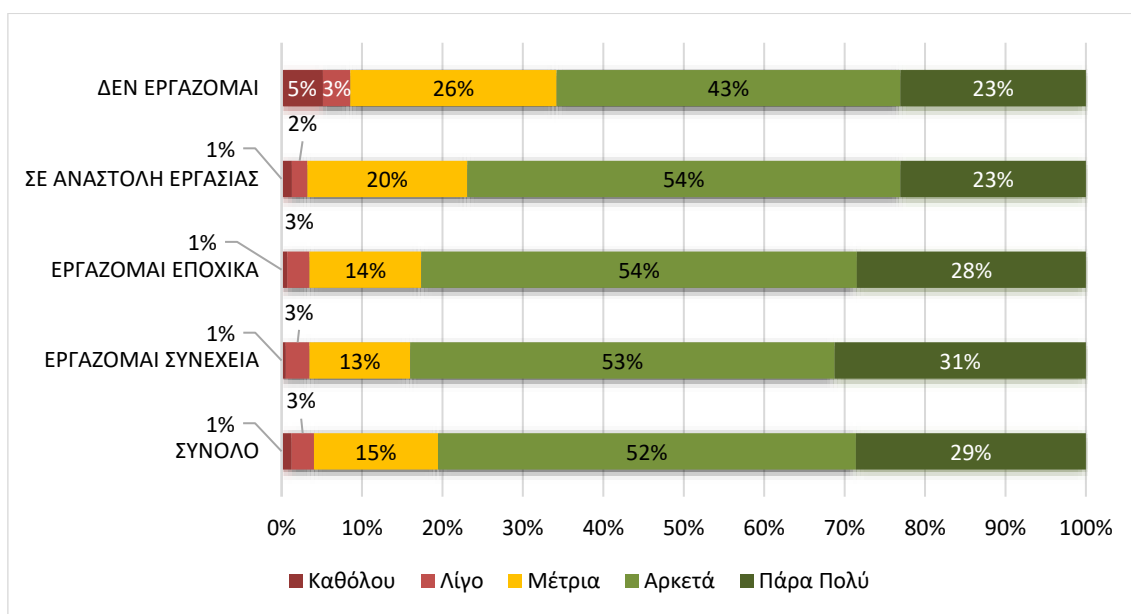
Τα αποτελέσματα εμφανίζουν διαφοροποίηση σε σχέση με την αποτύπωση του προηγούμενου έτους με τις αξιολογήσεις να εμφανίζονται συνολικά θετικότερες, κυρίως στην περιοχή της μέσης ικανοποίησης. Ενδεικτική είναι η μετατόπιση της αναλογίας «Μέτρια/Αρκετά» στο σύνολο από 49%/31% το 2019 σε 25%/53% το 2020. Η μετατόπιση αυτή εκφράζεται σε όλες τις κατηγορίες απασχολούμενων και μη, με τους απασχολούμενους, είτε σε μόνιμη είτε σε εποχική εργασία, να εκφράζουν την άποψη ότι διαθέτουν τουλάχιστον επαρκές επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων για τη θέση που κατέχουν σε ποσοστό που ξεπερνά το 90%.

Οι άνεργοι συνεχίζουν να εκφράζουν μικρότερο ποσοστό ικανοποίησης από τις γνώσεις και δεξιότητες τους σε σύγκριση με τους απασχολούμενους, το οποίο φτάνει στο 88%, σε σύγκριση με 84% του προηγούμενου έτους.

Επίσης σημαντική σε αναφορά με τις ΕΑΔ προηγούμενων ετών είναι η προσθήκη στο συγκεκριμένο πίνακα του τομέα «ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ», ο οποίος παρουσιάζεται για πρώτη φορά το 2020 με την εμφάνιση του COVID-19. Η νέα κατηγορία ερωτηθέντων

εμφανίζει λιγότερη ικανοποίηση από το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων που διαθέτει σε σύγκριση με τους μόνιμους και εποχικά εργαζόμενους, ενώ σε σχέση με τους ανέργους εμφανίζει περισσότερες απαντήσεις μέτριας και αρκετής ικανοποίησης και λιγότερες απαντήσεις λίγης ή υπέρμετρης ικανοποίησης.

Στο Γράφημα 35 αποτυπώνεται κατά πόσο οι συμμετέχοντες στην ΕΑΔ2020 θεωρούν ότι οι γνώσεις και οι δεξιότητες που διαθέτουν, επαρκούν προκειμένου να βρουν εργασία ή να διατηρήσουν την εργασία που έχουν.

Γράφημα 35: Επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού για τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας - D01005

Τα ευρήματα για το 2020 παρουσιάζουν σημαντικότερες διαφοροποιήσεις σε σχέση με προηγούμενα έτη, καθώς παρατηρείται ουσιαστική αύξηση της θετικής άποψης των συμμετεχόντων για τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους, με το σύνολο των **θετικών αξιολογήσεων να ανέρχεται στο 81% συγκριτικά με μόλις 37% το 2019**. Επιπρόσθετα παρατηρούμε μείωση της διαφοροποίησης των αξιολογήσεων, όχι μόνο ανάμεσα στους μόνιμα εργαζόμενους και στους εποχικά εργαζόμενους όπως εμφανίστηκε το 2019, αλλά αυτή τη φορά και στους ανέργους σε σχέση με τις υπόλοιπες κατηγορίες.

Τη μεγαλύτερη ανασφάλεια και αυτή την χρονιά (2020) συνεχίζουν να έχουν οι άνεργοι, εμφανίζοντας ωστόσο τη σημαντικότερη αύξηση στη θετική αξιολόγηση των προσόντων τους σε 66% συγκριτικά με 37% το 2019.

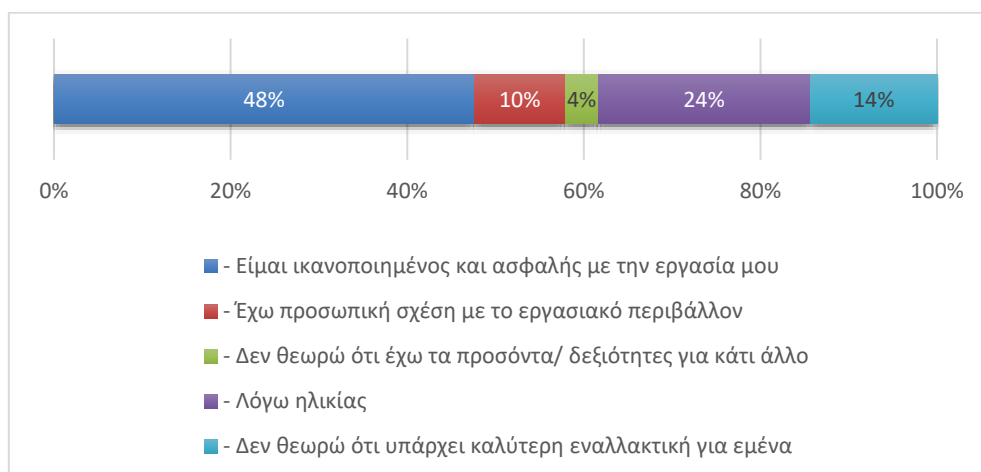
Η νέα κατηγορία ερωτηθέντων «ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ» εμφανίζει όμοιες τάσεις με το γενικότερο σύνολο των αποτελεσμάτων.

Στην ΕΑΔ2020 αποτυπώνεται σημαντική αύξηση της αυτό-εκτίμησης των προσόντων του εργατικού δυναμικού. Η αυξημένη αυτό-εκτίμηση δεν μπορεί να αποδοθεί σε συλλογική βελτίωση του επιπέδου του ανθρώπινου δυναμικού. Η εξήγηση θα πρέπει να αναζητηθεί στις πιεστικές συνθήκες που διαμορφώνονται εν μέσω πανδημίας και στην ανάδειξη εξωγενών παραγόντων που επηρεάζουν την αγορά εργασίας. Οι παράγοντες αυτοί πιθανότατα ενισχύουν την πεποίθηση του εργατικού δυναμικού ότι οι δεξιότητές του θα ήταν επαρκέστερες σε κανονικές συνθήκες, αλλά στις παρούσες ιδιαίτσες συνθήκες της πανδημίας δεν μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο.

5.1.3 Διάθεση αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης εργαζομένων

Στο ακόλουθο γράφημα παρατίθενται τα αποτελέσματα της ΕΑΔ2020 ως προς του λόγους για τους οποίους οι εργαζόμενοι δεν προτίθενται να αλλάξουν αντικείμενο απασχόλησης:

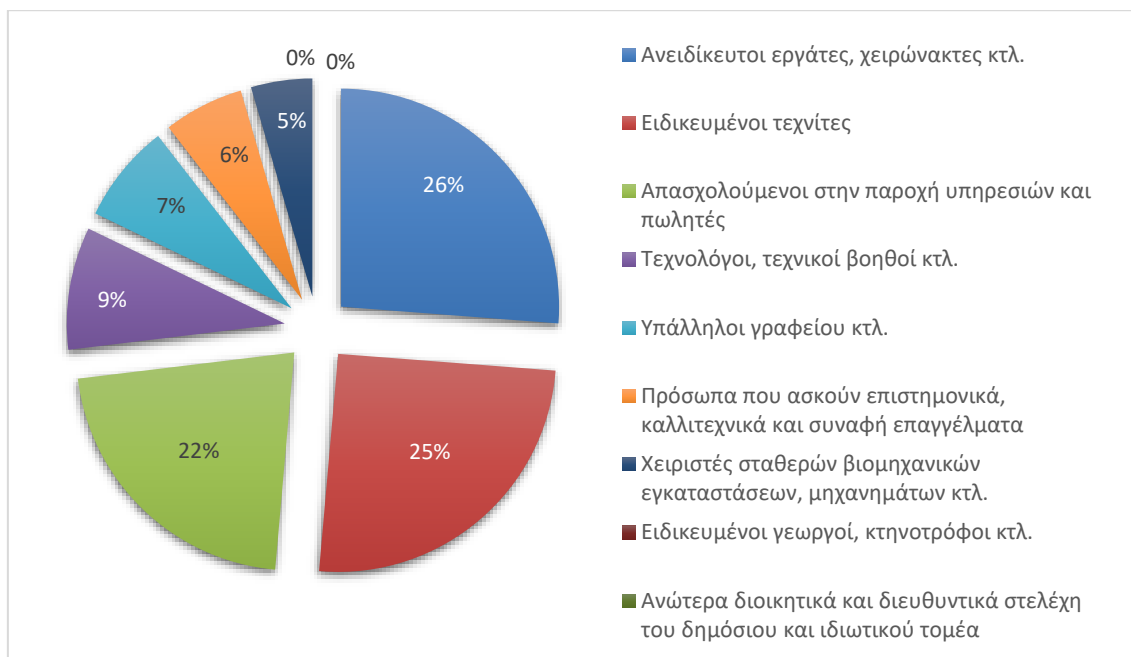

Γράφημα 36: Λόγοι μη διάθεσης αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης – D01002

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν η πτώση του ποσοστού (-7%) που καταγράφεται στην απάντηση «**Είμαι ικανοποιημένος και ασφαλής με την εργασία μου**» συνοδευόμενη από αύξηση του ποσοστού (+5%) που καταγράφεται στην απάντηση «**Λόγω ηλικίας**» σε σχέση με την ΕΑΔ2019.

5.1.4 Επαγγέλματα και νέες θέσεις εργασίας

Στο Γράφημα 37 που ακολουθεί φαίνονται οι κατηγορίες επαγγελματιών που θα παρουσιάσουν τη μεγαλύτερη ζήτηση στους επόμενους 6 μήνες.

Γράφημα 37: Νέες θέσεις στο ερχόμενο βήμη ανά κατηγορία επαγγέλματος -D02005

Αρχικά, η αναμενόμενη συνολική προσφορά νέων θέσεων εργασίας για το επόμενο εξάμηνο εμφανίζει σημαντική πτώση, σε 286 σχέση με τις 751 του προηγούμενου έτους (2019), ενώ διαφοροποιείται τόσο στην κατάταξη των κατηγοριών, όσο και στα ποσοστά που καταγράφουν. Η κατηγορία «Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές» έπεσε από την πρώτη στην τρίτη θέση, με τις δύο πρώτες θέσεις να καταλαμβάνουν οι ανειδίκευτοι εργάτες και οι ειδικευμένοι τεχνίτες. Πιθανότερη εξήγηση αυτών των μεταβολών είναι η αναστολή εργασιών πολλών επιχειρήσεων στον τομέα της εστίασης και των υπηρεσιών, που μειώνει τη ζήτηση αντίστοιχων κατηγοριών επαγγελμάτων. Βασική επισήμανση και αυτή τη χρονιά παραμένει ότι **οι νέες θέσεις εργασίας για το 2021 είναι κυρίως θέσεις χαμηλών προσόντων.**

Εξ άλλου, σύμφωνα με τα πρόσφατα δημοσιοποιημένα στοιχεία του ΕΙΕΑΔ⁹ οι 10 πιο δυναμικές κατηγορίες επαγγελματικής δραστηριότητας (τριψήφια κωδικοποίηση ISCO-08) φαίνονται στον παρακάτω Πίνακα 7.

Μπορεί να παρατηρήσει κανείς ότι, ανάμεσα στα 10 πιο δυναμικά επαγγέλματα, μόνο δύο (211. Επαγγελματίες των φυσικών επιστημών και των επιστημών της γης και 211. Ιατροί) απαιτούν δεξιότητες 4^{ης} στάθμης (Skill Level 4: πανεπιστημιακή εκπαίδευση), των οποίων όμως οι ζήτηση αντιστοιχεί στο πενιχρό 6,5% της συνολικής ζήτησης των θέσεων των 10 πιο δυναμικών επαγγελμάτων. Τα επαγγέλματα με μεγάλο ποσοστό ζήτησης είναι μακράν οι 522. Πωλητές σε καταστήματα (41.9% - Skill Level 2), 911. Καθαριστές και βοηθοί οικιών, ξενοδοχείων και γραφείων (15.3% - Skill Level 1) και

⁹ [ΕΙΕΑΔ, Δυναμισμός επαγγελματιών 2018-2019](#)

833. Οδηγοί φορτηγών και λεωφορείων (11.7% - Skill Level 2), όλα χαμηλών και πολύ χαμηλών απαιτήσεων.

ISCO-08	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ (3D)	ΣΥΝΟΛΟ	Skill Level	Ποσοστό
211	Επαγγελματίες των φυσικών επιστημών και των επιστημών της γης	548	4	0.8%
741	Εγκαταστάτες και επισκευαστές ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	5276	2	7.7%
833	Οδηγοί φορτηγών και λεωφορείων	8001	2	11.7%
911	Καθαριστές και βοηθοί οικιών, ξενοδοχείων και γραφείων	10478	1	15.3%
512	Μάγειροι	5519	2	8.0%
523	Ταμίες και υπάλληλοι έκδοσης εισιτηρίων	2915	2	4.2%
412	Γραμματείς (γενικών καθηκόντων)	3184	2	4.6%
221	Ιατροί εν γένει	3938	4	5.7%
531	Παιδοκόμοι και βοηθοί δασκάλων	17	2	0.0%
522	Πωλητές σε καταστήματα	28738	2	41.9%

Πίνακας 7: Δυναμικότητα επαγγελματικών κατηγοριών (ISCO08-3 ψηφία) – Πηγή:ΕΙΕΑΔ (2019)

5.1.5 Επαγγελματικές κατηγορίες με νέες θέσεις ανά κλάδο δραστηριότητας

Στο επόμενο γράφημα γίνεται η ανάλυση της ζήτησης εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας.

Στους κλάδους που εμφανίζονται με αστερίσκο οι παρατηρήσεις είναι λίγες και δεν μπορούν να αποτελέσουν ασφαλή βάση για ποσοτικά συμπεράσματα, αλλά μπορούν να αποτελέσουν ποιοτικές ενδείξεις προς την κατεύθυνση αναζήτησης εργασίας.

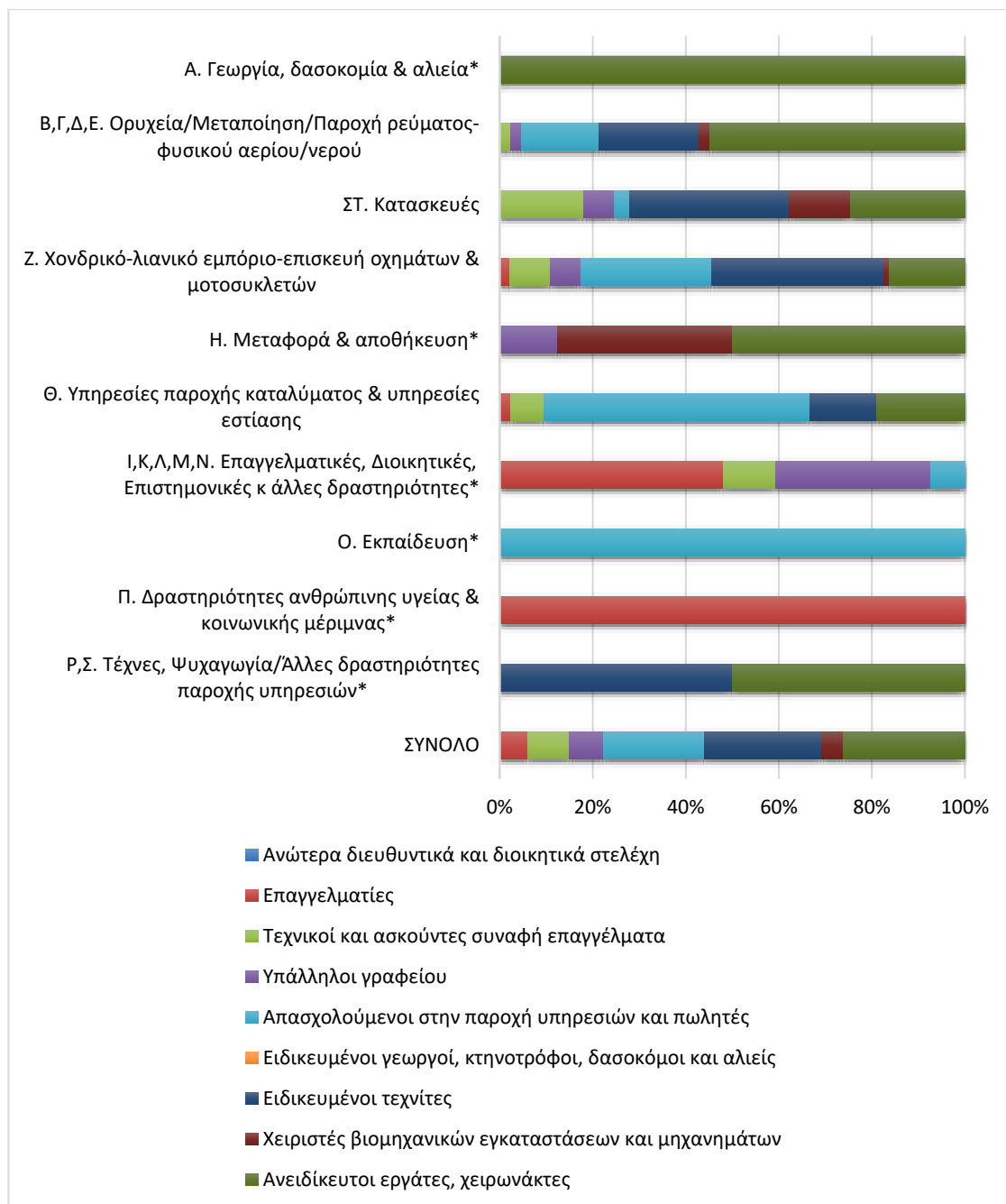
Από τα στοιχεία του ΕΙΕΑΔ¹⁰ των τελευταίων ετών, οι κυρίαρχες κλαδικές δραστηριότητες ως προς της πρόσληψη νέων εργαζομένων ήταν, σε επίπεδο τετραψήφιας κωδικοποίησης :

5610 Δραστηριότητες υπηρεσιών εστιατορίων και κινητών μονάδων εστίασης

5630 Δραστηριότητες παροχής ποτών

οι οποίες ωστόσο έχουν πληγεί σημαντικά από τις ρυθμίσεις για την πανδημία του COVID-19, με πιθανό αποτέλεσμα η αγορά να εμφανίσει στοιχεία προσαρμογής στα νέα δεδομένα και να μην είναι βέβαιη η επάνοδος αυτών των κατηγοριών ακόμη και αν αρθούν οι απαγορεύσεις. Αυτό καταδεικνύουν τα ευρήματα των ΕΑΔ του ΠΜΠΑΕ για μείωση των θέσεων εργασίας σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και άνοδο τεχνικών επαγγελματιών και ανειδίκευτης απασχόλησης.

¹⁰ [ΕΙΕΑΔ, Ιεράρχηση νέων θέσεων εργασίας ανά κλάδο \(4ψήφιο\) για τα έτη 2014 – 2017](#)

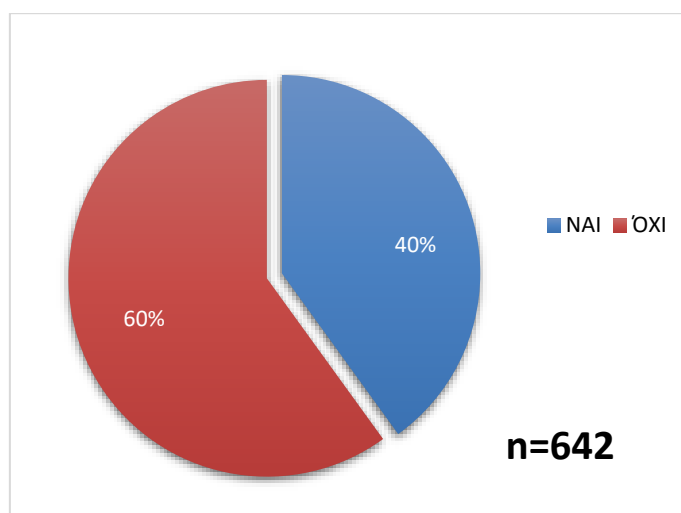
Γράφημα 38: Ζήτηση εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας - D02006

6. Δείκτης επίδρασης των προγραμμάτων κατάρτισης στην απασχόληση

6.1. Επιχειρήσεις - κατάρτιση

6.1.1 Παρεχόμενη κατάρτιση / εκπαίδευση από επιχειρήσεις

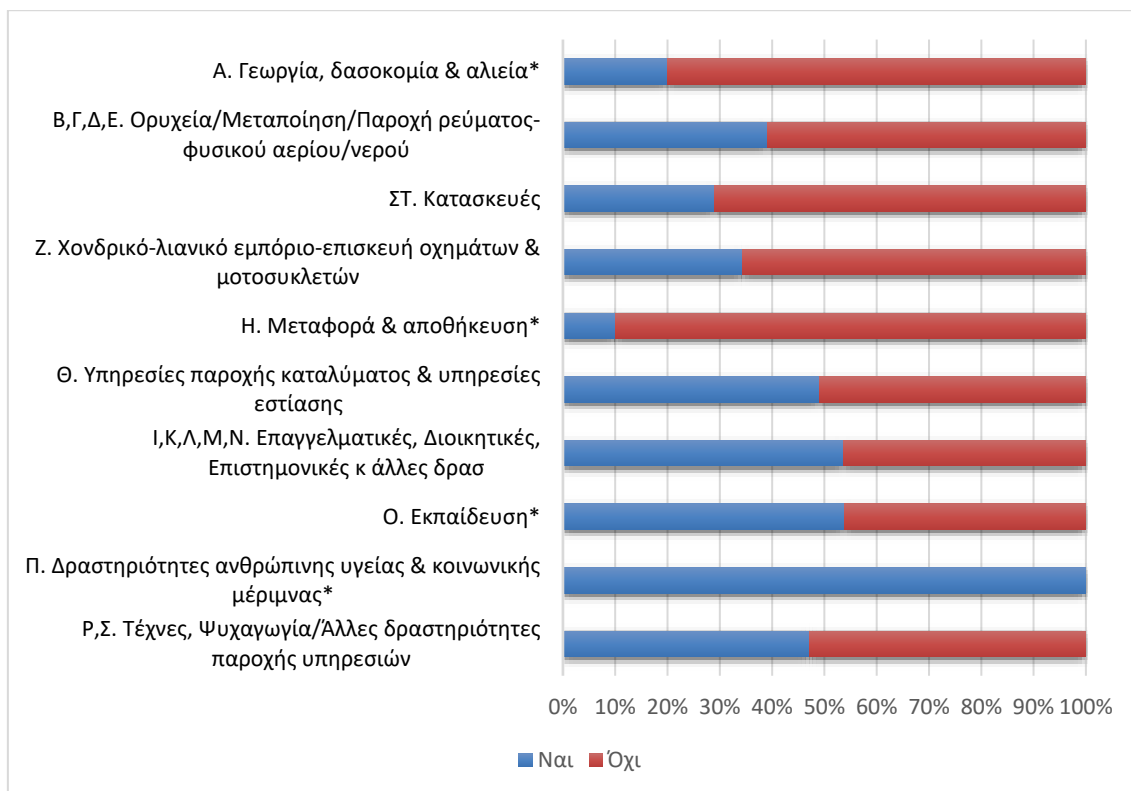
Το ποσοστό των επιχειρήσεων που έχουν εργαζόμενους και παρέχουν κάποιου είδους εκπαίδευση ή κατάρτιση στην ΕΕ2020 ανέρχεται σε 40%, υψηλότερο από όλα τα προηγούμενα έτη 2017 έως 2020, ΕΕ2019 (35%), ΕΕ2018 (31%) και στην ΕΕ2017 (33%), επιβεβαιώνοντας την τάση που είχε επισημανθεί στο Παραδοτέο 2.3.

Γράφημα 39: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση εργαζομένων από την επιχείρηση - F02004

Στο Γράφημα 40 παρακάτω φαίνεται η ανάλυση της παρεχόμενης κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας.

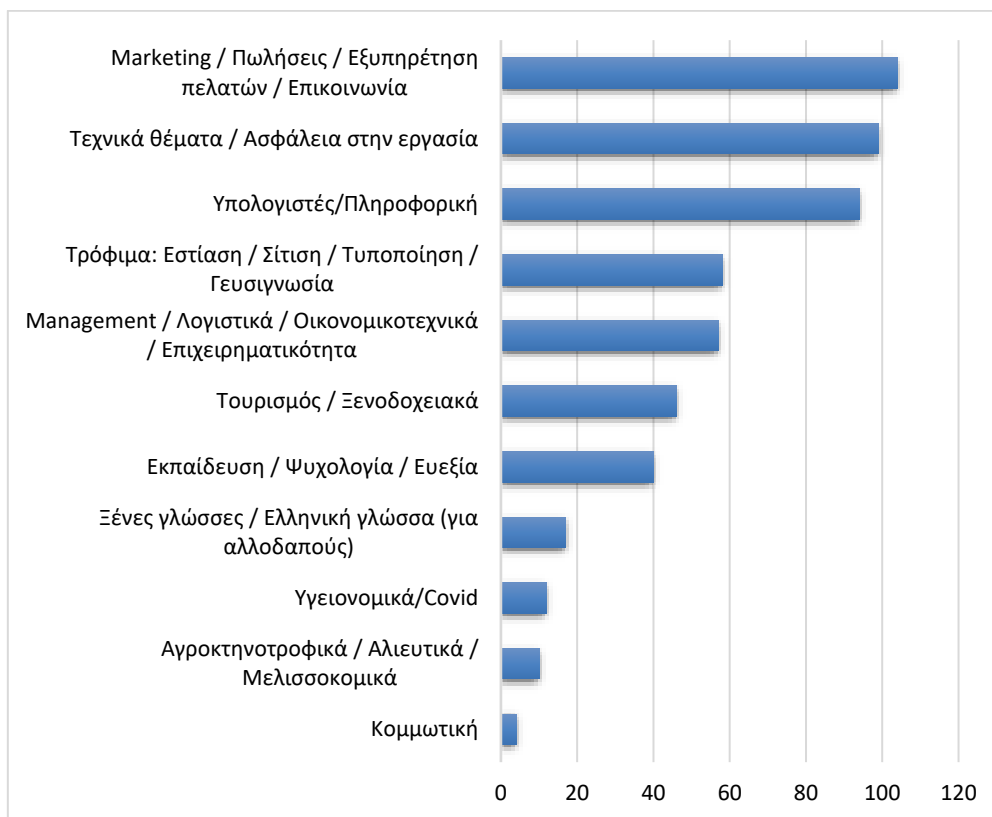
Πέραν των τεσσάρων μεγαλύτερων κλάδων (Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης, Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών, Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/ Μεταποίηση/ Παροχή ρεύματος - φυσικού αερίου / νερού, Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστηριότητες και ΣΤ Κατασκευές) σε συγκέντρωση παρατηρήσεων, για τους υπόλοιπους κλάδους ο αριθμός παρατηρήσεων είναι χαμηλός και δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλών ποσοτικών συμπερασμάτων.

Γράφημα 40: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση ανά κλάδο δραστηριότητας – F02003

Συγκεκριμένα, για τους κλάδους με υψηλή συγκέντρωση παρατηρήσεων, το ποσοστό παροχής εκπαίδευσης είναι αυξημένο στην ΕΕ2020 σε σχέση με τις ΕΕ2019 και ΕΕ2018. Στον κλάδο *Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστηριότητες* περίπου 50% των επιχειρήσεων παρέχουν εκπαίδευση και κατάρτιση. Ακολουθούν ο κλάδος *Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης*, και *Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών* και *Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών*. Συγκεντρωτικά, στην ΕΕ2020 παρατηρούμε ότι **έχουν αυξηθεί οι επιχειρήσεις που παρέχουν κάποιου είδους εκπαίδευση ή κατάρτισης στους εργαζόμενους τους** σε σχέση με την ΕΕ2019.

6.1.2 Αντικείμενα παρεχόμενης κατάρτισης από τις επιχειρήσεις

Γράφημα 41: Γνωστικό Αντικείμενο παρεχόμενης κατάρτισης – F02006

Στο παραπάνω γράφημα αποτυπώνονται τα αντικείμενα κατάρτισης που προσφέρουν οι επιχειρήσεις στους εργαζόμενους τους. Αξίζει ν' αναφερθεί ότι διαχρονικά παρατηρούμε χωρίς καμιά μεταβολή (ΕΕ2017, ΕΕ2018, ΕΕ2019 και ΕΕ2020), ότι τα τρία συχνότερα αντικείμενα παρεχόμενης κατάρτισης είναι οι κατηγορίες:

- Marketing/πωλήσεις/εξυπηρέτηση πελατών/επικοινωνία.
- Τεχνικά/ασφάλεια στην εργασία
- Υπολογιστές/Πληροφορική

Ακολουθεί η ανά κλάδο ανάλυση των προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις που δείχνει ότι πέρα από κάποιες βασικές δεξιότητες και προσόντα απαραίτητα για την λειτουργία μιας επιχείρησης, κάθε κλάδος εξειδικεύεται ανάλογα με το αντικείμενο των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών του. Ο αριθμός παρατηρήσεων είναι μικρός για αρκετούς κλάδους – επισημαίνονται με αστερίσκο και η παράθεσή τους βοηθά κυρίως στην ποιοτική παρατήρηση.

Γράφημα 42: Γνωστικό Αντικείμενο κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας – F02007

Στους κλάδους *B,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/ Μεταποίηση/ Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/ νερού* συνεχίζει να κυριαρχεί η κατάρτιση σε τεχνικά/ ασφάλεια στην εργασία και ακολουθεί η κατάρτιση σε «Υπολογιστές/Πληροφορική» και «Marketing / Πωλήσεις / Εξυπηρέτηση πελατών / Επικοινωνία».

Όπως και στην ΕΕ 2019, στον κλάδο *Z. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών* τα τρία βασικά αντικείμενα κατάρτισης συνεχίζουν να είναι σχετικά με «Marketing», «Υπολογιστές/Πληροφορική» και «τεχνικά/ασφάλεια στην εργασία».

Στον κλάδο *Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης* τα βασικά αντικείμενα κατάρτισης είναι σχετικά με τουρισμό / ξενοδοχειακά και τρόφιμα/ εστίαση/ σίτιση/ τυποποίηση/ γευσιγνώσια.

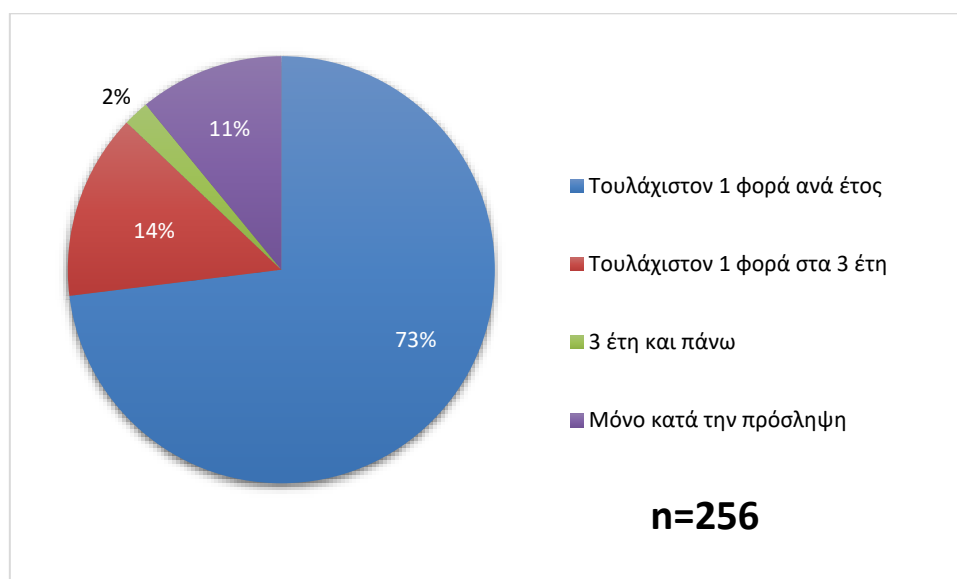
Στους κλάδους I,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες υπάρχουν πολλαπλά αντικείμενα κατάρτισης. Τα κυριότερα αντικείμενα κατάρτισης είναι σε υπολογιστές/ πληροφορική, διοίκηση/ λογιστικά/ οικονομικά, μάρκετινγκ/ πωλήσεις και τεχνικά/ ασφάλεια στην εργασία.

Για τον κλάδο ΣΤ Κατασκευές, κυριαρχεί η κατάρτιση σε τεχνικά/ ασφάλεια στην εργασία και ακολουθεί η κατάρτιση σε «Υπολογιστές/Πληροφορική».

6.1.3 Συχνότητα παρεχόμενης κατάρτισης από επιχειρήσεις

Στην ΕΕ2020 οι επιχειρήσεις με εργαζόμενους ανέρχονται σε 542. Σε αυτό το μέρος του δείγματος τίθεται η ερώτηση αν οι επιχειρήσεις παρέχουν προγράμματα κατάρτισης στους εργαζομένους τους με δική τους ευθύνη. Θετικά απάντησαν 256 επιχειρήσεις, αρνητικά ή δεν απάντησαν καθόλου 286. Επομένως, **περίπου μια στις δύο επιχειρήσεις με εργαζόμενους παρέχει προγράμματα κατάρτισης εικόνα καλύτερη σε σχέση με την ΕΕ2019 και ΕΕ2018.**

Για αυτές τις επιχειρήσεις που παρέχουν προγράμματα κατάρτισης το Γράφημα 43 αποτυπώνει τη συχνότητα κατάρτισης των εργαζομένων.

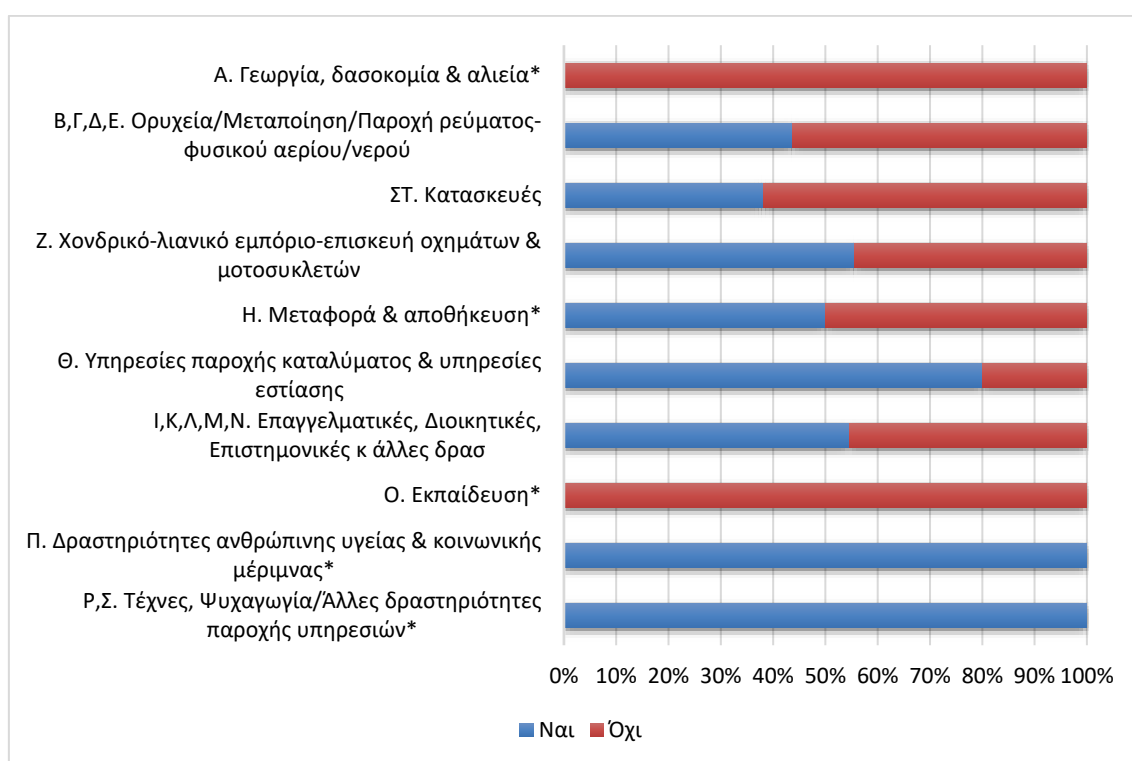
Γράφημα 43: Συχνότητα κατάρτισης εργαζομένων από τις επιχειρήσεις – F02005

Η κυρίαρχη τάση σε αυτή την έρευνα είναι η συνεχής κατάρτιση (ετήσια: 73%), ποσοστό μειωμένο σε σχέση με την ΕΕ2019 (83%). Όλες οι υπόλοιπες συχνότητες - αρχική εκπαίδευση καθώς και κατάρτιση ανά τριετία ή και περισσότερο- έχουν αυξημένο ποσοστό σε σχέση με την ΕΕ2019. Τα παραπάνω ποσοστά διαφοροποιούνται μεν από εκείνα των ευρημάτων των ΕΕ του 2016, 2017 και 2018 αλλά δεν αλλάζουν τη βασική εικόνα. Για την ΕΕ2020, η κατάρτιση αυξάνεται οριακά ενώ η πλειονότητα των

επιχειρήσεων που καταρτίζουν το προσωπικό τους (3 στις 4), συνεχίζουν να το κάνουν μέσω συνεχιζόμενης κατάρτισης. Αυτό σημαίνει ότι, για κάποιο μέρος των επιχειρήσεων της Κρήτης η κατάρτιση είναι μια αναγκαιότητα συνυφασμένη με τον τρόπο λειτουργίας τους.

6.1.4 Αποτύπωση γνώμης - Επίδραση κατάρτισης στην επιλογή εργαζομένων

Το 54% των επιχειρήσεων που πρόκειται να προσλάβουν εργαζόμενους για το επόμενο εξάμηνο αποφαινεται ότι η κατάρτιση έχει θετική επίδραση στην αξιολόγηση του, ποσοστό ίδιο σε σχέση με την ΕΕ2019. Στο Γράφημα 44 καταγράφεται η διατύπωση γνώμης των επιχειρήσεων ανά κλάδο σχετικά με το κατά πόσο λαμβάνεται υπόψη η κατάρτιση των εργαζομένων κατά την πρόσληψη ανά κλάδο δραστηριότητας.

Γράφημα 44: Επίδραση εκπαίδευσης/κατάρτισης στην επιλογή νέων εργαζομένων ανά κλάδο δραστηριότητας – F02002

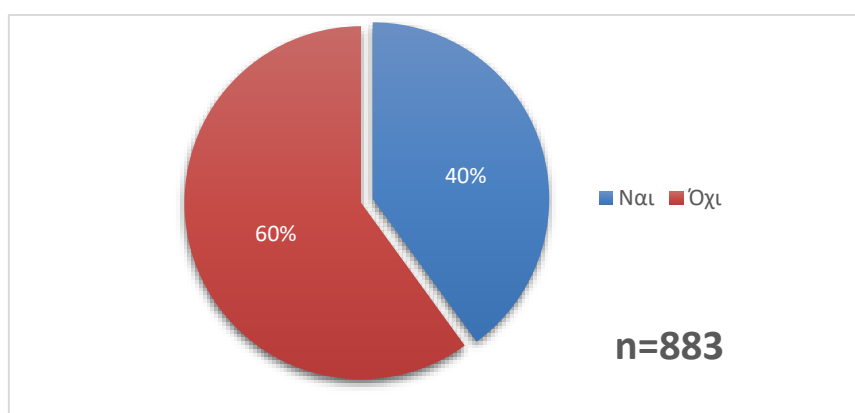
Πρώτος στην κατάταξη είναι ο κλάδος Θ. *Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης*, και ακολουθούν οι κλάδοι, *Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστηριότητες* και *Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών* και *ΣΤ Κατασκευές*. Πέραν των παραπάνω κλάδων, ο αριθμός παρατηρήσεων ανά κλάδο είναι χαμηλός και δεν επιτρέπει την εξαγωγή ποσοτικών συμπερασμάτων – επισημαίνονται με αστερίσκο. Η παράθεσή τους βοηθά κυρίως στην ποιοτική παρατήρηση. Παρόλα αυτά είναι προφανές ότι και σε συνέχεια

της ΕΕ2019 σε όλους τους κλάδους συνεχίζονται να καταγράφονται καταφατικές απαντήσεις που στο μεγαλύτερο ποσοστό αυτών ξεπερνούν το 50%.

6.2. Εργατικό δυναμικό - κατάρτιση

6.2.1 Παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης

Το ποσοστό του εργατικού δυναμικού που έχει παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης καταγράφηκε στα ίδια επίπεδα με τα έτη 2017 έως 2019 (40,4% το 2020, 38% το 2019, 38% το 2018 και 41% το 2017).

Γράφημα 45: Παρακολούθηση εκπαίδευσης/κατάρτισης – F01002

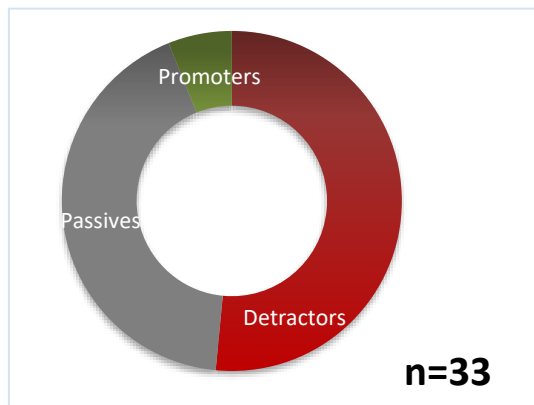
Η ΕΑΔ2020 κατέγραψε επίσης (βλ. Πίνακας 54) ότι το ~31% του ανθρώπινου δυναμικού που έχει συμμετάσχει σε πρόγραμμα κατάρτισης, το έχει πράξει με πρωτοβουλία του εργοδότη του. Το ποσοστό αυτό είναι μεγαλύτερο στην ΕΑΔ2019 (37%) και μικρότερο στις ΕΑΔ2018 (24%) και στην ΕΑΔ2017 (25%).

Επομένως η συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης με πρωτοβουλία της εργοδοσίας φαίνεται να κυμαίνεται γύρω στο 1/3 των εργαζομένων που έχει λάβει κάποια κατάρτιση.

6.2.2 Γνώμη ανέργων για τη κατάρτιση

Στην ΕΑΔ2020, όπως και σε εκείνη του 2019 και 2018, υιοθετήθηκε ο δείκτης NPS (πρβλ. 2.4). Σύμφωνα με το δείκτη NPS τα ποσοστά των βαθμολογιών για το 2020 ήταν:

0-6 (Detractors):	51.5%	} NPS : -45.5
7-8 (Passives):	42.4%	
9-10 (Promoters):	6.1%	

Γράφημα 46: Δείκτης NPS γνώμης ανέργων για τη βοήθεια των προγραμμάτων κατάρτισης στην εξεύρεση εργασίας – F01008

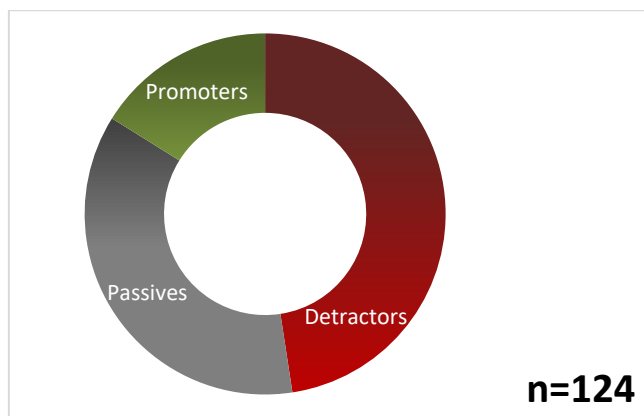
Επισημαίνεται ότι ο μικρός αριθμός απαντήσεων για τον υπολογισμό του NPS, τον καθιστά χρήσιμο μόνο για την εξαγωγή ποιοτικών συμπερασμάτων. Παρ' όλα αυτά, το αποτέλεσμα του δείκτη NPS=-45.5 για το 2020 καταγράφει ξεκάθαρα **για μια ακόμη χρονιά αρνητική άποψη των ανέργων για το κατά πόσο τα προγράμματα κατάρτισης μπορούν να βοηθήσουν στην εξεύρεση εργασίας**. Μειωμένος σε σχέση με το 2019 (NPS=-34.2), ο δείκτης για το 2020 δείχνει συρρίκνωση των "promoters" στο 6%. Λαμβάνοντας υπόψη τις αρνητικές εξελίξεις στην αγορά εργασίας λόγω της πανδημίας, η τιμή του δείκτη είναι απολύτως αιτιολογημένη.

6.2.3 Γνώμη εργαζομένων για τη κατάρτιση

Παρακάτω παρατίθεται η απάντηση των εργαζομένων που έχουν παρακολουθήσει προγράμματα κατάρτισης στην ερώτηση κατά πόσον ισχυροποιούν τα προγράμματα τη θέση τους στην επιχείρηση που εργάζονται. Η αποτίμηση γίνεται μέσω του δείκτη NPS, κατ' αναλογία με τους άνεργους και την εξεύρεση εργασίας.

Σύμφωνα με το δείκτη NPS τα ποσοστά των βαθμολογιών ήταν :

0-6 (Detractors):	47.6%	} NPS : -31.5
7-8 (Passives):	36.3%	
9-10 (Promoters):	16.1%	

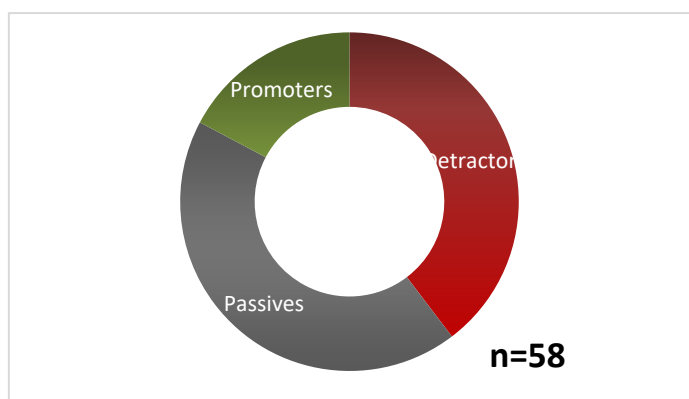

Γράφημα 47: Δείκτης NPS γνώμης εργαζόμενων για τη βοήθεια των προγραμμάτων κατάρτισης στην ισχυροποίηση της θέσης τους – F01011

Ο δείκτης NPS συνεχίζει να είναι έντονα αρνητικός και το 2020, δηλαδή **οι ερωτώμενοι εργαζόμενοι δε θεωρούν ότι μέσω των προγραμμάτων κατάρτισης ισχυροποιείται η θέση τους στην επιχείρηση**, αλλά καταγράφεται με βελτιωμένη τιμή έναντι του -40.5 που είχε το 2019.

Αντίστοιχη είναι η εικόνα για εκείνους τους εργαζόμενους που παρακολούθησαν προγράμματα κατάρτισης με πρωτοβουλία ή/και έξοδα του εργοδότη. Σε αυτήν την περίπτωση ο δείκτης NPS είναι :

0-6 (Detractors):	39.7%	} NPS : -22.4.
7-8 (Passives):	43.1%	
9-10 (Promoters):	17.2%	

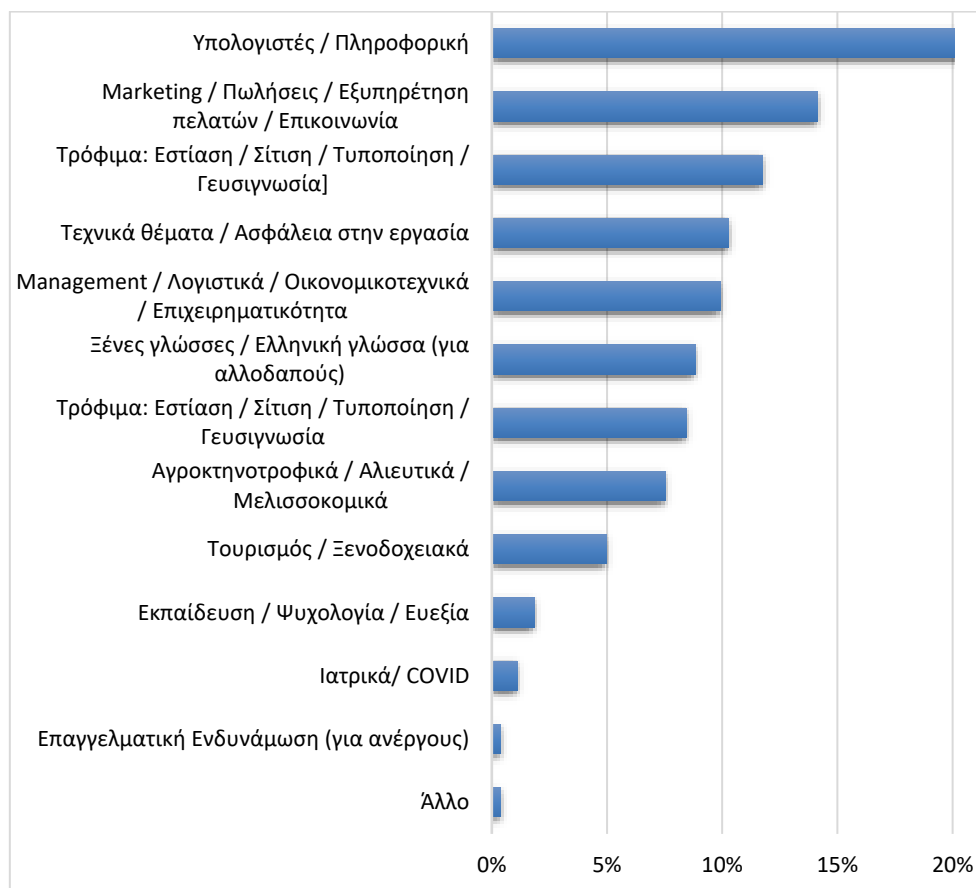

Γράφημα 48: Δείκτης NPS γνώμης εργαζόμενων για τη βοήθεια των προγραμμάτων κατάρτισης με έξοδα της επιχείρησης στην ισχυροποίηση της θέσης τους – F01010

Το αποτέλεσμα συνεχίζει να είναι αρνητικό, αλλά βελτιωμένο σε σχέση με το 2019 (NPS =-31.6). Παρ' όλα αυτά, **οι εργαζόμενοι δε θεωρούν ότι μέσω των προγραμμάτων κατάρτισης ισχυροποιείται η θέση τους στην επιχείρηση**, ακόμη και αν η παρακολούθηση γίνεται με πρωτοβουλία/έξοδα της επιχείρησης.

6.2.4 Αντικείμενα κατάρτισης που έχει παρακολουθήσει το ανθρώπινο δυναμικό

Ο ερωτώμενοι της ΕΑΔ που είχαν παρακολουθήσει στο παρελθόν κάποια προγράμματα κατάρτισης κλήθηκαν να δηλώσουν τα αντικείμενα των προγραμμάτων αυτών :

Γράφημα 49: Αντικείμενα σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει το ανθρώπινο δυναμικό-F01003

Με μικρές διαφοροποιήσεις τα αντικείμενα κατάρτισης που έχουν παρακολουθήσει οι ερωτώμενοι της ΕΑΔ2020 έναντι της ΕΕ2019. Προηγείται με διαφορά η κατηγορία *Υπολογιστές / Πληροφορική* (20%), η οποία κατείχε την Τρίτη θέση στην ΕΕ2019, ενώ έπονται οι κατηγορίες *Marketing / πωλήσεις* (14%), *Εστίαση / Σίτιση / Τυποποίηση / Γευσιγνωσία* (12%), *Τεχνικά / Ασφάλεια* (10%) και *Management / Λογιστικά / Οικονομικοτεχνικά / Επιχειρηματικότητα* (10%).

Αξιοσημείωτο είναι ότι συνεχίζει να είναι πολύ χαμηλό το ποσοστό των ερωτώμενων της ΕΑΔ2020 που έχει παρακολουθήσει προγράμματα *Επαγγελματικής Ενδυνάμωσης*, ενώ αντίστοιχα στην ΕΑΔ2019 το ποσοστό αυτό ήταν στο 2%.

Μόνο 2% των ερωτώμενων της ΕΑΔ2020 έχουν παρακολουθήσει προγράμματα κατάρτισης σχετικά με *Εκπαίδευση / Ψυχολογία* έναντι της ΕΑΔ2019 που ανέρχονταν

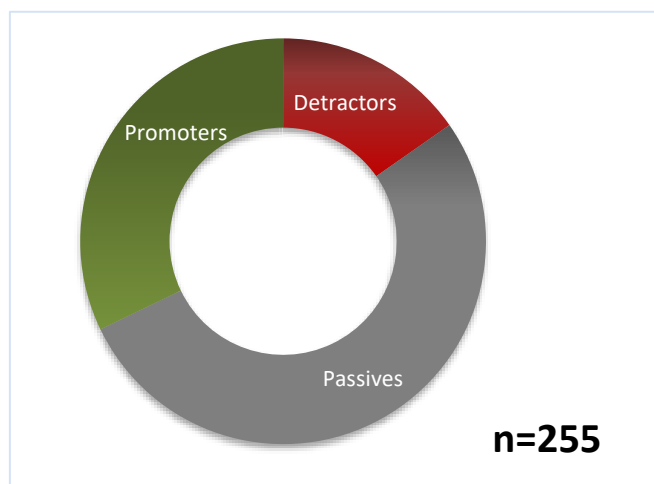
σε 14%. Τέλος στην ΕΑΔ2020 παρατηρούμε ότι μόνο ένας στους 100 παρακολούθησε προγράμματα κατάρτισης σχετικά με *Ιατρικά / COVID*.

6.3. Επιχειρήσεις - κατάρτιση

6.3.1 Γνώμη επιχειρήσεων για επίδραση των προγραμμάτων κατάρτισης

Οι επιχειρηματίες που παρέχουν προγράμματα κατάρτισης στους εργαζομένους τους διατύπωσαν την άποψή τους κατά πόσον αυτά συμβάλλουν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων και στην ενδυνάμωση της παραγωγικότητάς τους. Η άποψη καταγράφηκε σε ενδεκαβάθμια κλίμακα και ο δείκτης NPS προκύπτει :

0-6 (Detractors):	15.3%	} NPS : +16.9
7-8 (Passives):	52.5%	
9-10 (Promoters):	32.2%	

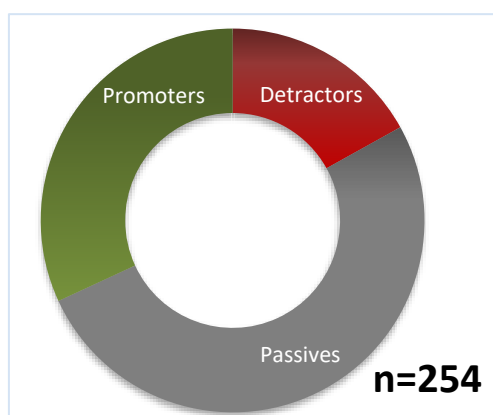
Γράφημα 50: Δείκτης NPS επιχειρήσεων για την επίδραση των προγραμμάτων κατάρτισης στους εργαζόμενους – F02015

Ο NPS είναι μειωμένος σε σχέση με το 2019 (NPS +26.3) ενώ παραμένει το μεγάλο ποσοστό των ουδέτερων (passives) που αγγίζει το 50%, πράγμα που δείχνει ότι το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρηματιών είναι εν πολλοίς αδιάφορο. Συνεπώς, αν και υποχωρούσα, η γνώμη των επιχειρηματιών σχετικά με την κατάρτιση καταγράφεται **θετική και είναι γενικά αποδεκτή η άποψη ότι ενδυναμώνει την παραγωγικότητα των εργαζομένων.**

6.3.2 Γνώμη επιχειρήσεων για την εκτίμηση των προγραμμάτων κατάρτισης από τους εργαζόμενους

Στην ΕΕ2020 καταγράφηκε η γνώμη των επιχειρηματιών για το αν είναι ικανοποιημένοι οι εργαζόμενοί τους από τα προγράμματα κατάρτισης που αυτοί τους παρέχουν. Ο δείκτης NPS υπολογίζεται :

0-6 (Detractors):	16.9%	} NPS : +15
7-8 (Passives):	51.2%	
9-10 (Promoters):	31.9%	

Γράφημα 51: Δείκτης NPS γνώμης επιχειρήσεων για το επίπεδο ικανοποίησης των εργαζομένων από τα προγράμματα κατάρτισης που εκείνες προσφέρουν – F02016

Αν και θετικό, το αποτέλεσμα είναι μειωμένο σε σχέση με τα δύο προηγούμενα έτη (ΕΑΔ2019 +26.8, ΕΑΔ2018 +18.6%). Συνεχίζει να κυριαρχεί το ποσοστό των ουδέτερων (passives – 51.2%), καταδεικνύοντας και εδώ ότι το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρηματιών είναι αδιάφορο.

6.4. Διατύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης

6.4.1 Αποτύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης από τις επιχειρήσεις

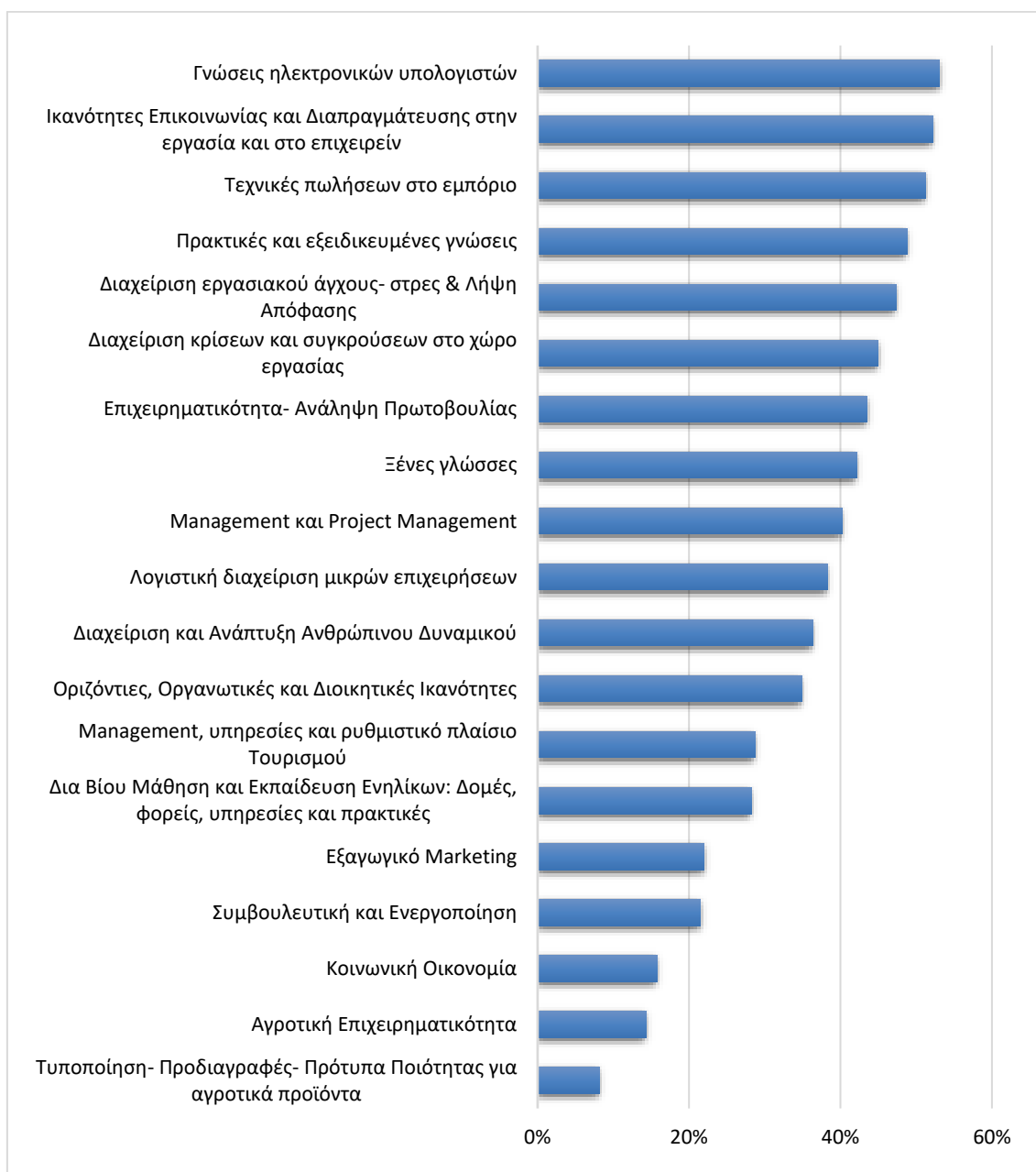
Η ΕΕ2020 αποτύπωσε την γνώμη των επιχειρήσεων για προτεινόμενα αντικείμενα τα οποία θα έπρεπε να καλυφθούν από ένα νέο πρόγραμμα κατάρτισης. Τα προτεινόμενα αντικείμενα προέκυψαν από την πρόταση και σχεδιασμό προγράμματος κατάρτισης-Reskilling στην Κρήτη 2016, (Παραδοτέο 3.1) και από την επικαιροποίηση αυτού για το έτος 2019 (Παραδοτέο 3.2).

Περαιτέρω, σε συνέχεια της διαβούλευσης που επακολούθησε με φορείς της Περιφέρειας Κρήτης και στο πλαίσιο του Παραδοτέου 3.3 προστέθηκαν επιπλέον τα παρακάτω αντικείμενα:

- Διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων στο χώρο εργασίας
- Διαχείριση εργασιακού άγχους- στρες & Λήψη Απόφασης
- Τυποποίηση- Προδιαγραφές- Πρότυπα Ποιότητας για αγροτικά προϊόντα
- Εξαγωγικό Marketing
- Λογιστική Διαχείριση μικρών επιχειρήσεων

Η αποτύπωση της γνώμης τους καταγράφεται στο Γράφημα 52 που ακολουθεί.

Γράφημα 52: Διατύπωση γνώμης επιχειρήσεων για αντικείμενα κατάρτισης – F02013

Οι δεξιότητες γνώσης Η/Υ βρίσκονται στην πρώτη θέση της επιλογής των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην ΕΕ2020 (53%). Ακολουθούν τα αντικείμενα σχετικά με ικανότητες επικοινωνίας και οι δεξιότητες σχετικά με πωλήσεις, απόρροια του μεγέθους του κλάδου του εμπορίου στην Περιφέρεια Κρήτης.

Υπάρχει υψηλή προτίμηση για *Πρακτικές και εξειδικευμένες γνώσεις*, και ακολουθούν η *Διαχείριση του εργασιακού άγχους*, η *Διαχείριση κρίσεων* και γνώσεις *Επιχειρηματικότητας*.

Τα αντικείμενα που έτυχαν μειωμένης αποδοχής ήταν τα θέματα *Κοινωνικής Οικονομίας*, *Αγροτικής Επιχειρηματικότητας* και η *Τυποποίηση / Προδιαγραφές – Πρότυπα Ποιότητας για Αγροτικά Προϊόντα*. Σε ό,τι αφορά τα αντικείμενα *Αγροτικής επιχειρηματικότητας* και *Τυποποίηση / Προδιαγραφές – Πρότυπα Ποιότητας για Αγροτικά Προϊόντα* το μειωμένο ενδιαφέρον οφείλεται στο ότι το συγκεκριμένο αντικείμενο στοχεύει σε ένα κλάδο που δραστηριοποιείται μικρός αριθμός επιχειρήσεων (~2%), ενώ είναι αδιάφορο για τους κυρίαρχους κλάδους επιχειρήσεων της οικονομίας της Κρήτης.

6.4.2 Διατύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης από το εργατικό δυναμικό

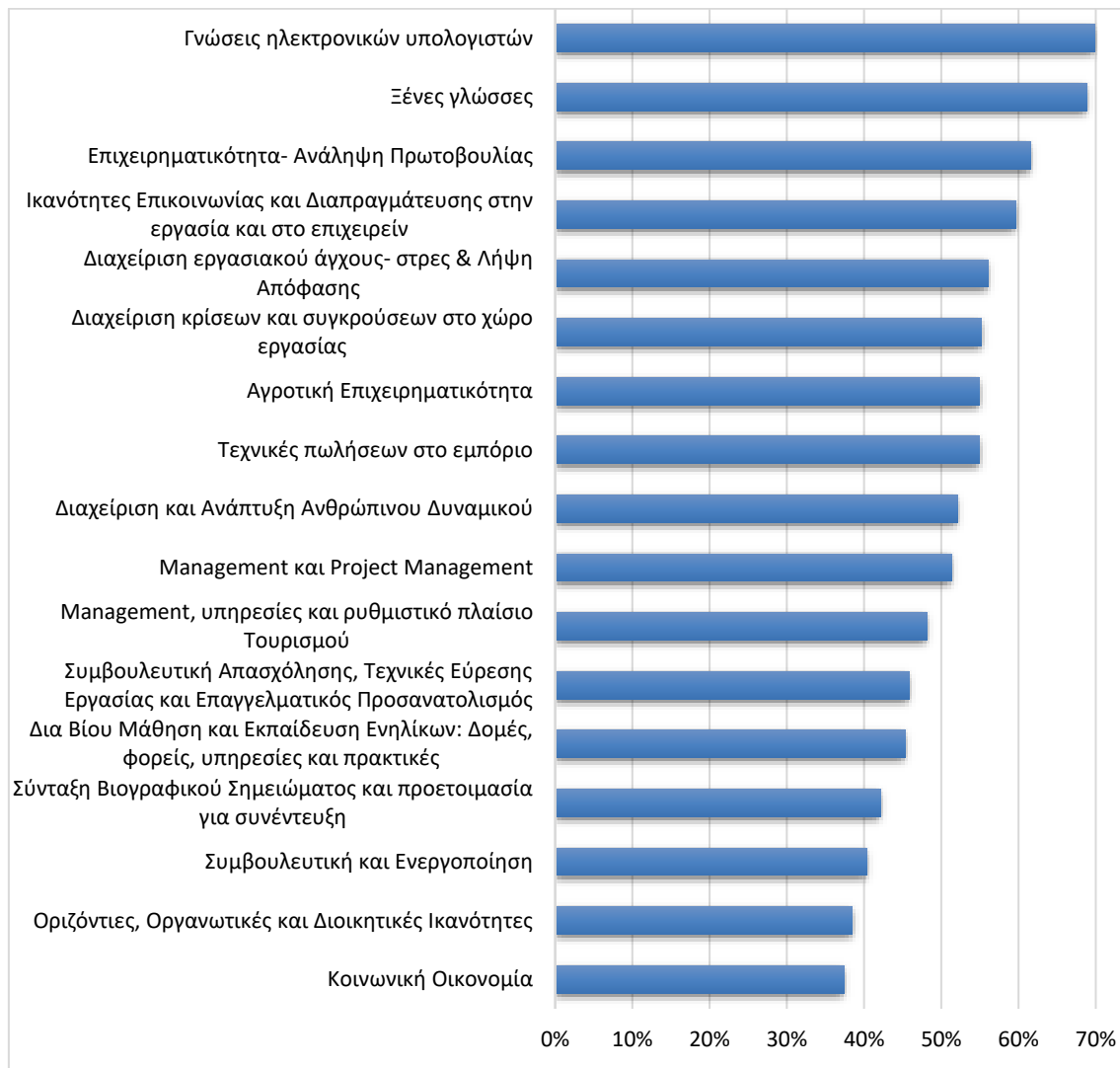
Στη συνέχεια, στο Γράφημα 53 παρουσιάζεται η γνώμη του εργατικού δυναμικού σχετικά με τα αντικείμενα μελλοντικών προγραμμάτων κατάρτισης.

Τα αντικείμενα προέκυψαν από τις ποιοτικές και ποσοτικές έρευνες που προηγήθηκαν (Παραδοτέα 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 και 2.3), αλλά και από τα ευρήματα του Παραδοτέου 3.1 και 3.2. Επιπλέον, σε συνέχεια της διαβούλευσης που επακολούθησε με φορείς της Περιφέρειας Κρήτης και στο πλαίσιο του Παραδοτέου 3.3 προστέθηκαν επιπλέον τα παρακάτω αντικείμενα:

- *Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση*
- *Διαχείριση εργασιακού άγχους-στρες & Λήψη Απόφασης*
- *Συμβουλευτική Απασχόλησης, Τεχνικές Εύρεσης Εργασίας και Επαγγελματικός Προσανατολισμός*

Τα αποτελέσματα της ΕΑΔ2020 είναι παρόμοια με αυτά της ΕΑΔ2019. Όπως και στις ΕΑΔ2016, 2017, 2018 και 2019 το μεγαλύτερο ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι *Γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών* και ακολουθούν οι *Ξένες γλώσσες*, *Επιχειρηματικότητα* και οι *Δεξιότητες επικοινωνίας*. **Στην ΕΕ2020 μεγάλο ενδιαφέρον συγκέντρωσαν οι Διαχείριση εργασιακού άγχους-στρες & Λήψη Απόφασης και η Διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων στον εργασιακό χώρο.**

Επίσης, από την ΕΑΔ2020 διαφαίνεται ενδιαφέρον για *Γνώσεις και δεξιότητες Αγροτική Επιχειρηματικότητα*. Σε αντίθεση με την ΕΕ2020 (6.4.1) όπου το αντικείμενο αυτό είχε την μεγαλύτερη αρνητική αντιμετώπιση, στην ΕΑΔ2020 φαίνεται ότι το ~55% του ανθρώπινου δυναμικού το επιζητά και θα το παρακολουθούσε.

Γράφημα 53: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01015

Πολύ περιορισμένο ενδιαφέρον καταγράφηκε για δεξιότητες σχετικά με τα αντικείμενα κατάρτισης *Οριζόντιες, Οργανωτικές και Διοικητικές Ικανότητες* και για την *Κοινωνική οικονομία*.

6.4.3 Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις

Στην ΕΕ 2020 η καταγραφή των λόγων για τους οποίους οι επιχειρήσεις δεν προβαίνουν σε υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης φαίνεται στο Γράφημα 54. Η εικόνα είναι ίδια με την καταγραφή της ΕΕ 2019. **Ο σοβαρότερος λόγος μη υλοποίησης προγραμμάτων**

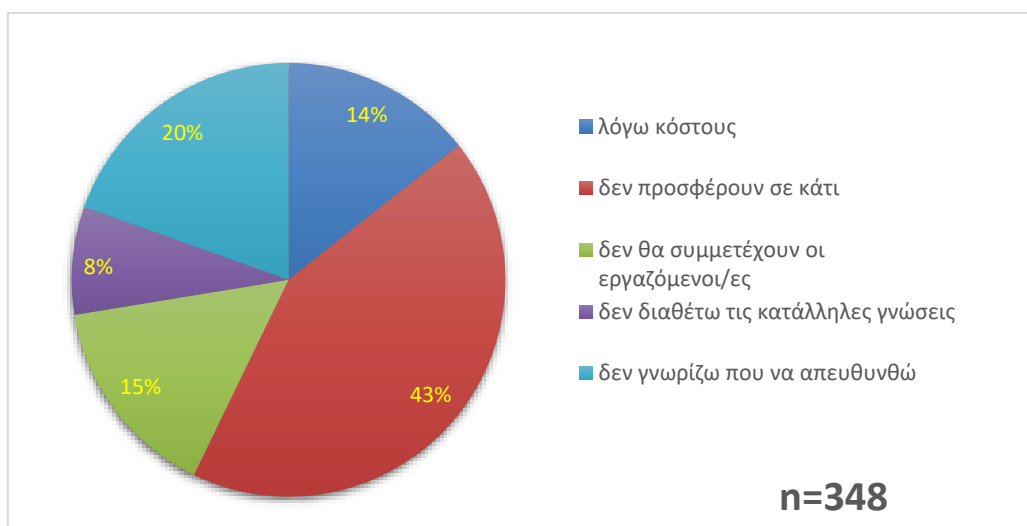
κατάρτισης παραμένει ότι δεν προσφέρουν σε κάτι (43% για το 2020, 42% για το 2019 έναντι 25% για το 2018 και 30% για το 2017).

Στην έρευνα του 2020 παρατηρείται ότι ο δεύτερος σημαντικότερο λόγος μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης ροπήs έχει να κάνει με το ότι οι επιχειρηματίες δεν γνωρίζουν που να απευθυνθούν αυξάνεται σε σχέση με το 2019 (ΕΑΔ2020 20% έναντι ΕΑΔ2019 15%).

Ο λόγος ότι οι εργοδότες δεν έχουν τις κατάλληλες γνώσεις, είτε δεν γνωρίζουν πού να απευθυνθούν, είναι σταθερός για το 2020 με συνολικό άθροισμα στο 28% σε σχέση με το 2019 (26%) ενώ είναι σημαντικά μειωμένος σε σχέση με το 2018 (36%).

Η άποψη ότι δεν θα συμμετάσχουν οι εργαζόμενοι δεν αλλάζει σημαντικά και για το 2020 (15% για το 2020, 14% για το 2019 έναντι 13% για το 2018 και 16% για το 2017).

Τέλος, το κόστος ως παράγοντας αποτροπής διενέργειας προγραμμάτων κατάρτισης μειώνεται το 2020 σε 14% από 18% το 2019.

Γράφημα 54: Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις – F02012

7. Δείκτης επίδρασης της πανδημίας COVID 19

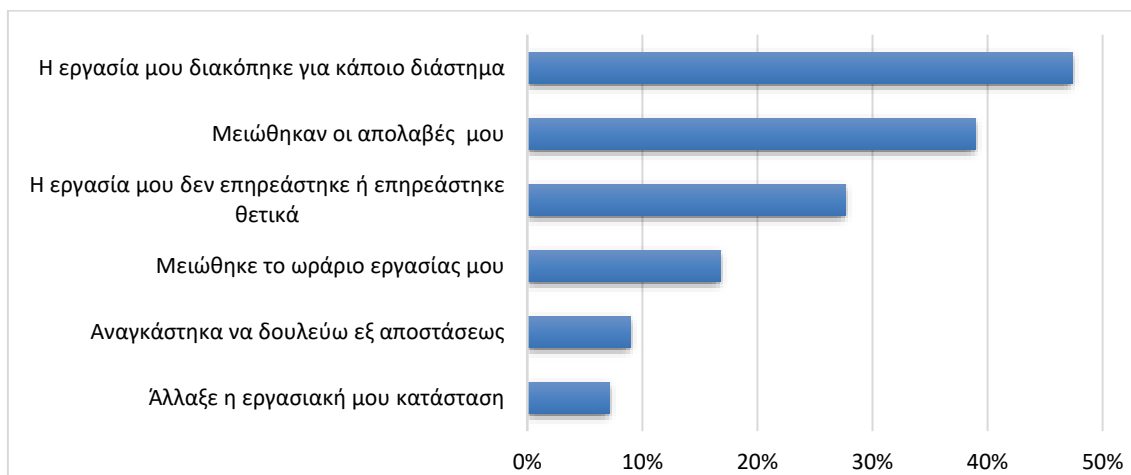
Στις έρευνες του 2020 καταβλήθηκε προσπάθεια αποτύπωσης της επίδρασης που είχε η επιβολή των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας του COVID-19 στην αγορά εργασίας της Κρήτης.

7.1. Επιπτώσεις της πανδημίας στο εργατικό δυναμικό

Η ΕΑΔ2020 διεξήχθη από 1/6/2020 έως 12/6/2020, δηλαδή με την επαναλειτουργία της αγοράς μετά από την παύση των μέτρων προστασίας που επεβλήθησαν την άνοιξη του 2020.

Για την αποτύπωση της επίπτωσης των περιοριστικών μέτρων στο εργατικό δυναμικό ζητήθηκε από τους ερωτώμενους, να απαντήσουν κατά πόσο ισχύουν για τον καθένα/καθεμία τους τα παρακάτω:

- *Η εργασία διακόπηκε για κάποιο διάστημα*
- *Μειώθηκε το ωράριο εργασίας*
- *Μειώθηκαν οι απολαβές*
- *Άλλαξε η εργασιακή κατάσταση*
- *Αναγκάστηκαν να δουλεύουν εξ αποστάσεως*
- *Η εργασία τους δεν επηρεάστηκε ή επηρεάστηκε θετικά*

Γράφημα 55 : Επίδραση της πανδημίας COVID-19 στο εργατικό δυναμικό – Η01001

7.1.1 Διακοπή εργασίας λόγω πανδημίας

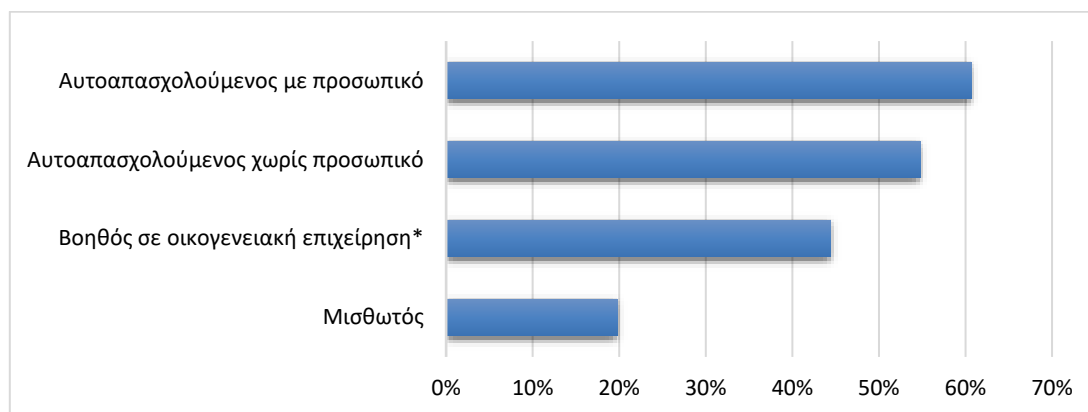
Σύμφωνα με τα ευρήματα της ΕΑΔ2020 για ένα δείγμα απαντήσεων της τάξης των 740 το 47% αναγκάστηκε να διακόψει την εργασία του για κάποιο διάστημα κατά την επιβολή των μέτρων. Από αυτούς οι 156 δηλ. το 20% παρέμεναν σε αναστολή εργασίας κατά το χρόνο διεξαγωγής της ΕΑΔ2020, ποσοστό συγκρίσιμο με εκείνο παρουσιάζεται στην §3.1.4 ως καθεστώς προσωρινής αναστολής λόγω πανδημίας (~16%). Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι, μετά το πρώτο κύμα της πανδημίας και το άνοιγμα της αγοράς εν όψει θερινής περιόδου, περίπου το 1/3 από εκείνους που είχαν τεθεί σε κατάσταση αναστολής εργασίας δεν επανέκαμψαν στη θέση τους.

Η κατηγορία επαγγέλματος που φαίνεται να έχει δεχθεί το μεγαλύτερο πλήγμα είναι οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές (πρβλ. §3.1.4) με ποσοστό 30% να μην έχουν επιστρέψει στις εργασίες τους, ενώ αντίστοιχα είναι και τα αποτελέσματα για τον κλάδο Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης με 35% (πρβλ. §3.1.4.10).

7.1.2 Μείωση απολαβών λόγω πανδημίας

Σύμφωνα με το Γράφημα 55, κατά την περίοδο των περιοριστικών μέτρων φαίνεται ότι οι απολαβές μειώθηκαν για το 39% του εργατικού δυναμικού της Κρήτης.

Στο Γράφημα 56 που ακολουθεί γίνεται ανάλυση με βάση τον τρόπο απασχόλησης:

Γράφημα 56: Τρόπος απασχόλησης εργαζομένων και μείωση απολαβών λόγω COVID-19– H01006

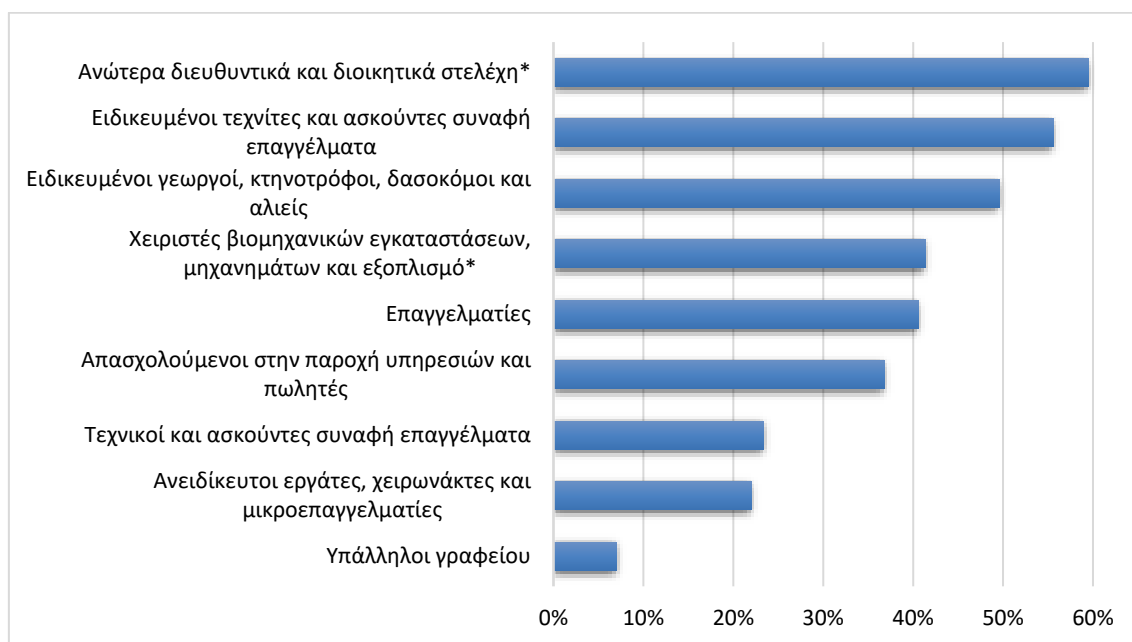
Στο παραπάνω γράφημα φαίνεται ότι η μείωση απολαβών ήταν ευρύτερη στους αυτοαπασχολούμενους/επιχειρηματίες με ή χωρίς προσωπικό. Μεταξύ των αυτοαπασχολούμενων που έχουν προσωπικό η μείωση άγγιξε τους 6 στους 10. Από τους αυτοαπασχολούμενους χωρίς προσωπικό επηρεάστηκε το 55%.

Για τους μισθωτούς η μείωση απολαβών επηρέασε το 20%. Αυτό ενδεχομένως οφείλεται και στα επιδοματικά μέτρα στήριξης που ελήφθησαν.

Παρατηρείται επίσης ότι μειώθηκαν οι απολαβές για το ~45% των απασχολούμενων ως βοηθών σε οικογενειακές επιχειρήσεις, αλλά το αποτέλεσμα δεν είναι ασφαλές, λόγω του χαμηλού αριθμού συνολικών παρατηρήσεων.

Επομένως, **τα πρώτα μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας έπληξαν κυρίως τους αυτοαπασχολούμενους/επιχειρηματίες** και, ενδεχομένως, τους εργαζόμενους σε οικογενειακές επιχειρήσεις. Το παραπάνω συνάδει με τα ευρήματα της ΕΕ2020 όπου εμφανίζεται μια σαφής ύφεση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων της Κρήτης (πρβλ. §4.2.1).

Στο Γράφημα 57 παρακάτω, παρουσιάζεται ανά κατηγορία επαγγέλματος το ποσοστό των εργαζομένων για τους οποίους επήλθε μείωση των απολαβών τους κατά την διάρκεια της πανδημίας.

Γράφημα 57 : Μείωση απολαβών λόγω COVID-19 ανά κατηγορία επαγγέλματος – Η01007

Οι *Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα* καταγράφουν τεκμηριωμένα πολύ υψηλό ποσοστό (~56%) μαζί με τα *ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη* (~60%), για τα οποία όμως ο αριθμός παρατηρήσεων δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος. Η εξήγηση για τη μείωση απολαβών σε μεγάλο μέρος της κατηγορίας των ειδικευμένων τεχνιτών ενδεχομένως να οφείλεται στην υποχώρηση της παραγωγικής διαδικασίας, καθώς η πλειονότητά τους εμφανίζεται να απασχολείται στο δευτερογενή τομέα.

Ακολουθούν οι κατηγορίες επαγγέλματος *Ειδικευμένοι γεωργοί* (~50%), των οποίων η μείωση απολαβών υποδεικνύει ότι επηρεάστηκαν σημαντικά και οι δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα.

Το ποσοστό των *Χειριστών βιομηχανικών εγκαταστάσεων* (41%), που είναι αρκετά υψηλό αλλά μη ασφαλές λόγω χαμηλού αριθμού παρατηρήσεων, μπορεί να αποδοθεί στη μείωση του μεταφορικού έργου, καθώς μεγάλο μέρος της κατηγορίας αποτελούν οι οδηγοί οχημάτων.

Το ποσοστό των *Επαγγελματιών* (40%) δείχνει ότι περιορίστηκε και η ζήτηση στις σχετικές υπηρεσίες. Οι αυτοαπασχολούμενοι επαγγελματίες κατά την πρώτη περίοδο των μέτρων δεν είχαν τύχει κρατικής στήριξης και αυτό ενδεχομένως επηρεάζει την ευρύτητα του ποσοστού.

Η κατηγορία των *Απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών* είναι εκείνη που, αν και συγκροτείται από μισθωτούς, φαίνεται να εμφανίζει απώλεια εισοδήματος. Αυτό σχετίζεται με τα επαγγέλματα που συγκροτούν την κατηγορία και απαντώνται κυρίως στους κλάδους δραστηριότητας του εμπορίου και της εστίασης, οι οποίοι επλήγησαν καίρια από τα μέτρα της πανδημίας.

Οι λοιπές κατηγορίες επαγγελμάτων - τεχνικοί, ανειδίκευτοι εργάτες και υπάλληλοι γραφείου - φαίνεται να εμφανίζουν τα χαμηλότερα ποσοστά περιπτώσεων απώλειας εισοδήματος στην πρώτη φάση της πανδημίας. Αυτό ενδεχομένως οφείλεται στους κλάδους δραστηριότητας που τους απασχολούν, καθώς και στο ότι απασχολούνται ως μισθωτοί και, είτε πληρώνονταν κανονικά, είτε έτυχαν κρατικής στήριξης επιδοματικού χαρακτήρα.

7.1.3 Λοιπές επιπτώσεις

Στο Γράφημα 55 επίσης καταγράφεται ότι για περίπου 1 στους 5 εργαζομένους (17%) μειώθηκε το ωράριο εργασίας τους, γεγονός που συνδέεται άμεσα και με την μείωση των απολαβών του εργατικού δυναμικού.

Επίσης, ένα μικρό ποσοστό 7% των ερωτώμενων της ΕΑΔ2020 δήλωσε ότι άλλαξε η εργασιακή τους κατάσταση είτε από πλήρη σε μερική ή εκ περιτροπής εργασία, λόγω της πανδημίας.

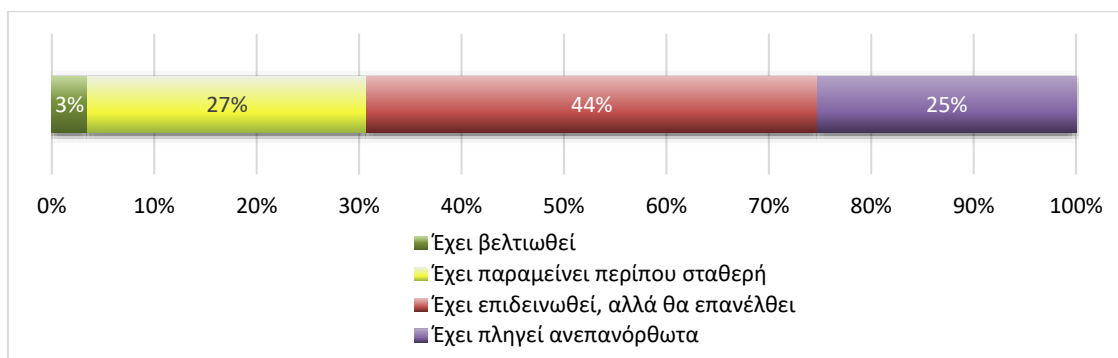
Ακόμη, σύμφωνα με το Γράφημα 55, μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό 9% δήλωσε ότι δούλεψε εξ' αποστάσεως.

Τέλος, ένας στους τρεις δήλωσε ότι η πανδημία δεν είχε καμία επίπτωση στην εργασία του.

7.1.4 Γνώμη του εργατικού δυναμικού για τις επιπτώσεις της πανδημίας στην αγορά εργασίας

Το σύνολο των συμμετεχόντων της ΕΑΔ2020 κλήθηκαν να δηλώσουν πώς βλέπουν τη θέση τους στην αγορά εργασίας της Κρήτης μετά την πρώτη φάση αντιμετώπισης της πανδημίας COVID-19. Στο Γράφημα 58 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα στη σχετική ερώτηση.

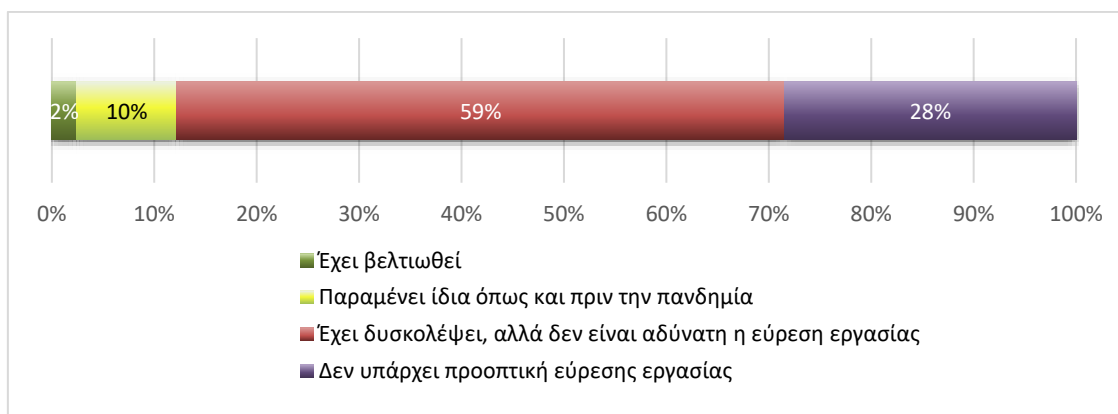

Γράφημα 58 : Γνώμη εργατικού δυναμικού για την επίπτωση του COVID-19 στους εργαζομένους – Η01002

Συγκεκριμένα, **1 στους 4 εργαζόμενους πιστεύει ότι η θέση του έχει πληγεί ανεπανόρθωτα**, ενώ συνολικά **έχει επιδεινωθεί η θέση περίπου 70% του εργατικού δυναμικού της Κρήτης**. Μόνο ένα 30% δηλώνει ότι, είτε η θέση του παρέμεινε σταθερή (27%), είτε βελτιώθηκε (3%).

7.1.5 Γνώμη των ανέργων για τις προοπτικές εύρεσης εργασίας

Το μέρος του εργατικού δυναμικού που δήλωσαν ότι είναι άνεργοι, ρωτήθηκαν για τις προοπτικές εύρεσης εργασίας μετά την λήξη του πρώτου κύκλου μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζονται οι απαντήσεις.

Γράφημα 59 : Γνώμη ανέργων για τις προοπτικές εύρεσης εργασίας – Η01005

Για ένα μεγάλο ποσοστό ανέργων της τάξης του 28% δεν φαίνεται να υπάρχει καμία προοπτική εύρεσης εργασίας. Το 59% των ανέργων δηλώνει ότι έχει δυσκολέψει η εύρεση εργασίας, αλλά δε θεωρούν ότι είναι αδύνατη. Αθροιστικά, **μετά την άρση των πρώτων περιοριστικών μέτρων, περίπου 9 στους 10 ανέργους θεωρούν ότι η προοπτική εύρεσης εργασίας έχει δυσκολέψει ή έχει γίνει ακατόρθωτη.**

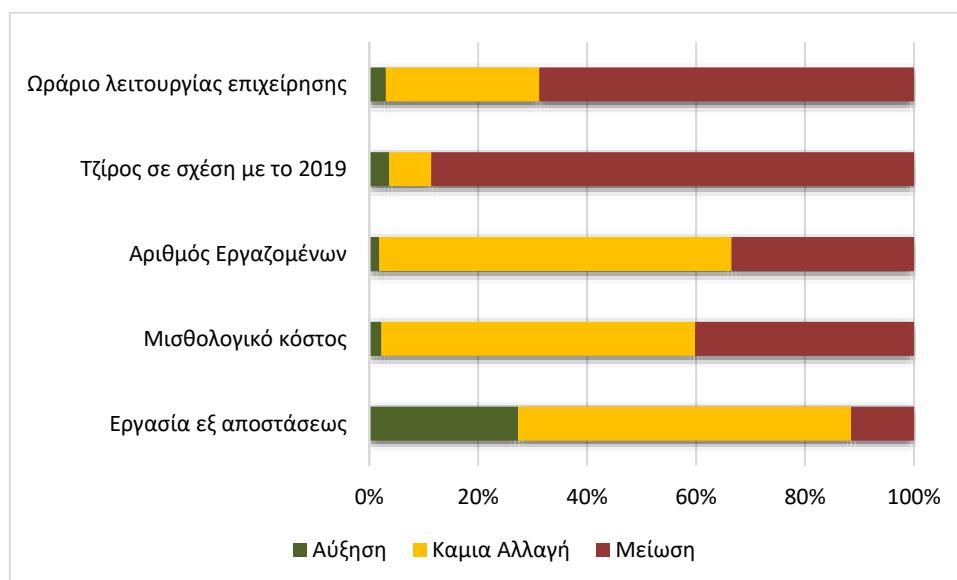
7.2. Επιπτώσεις στις επιχειρήσεις

Η ΕΕ2020 διεξήχθη 9/11/2018 έως 25/11/2018, εν μέσω κατάστασης μέτρων προστασίας έναντι της πανδημίας (lockdown).

Στην ΕΕ2020 οι επιχειρήσεις ερωτήθηκαν για τις επιπτώσεις που είχαν τα περιοριστικά μέτρα που εφαρμόστηκαν, από τον Μάρτιο έως τον Μάιο του 2020, για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 στην λειτουργία τους. Συγκεκριμένα, ρωτήθηκαν αν μεταβλήθηκαν τα παρακάτω δεδομένα για την επιχείρησή τους:

- Ωράριο λειτουργίας επιχείρησης.
- Τζίρος σε σχέση με το 2019.
- Αριθμός Εργαζομένων.
- Μισθολογικό κόστος.
- Εργασία εξ αποστάσεως.

Στο Γράφημα 60 παρακάτω παρουσιάζονται οι απαντήσεις των επιχειρήσεων.

Γράφημα 60 : Επιπτώσεις των περιοριστικών μέτρων στις επιχειρήσεις – Η02001

Σχεδόν το 70% των επιχειρήσεων δήλωσαν ότι μειώθηκε το ωράριο λειτουργίας τους

Περίπου, **9 στις 10 επιχειρήσεις δήλωσαν ότι μειώθηκε ο τζίρος τους σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019**, γεγονός που επιβεβαιώνει την σαφή ύφεση που βρίσκονται οι επιχειρήσεις της Κρήτης για το 2020 (πρβλ. §4.2).

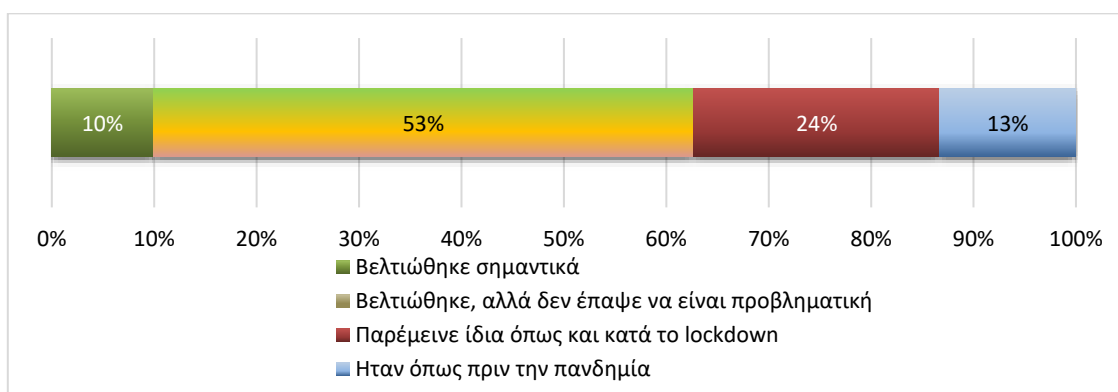
Επίσης, σε ένα ποσοστό **40% οι επιχειρήσεις της Κρήτης μείωσαν των αριθμό των εργαζομένων τους και αντίστοιχα και το μισθολογικό κόστος.**

Αξίζει να σημειωθεί πως κατά την διάρκεια των περιοριστικών μέτρων για την καταπολέμηση της πανδημίας, οι επιχειρήσεις που δήλωσαν ότι αυξήθηκε το ωράριο λειτουργίας τους, ο τζίρος τους σε σχέση με το 2019, ο αριθμός των εργαζομένων τους και το μισθολογικό τους κόστος, είναι λιγότερες από το 3%.

Τέλος, η ΕΕ2020 κατέδειξε ότι 1 στις 4 επιχειρήσεις αύξησε την εξ αποστάσεως εργασία. Όμως, όπως φάνηκε από την ΕΑΔ2020 το ποσοστό εργαζομένων που απασχολήθηκε με τηλε-εργασία ήταν μόνο 9% (πρβλ. §7.1.3).

7.2.1 Πανδημία, οικονομικές επιπτώσεις και προοπτικές στις επιχειρήσεις

Στην ΕΕ2020, οι επιχειρήσεις ερωτήθηκαν ποια η οικονομική τους κατάσταση μετά την άρση του πρώτου lock-down και στο Γράφημα 61 παρουσιάζονται οι απαντήσεις τους.

Γράφημα 61 : Οικονομική κατάσταση της επιχείρησης μετά την άρση του lock-down – Η02002

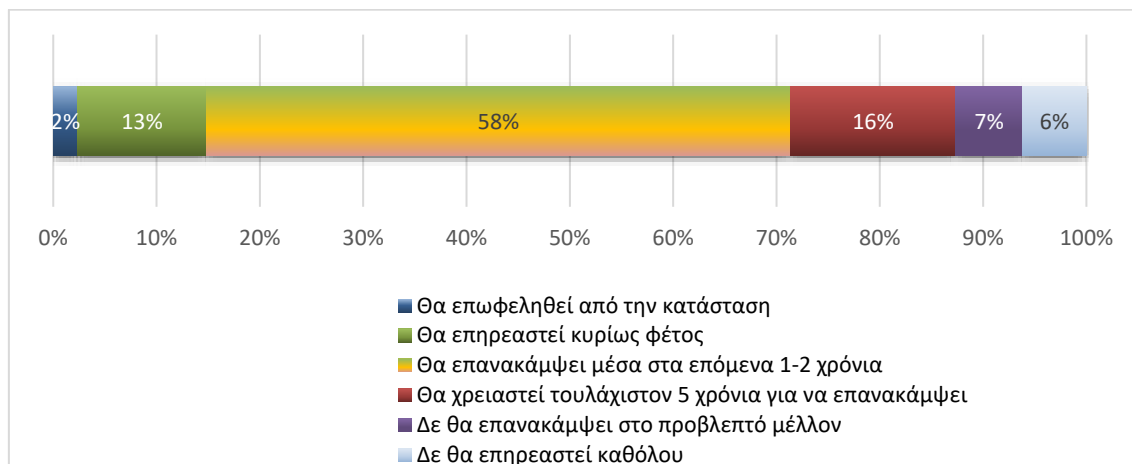
Το 53% αναφέρουν ότι, μετά την άρση των μέτρων της πρώτη φάσης της πανδημίας, η κατάστασή τους βελτιώθηκε, αλλά δεν έπαψε να είναι προβληματική. Το 24% δήλωσε ότι η κατάστασή του παρέμεινε το ίδιο προβληματική όπως και κατά την ισχύ των μέτρων, ενώ το 13% δήλωσε ότι δεν επηρεάστηκε από τα μέτρα για την πανδημία.

Τέλος, μόνο ένα 10% δηλώνει ότι η οικονομική τους κατάσταση βελτιώθηκε σημαντικά.

Δεδομένων και των ευρημάτων της ΕΕ2020 για 9 στις 10 επιχειρήσεις μειώθηκε ο τζίρος τους σε σχέση με το 2019, τα αποτελέσματα κατατείνουν σε μια πολύ κακή οικονομική

κατάσταση περίπου του ενός τρίτου των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη.

Στο Γράφημα 62 παρουσιάζεται η γνώμη των επιχειρήσεων σχετικά με το πώς θα επηρεάσει η εξέλιξη της πανδημίας την λειτουργία τους.

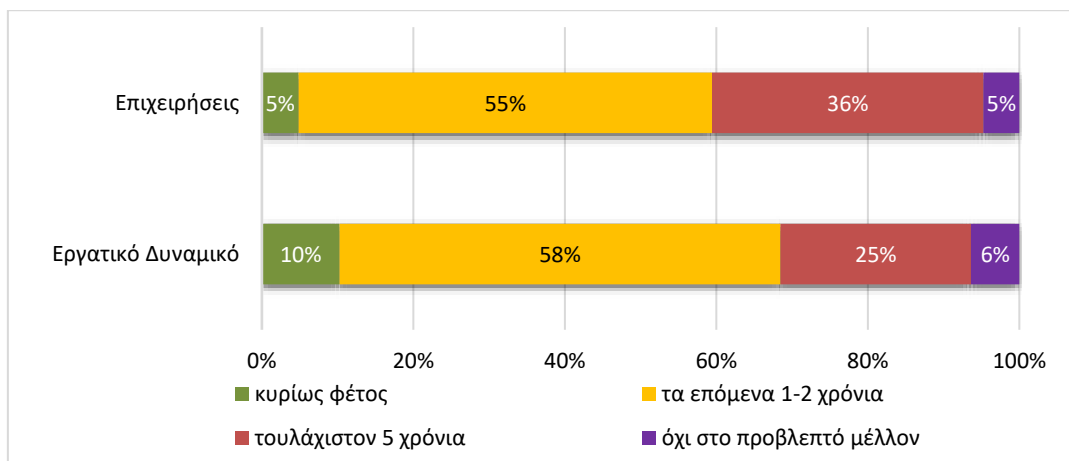

Γράφημα 62 : Γνώμη επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της πανδημίας στην λειτουργία τους– Η02003

Κατά τη διεξαγωγή της ΕΕ2020 στην πλειονότητά τους οι επιχειρηματίες εμφανίστηκαν σχετικά αισιόδοξοι (71%), καθώς πιστεύουν ότι, είτε η επιχείρησή τους θα επηρεαστεί από την πανδημία μόνο το 2020 (13%), είτε θα καταφέρει να επανακάμψει τα επόμενα ένα με δύο χρόνια (58%).

7.3. Εκτίμηση για τις προοπτικές εξέλιξης της οικονομίας της Κρήτης

Κλείνοντας, στο Γράφημα 63 παρουσιάζεται συγκριτικά η εκτίμηση τόσο του εργατικού δυναμικού όσο και του επιχειρηματικού κόσμου για τις προοπτικές εξέλιξης της οικονομίας της Κρήτης. Η εκτίμηση αυτή βασίστηκε στην ανάλυση της ίδιας ερώτησης στις ΕΑΔ2020 και ΕΕ2020, οι οποίες όμως απείχαν χρονικά και η αγορά βρισκόταν σε διαφορετική εποχή και διαφορετική κατάσταση λόγω μέτρων

Γράφημα 63: Γνώμη για τις προοπτικές της οικονομίας της Κρήτης - Η03001

Στο γράφημα αποτυπώνεται σύμπτωση στη γενική εκτίμηση για τις προοπτικές της οικονομίας της Κρήτης. Η πλειονότητα του εργατικού δυναμικού (68%) αλλά και των επιχειρήσεων (60%) εκτιμά ότι η κρίση της πανδημίας θα επηρεάσει την οικονομία της Κρήτης το 2020 ή και τα επόμενα ένα με δύο χρόνια κατά μέγιστο.

Σοβαρή διαφορά αποτυπώνεται μεταξύ εργατικού δυναμικού και επιχειρήσεων στο ποσοστό που απηχεί η γνώμη ότι η κρίση θα επηρεάσει την οικονομία για περίοδο τουλάχιστον 5 ετών. Στις επιχειρήσεις το ποσοστό αυτό είναι κατά 11% μεγαλύτερο, απηχώντας ενδεχομένως τη διαφορά στο χρόνο διεξαγωγής μεταξύ των δύο ερευνών, αλλά και τη διαφορά των επιπτώσεων της κρίσης στο εργατικό δυναμικό, που καταγράφηκαν ηπιότερες σε σχέση με τις επιπτώσεις στις επιχειρήσεις.

Τέλος, συμπίπτουν τα ποσοστά των απαισιόδοξων (~5%) που προβλέπουν παντελή αδυναμία ανάκαμψης στο προβλεπτό μέλλον.

8. Επίλογος

Η κατάσταση στην αγορά εργασίας της Κρήτης δείχνει να έχει διαταραχθεί σοβαρά λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας. Μετά από μια περίοδο ισχνής βελτίωσης που καταγράφηκε τα προηγούμενα χρόνια, το 2020 διαπιστώνεται επιδείνωση των οικονομικών μεγεθών και των συνθηκών στην αγορά εργασίας.

Τα χαρακτηριστικά της νέας κρίσης είναι διαφορετικά, καθώς πλήττονται ακόμη και κλάδοι όπως η εστίαση και ο τουρισμός, που είχαν ανταπεξέλθει στην χρηματοοικονομική κρίση της προηγούμενης δεκαετίας και σημείωναν θετικές επιδόσεις.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν την συντριπτική πλειονότητα, φαίνεται ότι πλήττονται αφενός λόγω των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας και αφετέρου λόγω δομικών προβλημάτων που έχουν επισημανθεί στο Παραδοτέο 2.3. Μάλιστα, για αρκετές από αυτές οι προοπτικές εμφανίζονται δυσοίωνες.

Η ανεργία αυξάνεται και, λόγω των προβλημάτων του επιχειρηματικού κόσμου, η εξέλιξή της τα επόμενα χρόνια καθίσταται εντελώς απρόβλεπτη.

Μέσα σε αυτό το έντονα μεταβαλλόμενο εργασιακό και επιχειρηματικό περιβάλλον, το ζήτημα της κατάρτισης αποκτά διαφορετική σημασία καθώς η εύρεση και η διατήρηση μιας θέσης εργασίας φαίνεται να συναρτάται όλο και λιγότερο από τα προσόντα του εργατικού δυναμικού. Ωστόσο δεν υποτιμάται η δυναμική συμβολή της στοχευμένης και βασισμένης σε διάγνωση αναγκών κατάρτισης στην ανάπτυξη κρίσιμων οριζόντιων (horizontal and soft skills) όσο και θεματικών- στοχευμένων (specialized skills) δεξιοτήτων. Τα νέα αντικείμενα που έχουν προσδιοριστεί μέσω του ΠΜΠΑΕ, φαίνεται να έχουν σημαντικά θετική απήχηση, αλλά το ευμετάβλητο τοπίο που διαμορφώνουν οι εξελίξεις απαιτεί συνεχή παρακολούθηση και προσαρμογή.

Δεδομένου ότι, όπως κατέδειξαν οι έρευνες για το 2020, οι εργαζόμενοι συμφωνούν με τα - προτεινόμενα από τον ΠΜΠΑΕ- νέα προγράμματα και αντικείμενα κατάρτισης, προτείνεται επιπρόσθετα η άμεση υλοποίηση (έστω και τμήματος) του προτεινόμενου (από τον Περιφερειακό Μηχανισμό - Παραδοτέο 3.2) στοχευμένου και θεματοποιημένου προγράμματος- πλαισίου κατάρτισης- reskilling (ειδικά στον αγροτοκτηνοτροφικό τομέα, τον τουρισμό και το λιανεμπόριο), αρχής γενομένης από ομάδες στόχους όπως άνεργοι, επισφαλώς εργαζόμενοι και εποχικά εργαζόμενοι.

Καθώς οδεύουμε προς το δεύτερο χρόνο της πανδημίας, οι επιπτώσεις της αναμένονται μακροχρόνιες και καταλυτικές για λειτουργία της αγοράς εργασίας στην Κρήτη. Οι απαιτούμενες παρεμβάσεις δεν αρκεί να εστιάσουν μόνο σε μέτρα άμεσης οικονομικής ενίσχυσης των επιχειρήσεων και του εργατικού δυναμικού, αλλά οφείλουν να προχωρήσουν σε ευρύτερο σχεδιασμό με στόχο το μετασχηματισμό της

επιχειρηματικότητας. Αυτός ο μετασχηματισμός μπορεί να επιτευχθεί με την μελέτη και δρομολόγηση δέσμης μέτρων και ενεργειών που θα στοχεύουν στην υποστήριξη, την ενίσχυση και ανάπτυξη επιχειρηματικότητας πάνω σε νέα πρότυπα και με νέα εφόδια, με έμφαση τις μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες πλήττονται περισσότερο.

Προκειμένου να μελετηθούν σε βάθος οι επιπτώσεις της πανδημίας, οι δυσκολίες που αυτή θα επιφέρει και οι αδυναμίες που θα επιτείνει στην αγορά εργασίας της Κρήτης, είναι απαραίτητο να αναπτυχθούν ερευνητικά εδραιωμένα εργαλεία πολιτικής προς την κατεύθυνση της ανάκαμψης και του μετασχηματισμού. Τέτοια εργαλεία θα μπορούσαν να αποτελέσουν οι ποιοτικές και ποσοτικές μελέτες συγκεκριμένων κλάδων της αγοράς (sectoral surveys).

Τέλος, κρίσιμη παράμετρος για την επιτυχή αντιμετώπιση των προκλήσεων που προβάλλουν είναι η ανάπτυξη ευρύτερης και στενότερης συνεργασίας όλων των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders). Ο συντονισμός των ενδιαφερόμενων μερών και η διευκόλυνση επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ τους θα πρέπει να τεθεί σε προτεραιότητα από την Περιφέρεια, καθώς θα τους επιτρέψει να διαβουλεύονται, να μελετούν τις εξελίξεις σε σύντομο χρόνο και να υιοθετούν από κοινού με την Περιφέρεια, άλλοτε βραχυχρόνιες και κατά περίπτωση (ad hoc) κι άλλοτε μακροχρόνιες και στρατηγικής φύσεως παρεμβάσεις. Με αυτόν τον τρόπο :

- Θα καταστεί δυνατή η ταχεία ανάπτυξη δράσεων και πολιτικών τόσο για την ανάσχεση των επιπτώσεων της πανδημίας και, συνακόλουθα, τη διαχείριση των εν εξελίξει μείζονων μετασχηματισμών της αγοράς εργασίας, όσο και την υποστήριξη της εξωστρέφειας στην επιχειρηματικότητα.
- Θα ανασχεθεί το αίσθημα επισφάλειας τόσο στον επιχειρηματικό κόσμο όσο και στο εργατικό δυναμικό, καθώς οι σχεδιαζόμενες πολιτικές θα λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις αδυναμίες τους και θα φροντίζουν να τις θεραπεύσουν μέσα από στοχευμένες παρεμβάσεις, όπως, μεταξύ άλλων, τα προγράμματα κατάρτισης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Πίνακες δεδομένων

ΦΥΛΟ	Παρατηρήσεις	ΕΑΔ_2020	ΕΙΕΑΔ
Άνδρας	559	53.0%	51.3%
Γυναίκα	496	47.0%	48.7%
Σύνολο	1055	100%	100%

Πίνακας 8: Αναλογία των δύο φύλων στο δείγμα σε σχέση με ΕΙΕΑΔ-ΕΛΣΤΑΤ - 01001

Ηλικιακή ομάδα	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
18-24	97	9.2%
25-29	91	8.6%
30-34	86	8.2%
35-44	284	26.9%
45-54	293	27.8%
55-67	204	19.3%
ΣΥΝΟΛΟ	1055	100.0%

Πίνακας 9: Ποσοστά ηλικιακών ομάδων στο δείγμα ΕΑΔ - 01002

ΝΟΜΟΙ	Συχνότητα	Ποσοστό
ΧΑΝΙΩΝ	282	26.7%
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	148	14.0%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	509	48.2%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	116	11.0%
ΣΥΝΟΛΟ	1055	100.0%

Πίνακας 10: Κατανομή του δείγματος ΕΑΔ ανά νομό – 001003

ΧΩΡΑ	Συχνότητα	Ποσοστό
ΕΛΛΑΔΑ	983	93.2%
ΑΛΒΑΝΙΑ	42	4.0%
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	2	0.2%
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	3	0.3%
ΑΛΛΗ ΧΩΡΑ	25	2.4%
ΣΥΝΟΛΟ	1055	100.0%

Πίνακας 11: Κατανομή εθνικοτήτων του δείγματος ΕΑΔ – 001004

Οικογενειακή Κατάσταση	Παρατηρήσεις	Ποσοστά	Ποσοστά ΕΙΕΑΔ
Άγαμος/η	322	30.5%	32.4%
Έγγαμος/η	673	63.8%	61.4%
Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	60	5.7%	6.2%
ΣΥΝΟΛΟ	1055	100.0%	100.0%

Πίνακας 12: Αποτύπωση οικογενειακής κατάστασης στο δείγμα ΕΑΔ – 001005

ΝΟΜΟΙ	ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ (%)	ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΜΙΣΘΩΤΟΙ	ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΜΙΣΘΩΤΟΙ (%)	ΕΡΓΑΝΗ - ΜΙΣΘΩΤΟΙ 2019 (%)	ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΕΡΓΟΙ ΟΑΕΔ	ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΕΡΓΟΙ ΟΑΕΔ (%)	ΑΝΕΡΓΟΙ ΟΑΕΔ ΜΑΙ2019 (%)
ΧΑΝΙΩΝ	26.6%	129	25.3%	26.3%	12	17.1%	20.8%
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	13.9%	81	15.9%	14.5%	10	14.3%	12.5%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	47.9%	238	46.7%	49.5%	43	61.4%	56.5%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	11.6%	62	12.2%	9.6%	5	7.1%	10.2%
ΣΥΝΟΛΟ	100.0%	510	100%	100%	70	100%	100%

Πίνακας 13: Κατανομή ενεργού εργατικού δυναμικού κατά νομό σε σχέση με συναφείς κατανομές κατά νομό – 001006:

Επίπεδο εκπαίδευσης	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
Έως Απόφοιτος Δημοτικού	70	6.6%
Απόφοιτος 3τάξιας Μέσης Εκπαίδευσης [Απόφοιτος Γυμνασίου]	96	9.1%
Απόφοιτος 6τάξιας Εκπαίδευσης [Απόφοιτος Λυκείου]	321	30.4%
Σπουδαστής μέσωσν σχολών	66	6.3%
Φοιτητής Α.Ε.Ι./ Τ.Ε.Ι.	77	7.3%
Απόφοιτος Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	96	9.1%
Απόφοιτος Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι.	276	26.2%
Κάτοχος Μεταπτυχιακού/Διδακτορικού τίτλου	53	5.0%
ΣΥΝΟΛΟ	1055	100.0%

Πίνακας 14: Κατανομή δείγματος ΕΑΔ ανά επίπεδο εκπαίδευσης - 001008

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ	Μισθιατός	Αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό	Αυτοαπασχολούμενος με προσωπικό	Βοηθός σε οικογενειακή επιχείρηση	ΣΥΝΟΛΟ
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	10	4	26	1	41
Επαγγελματίες	65	55	27	1	148
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	45	7	4	1	57
Υπάλληλοι γραφείου	68	2	0	2	72
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	170	36	36	11	253
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	17	84	19	7	127
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	29	36	34	3	102
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού	32	7	5	0	44
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνάκτες και μικροεπαγγελματίες	71	2	1	7	81
ΣΥΝΟΛΟ	507	233	152	33	925

Πίνακας 15: Πλήθος εργαζομένων δείγματος ΕΑΔ ανά κατηγορία επαγγελμάτων- 01010

ΚΛΑΔΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)	Αριθμός Παρατηρήσεων ΕΕ	ΕΕ 2020	ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ	Απόκλιση ΕΕ από ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	26	2.6%	1.6%	1.0%
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	96	9.6%	10.7%	-1.1%
ΣΤ. Κατασκευές	92	9.2%	9.8%	-0.6%
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	367	36.8%	37.0%	-0.1%
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	33	3.3%	3.6%	-0.3%
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	131	13.2%	14.5%	-1.3%
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστηριότητες	150	15.1%	14.9%	0.1%
Ο. Εκπαίδευση	23	2.3%	1.7%	0.6%
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	17	1.7%	0.6%	1.2%
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	61	6.1%	5.6%	0.5%
Σύνολο	996	100.0%	100.0%	

Πίνακας 16: Κατανομή επιχειρήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας (ΚΑΔ) της ΕΕ2020 συγκριτικά με ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ (2017) – 002001

ΝΟΜΟΣ	Παρατηρήσεις	ΕΕ 2020	ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ	Απόκλιση
ΧΑΝΙΩΝ	273	27.4%	28.1%	-0.7%
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	159	16.0%	14.9%	1.1%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	445	44.7%	44.8%	-0.1%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	119	11.9%	12.2%	-0.3%
ΣΥΝΟΛΟ	996	100.0%	100.0%	

Πίνακας 17: Κατανομή επιχειρήσεων κατά νομό σύμφωνα με ΕΕ 2020 συγκριτικά με ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ – 002002

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

Κατηγορίες επαγγελματιών	πλήρους	μερικής	ΕΚ περιτροπής	πλήρους	μερικής	ΕΚ περιτροπής
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	434	13	6	11%	3%	0%
Επαγγελματίες	191	25	23	5%	5%	2%
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	198	15	16	5%	3%	1%
Υπάλληλοι γραφείου	490	68	9	12%	13%	1%
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	821	94	46	21%	18%	4%
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	39	5	6	1%	1%	0%
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	357	61	22	9%	12%	2%
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμο	136	4	9	3%	1%	1%
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτες και μικροεπαγγελματίες	688	77	66	17%	15%	5%
ΣΥΝΟΛΟ	3354	362	203	85%	70%	16%

Πίνακας 18: Κατανομή κατηγοριών επαγγελματιών στις επιχειρήσεις ΕΕ – 002004

Κατάσταση εργατικού δυναμικού	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	612	58.0%
ΝΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΑΚΑ	149	14.1%
ΒΡΙΣΚΟΜΑΙ ΣΕ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΟΓΩ COVID-19	168	15.9%
ΟΧΙ ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ (ΟΥΤΕ ΕΠΟΧΙΚΑ)	126	11.9%
ΣΥΝΟΛΟ	1055	100.0%

Πίνακας 19: Συνεχώς εργαζόμενοι, εποχικά εργαζόμενοι και άνεργοι ΕΑΔ – Α01001Α

	Συχνότητες 2020	ΕΑΔ 2017	ΕΛΣΤΑΤ 2017	ΕΑΔ 2018	ΕΛΣΤΑΤ 2018	ΕΑΔ 2019	ΕΛΣΤΑΤ 2019	ΕΑΔ 2020	ΕΛΣΤΑΤ 2020
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	929	80.8%	83.1%	81.5%	86.5%	85.5%	88.2%	72.1%	77.9%
ΜΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	126	19.2%	16.9%	18.5%	13.5%	14.5%	11.8%	27.9%	22.1%
ΣΥΝΟΛΟ	1055	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Πίνακας 20: Εργαζόμενοι και άνεργοι στην ΕΑΔ – Α01001

ΚΛΑΔΟΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	ΣΥΝΟΛΟ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	129	9	9	7	154
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	64	7	7	9	87
ΣΤ. Κατασκευές	50	2	7	8	67
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	140	31	27	35	233
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	29	6	15	4	54
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	45	77	82	31	235
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστ.	69	7	11	14	101
Ο. Εκπαίδευση	37	7	2	5	51
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	26	1	1	4	32
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	23	2	7	9	41
ΣΥΝΟΛΟ	612	149	168	126	1055

Πίνακας 21: Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας – Α01003

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	28	9	4	41
Επαγγελματίες	125	13	10	148
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	38	11	8	57
Υπάλληλοι γραφείου	56	5	11	72
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	107	69	77	253
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	111	11	5	127
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	84	7	11	102
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού	27	3	14	44
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνάκτες και μικροεπαγγελματίες	33	20	28	81
Επαγγέλματα μη δυνάμενα να καταγραφούν	609	148	168	925
ΣΥΝΟΛΟ	28	9	4	41

Πίνακας 22: Εποχική εργασία ανά κατηγορία επαγγέλματος – Α01004

	18-24	25-29	30-34	35-44	45-54	55-67+	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	40	46	53	170	185	118	612
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	14	8	9	31	32	32	126
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	22	15	12	39	37	24	149
ΣΥΝΟΛΟ	21	22	12	44	39	30	168

Πίνακας 23: Εργασία συνεχής, εποχική και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα – Α01005

	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΑΛΛΗ ΧΩΡΑ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	578	34	21	0	2	11	612
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	137	12	5	0	0	2	126
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	119	7	6	0	1	5	149
ΣΥΝΟΛΟ	149	19	10	2	0	7	168

Πίνακας 24: Εργασία, εποχική εργασία, ανεργία και ιθαγένεια – Α01007

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

Κλάδοι Επαγγελμάτων	Συχνότητα	Ποσοστό
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	111	10,5
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	2	,2
ΣΤ. Κατασκευές	3	,3
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	3	,3
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	0	0
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	18	1,7
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρας	5	,5
Ο. Εκπαίδευση	3	,3
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	1	,1
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	11	1,0
ΣΥΝΟΛΟ	157	14,9

Πίνακας 25: Δευτερεύουσα Εργασία ανά κλάδο δραστηριότητας κύριας απασχόλησης –Α01010

Χρονικό διάστημα	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
1-2 μήνες	7	6%
3-5 μήνες	13	10%
6-11 μήνες	33	27%
12-24 μήνες	19	15%
Πάνω από 24 μήνες	52	42%
Σύνολο	124	100%

Πίνακας 26: Κατανομή ανέργων σε χρονικά διαστήματα ανεργίας – Α01014

	Κάτω από 1 μήνα	1-3 μήνες	3-6 μήνες	6-12 μήνες	12-24 μήνες ευρώ	Πάνω από 24 μήνες	ΣΥΝΟΛΟ
18-24	0	2	6	7	1	0	16
25-29	0	0	2	6	3	1	12
30-34	0	0	0	2	1	6	9
35-44	2	0	8	3	3	15	31
45-54	0	5	1	2	4	28	40
55-67	0	0	1	3	7	27	38
ΣΥΝΟΛΟ	2	7	18	23	19	77	146

Πίνακας 27:Χρονικά διαστήματα ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – Α01015

	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Γυναίκα	236	84	87	89	496
Άνδρας	376	42	62	79	559
ΣΥΝΟΛΟ	612	126	149	168	1055

Πίνακας 28: Συνεχής/Εποχική Εργασία και ανεργία ανά φύλο - Α01018

Καθεστώς απασχόλησης	Συχνότητα	Ποσοστό
ΠΛΗΡΗΣ	274	77,6%
ΜΕΡΙΚΗ	62	17,6%
ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ (ΟΧΙ ΣΤΑΘΕΡΟ ΩΡΑΡΙΟ)	17	4,8%
ΣΥΝΟΛΟ	353	100%

Πίνακας 29: Πλήρης, μερική και εκ περιτροπής εργασία – Α01021

Τύποι εργασίας	Συχνότητα	Ποσοστό
ΜΟΝΙΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ)	216	62%
ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ - ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ	125	36%
ΑΔΗΛΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΑΥΡΗ)	10	3%
ΣΥΝΟΛΟ	351	100.0%

Πίνακας 30: Εργασία αόριστου και ορισμένου χρόνου – Εργασία χωρίς πλαίσιο –Α01022

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

	Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/ Μεταποίηση/ Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/ νερού	ΣΤ. Κατασκευές	Ζ. Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο - επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	Η. Μεταφορά & αποθήκευση	Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	Ο. Εκπαίδευση	Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	Σύνολο
Ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα	3	92	36	141	16	126	59	5	2	27	507
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	7	28	17	41	0	9	68	55	24	17	266
Τεχνολόγοι, τεχνικοί βοηθοί κτλ.	1	37	92	66	58	38	52	0	1	1	346
Υπάλληλοι γραφείου κτλ.	6	103	39	216	27	169	259	5	0	13	837
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	3	65	3	538	12	733	29	4	16	52	1455
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι κτλ.	26	12	5	8	0	0	4	0	0	0	55
Ειδικευμένοι τεχνίτες	4	73	122	159	0	77	13	4	6	22	480
Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων κτλ.	0	99	13	27	39	9	20	2	0	7	216
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες κτλ.	45	180	69	250	7	432	26	1	4	60	1074
ΣΥΝΟΛΟ	95	689	396	1446	159	1593	530	76	53	199	5236

Πίνακας 31: Επαγγελματικές κατηγορίες ανά κλάδο δραστηριότητας- Α02001

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
Η επιχείρηση μπορεί να παράγει ΚΕΡΔΟΣ	241	24,6%
Η επιχείρηση μπορεί να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	405	41,3%
Η επιχείρηση είναι δύσκολο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	260	26,5%
Η επιχείρηση είναι αδύνατο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	75	7,6%
ΣΥΝΟΛΟ	981	100.0%

Πίνακας 32: Οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων – Β02001

	Η επιχείρηση μπορεί να παράγει ΚΕΡΔΟΣ	Η επιχείρηση μπορεί να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	Η επιχείρηση είναι δύσκολο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	Η επιχείρηση είναι αδύνατο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	ΣΥΝΟΛΟ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	3	13	5	5	26
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	25	35	25	8	93
ΣΤ. Κατασκευές	24	33	26	7	90
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	83	157	107	16	363
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	9	13	7	3	32
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	22	51	34	22	129
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	46	64	31	7	148
Ο. Εκπαίδευση	5	9	6	3	23
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	9	6	2	0	17
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	15	24	17	4	60
ΣΥΝΟΛΟ	241	405	260	75	981

Πίνακας 33: Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας – Β02004

Κατηγορίες Εργατικού Δυναμικού	Συχνότητα	Ποσοστό
Μισθωτός	510	55%
Αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό	234	25%
Αυτοαπασχολούμενος με προσωπικό	152	16%
Βοηθός σε οικογενειακή επιχείρηση	33	4%
ΣΥΝΟΛΟ	929	100.0%

Πίνακας 34: Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία – C01001

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

	18-24	25-29	30-34	35-44	45-54	55-67	ΣΥΝΟΛΑ
Μισθωτός	52	50	45	150	107	30	435
Αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό	0	13	14	66	76	61	230
Αυτοαπασχολούμενος με προσωπικό	0	3	12	41	64	43	165
Βοηθός σε οικογενειακή επιχείρηση	9	6	5	12	7	6	45
ΣΥΝΟΛΟ	61	72	76	269	254	140	875
Υπάλληλος	61	56	50	162	114	36	499
Αυτοαπασχολούμενος/ Επιχειρηματίας	0	16	26	107	140	104	360

Πίνακας 35: Αυτοαπασχολούμενοι/ Επιχειρηματίες και υπάλληλοι ανά ηλικιακή κατηγορία-C01002

Τύποι Επιχειρήσεων	Συχνότητα	Ποσοστό
Προσωπική/ατομική επιχείρηση	315	32%
Οικογενειακή επιχείρηση	138	14%
Έναν ή περισσότερους εργαζόμενους	542	54%
ΣΥΝΟΛΟ	995	100%

Πίνακας 36: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό εργαζομένων – C02001

	Μόνο εμένα (προσωπική/ατομική επιχείρηση)	Εμένα και τα μέλη της οικογένειάς μου (οικογενειακή επιχείρηση)	Έναν ή περισσότερους εργαζόμενους	ΣΥΝΟΛΟ
A. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	10	5	11	26
B,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	23	17	56	96
ΣΤ. Κατασκευές	27	11	54	92
Z. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	124	56	187	367
H. Μεταφορά & αποθήκευση	12	4	17	33
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	17	25	89	131
I,K,L,M,N. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	62	12	75	149
O. Εκπαίδευση	9	0	14	23
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	9	0	8	17
P,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	22	8	31	61
ΣΥΝΟΛΟ	315	138	542	995

Πίνακας 37: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τους εργαζόμενους ανά κλάδο δραστηριότητας – C02002

Λόγοι	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
- Είμαι ικανοποιημένος και ασφαλής με την εργασία μου	295	48%
- Έχω προσωπική σχέση με το εργασιακό περιβάλλον	64	10%
- Δεν έχω τα κατάλληλα προσόντα/ δεξιότητες για κάτι καλύτερο	23	4%
- Λόγω ηλικίας	149	24%
- Δεν θεωρώ ότι υπάρχει καλύτερη εναλλακτική	89	14%
ΣΥΝΟΛΟ	620	100.0%

Πίνακας 38: Λόγοι μη διάθεσης αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης – D01002

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ	Σύνολο
Επικοινωνία στη Ελληνική Γλώσσα	5	18	47	144	764	978
Επικοινωνία σε Ξένες Γλώσσες	177	142	243	252	161	975
Ψηφιακή Ικανότητα (Υπολογιστές)	153	127	236	246	208	970
Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα	65	81	232	358	209	945
Διαχείριση Κρίσεων και Συγκρούσεων	55	60	255	349	224	943
Ικανότητα Επικοινωνίας και Συνεργασίας	10	21	91	345	468	935
Προγραμματισμός και Διαχείριση Χρόνου	21	49	177	372	312	931
Ευκολία Προσαρμοστικότητας	17	43	134	341	386	921
Οργανωτική Ικανότητα	17	32	137	367	378	931
Ικανότητα Επίλυσης Προβλημάτων	43	80	283	326	203	935

Πίνακας 39: Αυτοαξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού – D01003

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	6	33	137	308	96	580
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	1	7	37	86	15	146
ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	2	13	46	83	15	159
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	1	13	30	56	18	118
ΣΥΝΟΛΟ	10	66	250	533	144	1003

Πίνακας 40: Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού με το επίπεδο γνώσεων και προσόντων του - D01004

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	3	17	72	304	180	576
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	1	4	20	78	41	144
ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	2	3	31	84	36	156
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	6	4	30	50	27	117
ΣΥΝΟΛΟ	12	28	153	516	284	993

Πίνακας 41: Επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού για τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας - D01005

Επαγγελματικές κατηγορίες	Νέες Θέσεις	Ποσοστά
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες κτλ.	75	26%
Ειδικευμένοι τεχνίτες	72	25%
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	62	22%
Τεχνολόγοι, τεχνικοί βοηθοί κτλ.	26	9%
Υπάλληλοι γραφείου κτλ.	21	7%
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	17	6%
Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων κτλ.	13	5%
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι κτλ.	0	0%
Ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	286	100%

Πίνακας 42: Νέες θέσεις στο ερχόμενο βμηνο ανά κατηγορία επαγγέλματος - D02005

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

	Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	Επαγγελματίες	Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Υπάλληλοι γραφείου	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	Ειδικευμένοι τεχνίτες	Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων	Ανείδικευτοι εργάτες, χειρωνακτές	ΣΥΝΟΛΟ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία*	0	0	0	0	0	0	0	0	8	8
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	0	0	1	1	7	0	9	1	23	42
ΣΤ. Κατασκευές*	0	0	11	4	2	0	21	8	15	61
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	0	2	8	6	26	0	34	1	15	92
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	0	0	0	1	0	0	0	3	4	8
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	0	1	3	0	24	0	6	0	8	42
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστηριότητες	0	13	3	9	2	0	0	0	0	27
Ο. Εκπαίδευση*	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας*	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών*	0	0	0	0	0	0	2	0	2	4
ΣΥΝΟΛΟ	0	17	26	21	62	0	72	13	75	286

Πίνακας 43: Ζήτηση εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας - D02006

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
Επικοινωνία στη Ελληνική Γλώσσα	0,5%	0,8%	5,3%	20,5%	73,0%
Επικοινωνία σε Ξένες Γλώσσες	10,5%	10,8%	30,7%	27,3%	20,6%
Ψηφιακή Ικανότητα (Υπολογιστές)	8,7%	11,1%	22,4%	29,9%	27,9%
Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα	9,1%	11,2%	27,9%	32,2%	19,6%
Διαχείριση Κρίσεων και Συγκρούσεων	3,4%	8,8%	27,7%	38,4%	21,7%
Ικανότητα Επικοινωνίας και συνεργασίας	0,6%	3,0%	13,6%	37,5%	45,3%
Προγραμματισμός και Διαχείριση Χρόνου	2,0%	5,0%	24,0%	40,4%	28,5%
Προσαρμοστικότητα	1,2%	4,2%	18,8%	42,4%	33,3%
Οργανωτική Ικανότητα	2,7%	5,2%	19,9%	37,7%	34,5%
Ικανότητα Επίλυσης Προβλημάτων	2,8%	6,4%	22,2%	40,4%	28,2%

Πίνακας 44: Αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των επιχειρήσεων - D02008:

Οικονομική Κατάσταση	Συχνότητα	Ποσοστό
Είμαι χρεωμένος και δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	87	9%
Δεν είμαι χρεωμένος αλλά δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	99	11%
Είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να ανταπεξέλθω	160	17%
Ζω ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύω	459	49%
Ζω ικανοποιητικά και μπορώ να αποταμιεύω	126	14%
ΣΥΝΟΛΟ	931	100%

Πίνακας 45: Οικονομική κατάσταση εργατικού δυναμικού - Ε01002

	18-24	25-29	30-34	35-44	45-54	55-67	ΣΥΝΟΛΟ
Είμαι χρεωμένος και δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	0	1	6	12	36	32	87
Δεν είμαι χρεωμένος αλλά δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	4	8	6	25	26	30	99
Είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να ανταπεξέλθω	10	10	10	50	58	22	160
Ζω ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύω	52	50	51	146	96	64	459
Ζω ικανοποιητικά και μπορώ να αποταμιεύω	19	18	18	43	27	1	126
ΣΥΝΟΛΟ	85	87	91	276	243	149	931

Πίνακας 46: : Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα –Ε01005

	2016	2017	2018	2019
Είμαι χρεωμένος και δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	29	13	30	14
Δεν είμαι χρεωμένος αλλά δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	18	25	23	16
Είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να ανταπεξέλθω	25	18	21	22
Ζω ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύω	35	48	25	49
Ζω ικανοποιητικά και μπορώ να αποταμιεύω	6	8	12	4
ΣΥΝΟΛΟ	113	112	111	105

Πίνακας 47: Οικονομική κατάσταση ανά έτος για κλάδο Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι και Αλιείς – Ε01006

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

Επαγγελματικές κατηγορίες	Είμαι χρεωμένος και δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	Δεν είμαι χρεωμένος αλλά δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	Είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να ανταπεξέλθω	Ζω ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύω	Ζω ικανοποιητικά και μπορώ να αποταμιεύω
Ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα	8	14	12	29	9
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	17	8	12	56	10
Τεχνολόγοι, τεχνικοί βοηθοί κτλ.	4	3	0	10	3
Υπάλληλοι γραφείου κτλ.	16	9	5	54	7
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	27	29	25	88	17
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι κτλ.	29	18	25	35	6
Ειδικευμένοι τεχνίτες	9	4	9	21	3
Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων κτλ.	4	4	4	4	4
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες κτλ.	7	8	9	10	11

Πίνακας 48: Οικονομική κατάσταση ανά κατηγορία επαγγέλματος ΕΑΔ2016– Ε01008

Επαγγελματικές κατηγορίες	Είμαι χρεωμένος και δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	Δεν είμαι χρεωμένος αλλά δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	Είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να ανταπεξέλθω	Ζω ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύω	Ζω ικανοποιητικά και μπορώ να αποταμιεύω
Ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα	7	2	3	23	5
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	6	9	14	59	16
Τεχνολόγοι, τεχνικοί βοηθοί κτλ.	6	2	4	9	6
Υπάλληλοι γραφείου κτλ.	3	8	7	25	8
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	19	28	23	105	18
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι κτλ.	13	25	18	48	8
Ειδικευμένοι τεχνίτες	14	20	8	28	8
Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων κτλ.	8	5	10	15	2
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες κτλ.	3	8	7	16	7

Πίνακας 49: Οικονομική κατάσταση ανά κατηγορία επαγγέλματος ΕΑΔ2017– Ε01009

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

Επαγγελματικές κατηγορίες	Είμαι χρεωμένος και δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	Δεν είμαι χρεωμένος αλλά δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	Είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να ανταπεξέλθω	Ζω ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύω	Ζω ικανοποιητικά και μπορώ να αποταμιεύω
Ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα	1	2	3	8	4
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	5	7	33	70	26
Τεχνολόγοι, τεχνικοί βοηθοί κτλ.	1	5	5	35	8
Υπάλληλοι γραφείου κτλ.	7	11	12	55	3
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	13	26	43	120	30
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι κτλ.	18	27	21	56	9
Ειδικευμένοι τεχνίτες	5	8	12	30	4
Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων κτλ.	1	2	7	24	4
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες κτλ.	7	17	14	30	6

Πίνακας 50: Οικονομική κατάσταση ανά κατηγορία επαγγέλματος ΕΑΔ2018– Ε01010

Επαγγελματικές κατηγορίες	Είμαι χρεωμένος και δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	Δεν είμαι χρεωμένος αλλά δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	Είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να ανταπεξέλθω	Ζω ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύω	Ζω ικανοποιητικά και μπορώ να αποταμιεύω
Ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα	2	0	10	7	12
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	9	4	22	68	29
Τεχνολόγοι, τεχνικοί βοηθοί κτλ.		3	7	19	9
Υπάλληλοι γραφείου κτλ.	6	3	9	45	12
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	18	20	28	115	31
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι κτλ.	14	16	22	49	4
Ειδικευμένοι τεχνίτες	7	7	16	39	7
Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων κτλ.	7	6	4	18	5
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες κτλ.	7	14	15	37	10

Πίνακας 51: Οικονομική κατάσταση ανά κατηγορία επαγγέλματος ΕΑΔ2019– Ε01011

	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	357	40.4%
Όχι	526	59.6%
Σύνολο	883	100.0%

Πίνακας 52: Παρακολούθηση εκπαίδευσης/κατάρτισης – F01002

Υπολογιστές / Πληροφορική	111	20%
Marketing / Πωλήσεις / Εξυπηρέτηση πελατών / Επικοινωνία	77	14%
Τρόφιμα: Εστίαση / Σίτιση / Τυποποίηση / Γευσιγνωσία]	64	12%
Τεχνικά θέματα / Ασφάλεια στην εργασία	56	10%
Management / Λογιστικά / Οικονομικοτεχνικά / Επιχειρηματικότητα	54	10%
Ξένες γλώσσες / Ελληνική γλώσσα (για αλλοδαπούς)	48	9%
Τρόφιμα: Εστίαση / Σίτιση / Τυποποίηση / Γευσιγνωσία	46	8%
Αγροκτηνοτροφικά / Αλιευτικά / Μελισσοκομικά	41	8%
Τουρισμός / Ξενοδοχειακά	27	5%
Εκπαίδευση / Ψυχολογία / Ευεξία	10	2%
Ιατρικά/ COVID	6	1%
Επαγγελματική Ενδυνάμωση (για ανέργους)	2	0%
Άλλο	2	0%

Πίνακας 53: Αντικείμενα σεμιναρίων που παρακολούθησαν οι ερωτώμενοι-F01003

ΝΑΙ	106	30.6%
ΟΧΙ	240	69.4%
ΣΥΝΟΛΟ	346	100%

Πίνακας 54: Παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης με πρωτοβουλία του εργοδότη – F01004

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

Αντικείμενα	ΘΕΤΙΚΟΙ	
Κοινωνική Οικονομία	143	37%
Οριζόντιες, Οργανωτικές και Διοικητικές Ικανότητες	147	38%
Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση	154	40%
Σύνταξη Βιογραφικού Σημειώματος και προετοιμασία για συνέντευξη	161	42%
Δια Βίου Μάθηση και Εκπαίδευση Ενηλίκων: Δομές, φορείς, υπηρεσίες και πρακτικές	173	45%
Συμβουλευτική Απασχόλησης, Τεχνικές Εύρεσης Εργασίας και Επαγγελματικός Προσανατολισμός	175	46%
Management, υπηρεσίες και ρυθμιστικό πλαίσιο Τουρισμού	184	48%
Management και Project Management	196	51%
Διαχείριση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	199	52%
Τεχνικές πωλήσεων στο εμπόριο	210	55%
Αγροτική Επιχειρηματικότητα	210	55%
Διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων στο χώρο εργασίας	211	55%
Διαχείριση εργασιακού άγχους- στρες & Λήψη Απόφασης	214	56%
Ικανότητες Επικοινωνίας και Διαπραγμάτευσης στην εργασία και στο επιχειρείν	228	60%
Επιχειρηματικότητα- Ανάλυση Πρωτοβουλίας	235	62%
Ξένες γλώσσες	263	69%
Γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών	267	70%

Πίνακας 55: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01015

ΚΛΑΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Ναι	Όχι	Σύνολο
A. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία*	0	2	2
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού*	7	9	16
ΣΤ. Κατασκευές*	8	13	21
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	25	20	45
Η. Μεταφορά & αποθήκευση*	2	2	4
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	12	3	15
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστ.	12	10	22
Ο. Εκπαίδευση*	0	1	1
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας*	1	0	1
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών*	2	0	2
ΣΥΝΟΛΟ	69	60	129

Πίνακας 56: Επίδραση εκπαίδευσης/κατάρτισης στην επιλογή νέων εργαζόμενων ανά κλάδο δραστηριότητας – F02002

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

ΚΛΑΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Ναι	Όχι	ΣΥΝΟΛΑ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία*	3	12	15
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	27	42	69
ΣΤ. Κατασκευές	18	44	62
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	79	151	230
Η. Μεταφορά & αποθήκευση*	2	18	20
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	53	55	108
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστ.	44	38	82
Ο. Εκπαίδευση*	7	6	13
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας*	7	0	7
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	17	19	36
ΣΥΝΟΛΟ	257	385	642

Πίνακας 57:Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση ανά κλάδο δραστηριότητας – F02003

	Ναι	Όχι	ΣΥΝΟΛΟ	Ναι (%)	Όχι (%)
Εμένα και τα μέλη της οικογένειάς μου (οικογενειακή επιχείρηση)	31	95	126	25%	75%
Έναν ή περισσότερους εργαζόμενους	226	290	516	44%	56%
ΣΥΝΟΛΟ	257	385	642	40%	60%

Πίνακας 58: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση εργαζομένων από την επιχείρηση - F02004

	Συχνότητα	Ποσοστό
Τουλάχιστον 1 φορά ανά έτος	187	73%
Τουλάχιστον 1 φορά στα 3 έτη	36	14%
3 έτη και πάνω	5	2%
Μόνο κατά την πρόσληψη	28	11%
ΣΥΝΟΛΟ	256	100.0%

Πίνακας 59: Συχνότητα κατάρτισης εργαζομένων από τις επιχειρήσεις – F02005

Αντικείμενα	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
Υπολογιστές/Πληροφορική	94	17%
Αγροκτηνοτροφικά / Αλιευτικά / Μελισσοκομικά	10	2%
Management / Λογιστικά / Οικονομοτεχνικά / Επιχειρηματικότητα	57	11%
Τρόφιμα: Εστίαση / Σίτιση / Τυποποίηση / Γευσιγνωσία	58	11%
Marketing / Πωλήσεις / Εξυπηρέτηση πελατών / Επικοινωνία	104	19%
Τουρισμός / Ξενοδοχειακά	46	9%
Τεχνικά θέματα / Ασφάλεια στην εργασία	99	18%
Ξένες γλώσσες / Ελληνική γλώσσα (για αλλοδαπούς)	17	3%
Εκπαίδευση / Ψυχολογία / Ευεξία	40	7%
Κομμωτική	4	1%
Υγειονομικά/Covid	12	2%
ΣΥΝΟΛΟ	541	100%

Πίνακας 60: Γνωστικό Αντικείμενο παρεχόμενης κατάρτισης – F02006

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία*	Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	ΣΤ. Κατασκευές*	Ζ. Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	Η. Μεταφορά & αποθήκευση*	Θ. Υπηρεσίες παραγωγής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	Ο. Εκπαίδευση*	Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας*	Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παραγωγής υπηρεσιών*
1. Υπολογιστές/Πληροφορική	1	9	5	31	0	12	26	3	1	4
2. Αγροκτηνοτροφικά/μελισσοκομία	2	6	0	1	0	0	0	0	0	0
3. Management/Λογιστικά/οικονομικά/επιχειρηματικότητα	1	7	3	9	0	7	23	0	1	1
4. Τρόφιμα (εστίαση/σίτιση/τυποποίηση/γευσισγνωσία)	2	5	0	12	0	33	0	0	0	4
5. Marketing/πωλήσεις/εξυπηρέτηση πελατών/επικοινωνία	0	9	2	43	0	20	14	0	0	10
6. Τουρισμός/ξενοδοχειακά	0	0	1	2	0	38	3	0	0	2
7. Τεχνικά/ασφάλεια στην εργασία	0	17	11	23	0	16	11	1	1	4
8. Ξένες γλώσσες/Ελληνική γλώσσα	0	0	1	2	0	7	3	3	0	0
9. Εκπαίδευση/Ψυχολογία	0	2	2	8	0	6	4	5	4	5
ΣΥΝΟΛΟ	6	55	25	131	0	139	84	12	7	30

Πίνακας 61: Γνωστικό Αντικείμενο κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας – F02007

ΛΟΓΟΙ	Παρατηρήσεις	Ποσοστά
• λόγω κόστους	50	14%
• δεν προσφέρουν σε κάτι	149	43%
• δεν θα συμμετέχουν οι εργαζόμενοι/ες	53	15%
• δεν διαθέτω τις κατάλληλες γνώσεις	28	8%
• δεν γνωρίζω που να απευθυνθώ	68	20%
Σύνολο	348	100.0%

Πίνακας 62: Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις – F02012

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	ΘΕΤΙΚΟΙ	
Τυποποίηση- Προδιαγραφές- Πρότυπα Ποιότητας για αγροτικά προϊόντα	17	8%
Αγροτική Επιχειρηματικότητα	30	14%
Κοινωνική Οικονομία	33	16%
Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση	45	22%
Εξαγωγικό Marketing	46	22%
Δια Βίου Μάθηση και Εκπαίδευση Ενηλίκων: Δομές, φορείς, υπηρεσίες και πρακτικές	59	28%
Management, υπηρεσίες και ρυθμιστικό πλαίσιο Τουρισμού	60	29%
Οριζόντιες, Οργανωτικές και Διοικητικές Ικανότητες	73	35%
Διαχείριση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	76	36%
Λογιστική διαχείριση μικρών επιχειρήσεων	80	38%
Management και Project Management	84	40%
Ξένες γλώσσες	88	42%
Επιχειρηματικότητα- Ανάλυση Πρωτοβουλίας	91	44%
Διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων στο χώρο εργασίας	94	45%
Διαχείριση εργασιακού άγχους- στρες & Λήψη Απόφασης	99	47%
Πρακτικές και εξειδικευμένες γνώσεις	102	49%
Τεχνικές πωλήσεων στο εμπόριο	107	51%
Ικανότητες Επικοινωνίας και Διαπραγμάτευσης στην εργασία και στο επιχειρείν	109	52%
Γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών	111	53%

Πίνακας 63: Διατύπωση γνώμης επιχειρήσεων για αντικείμενα κατάρτισης – F02013

Κατά τη διάρκεια των μέτρων για την πανδημία του κορωνοϊού ποια από τα παρακάτω ίσχυαν ή ισχύ	ΝΑΙ	
Η εργασία μου διακόπηκε για κάποιο διάστημα	352	47%
Μειώθηκε το ωράριο εργασίας μου	123	17%
Μειώθηκαν οι απολαβές μου	287	39%
Άλλαξε η εργασιακή μου κατάσταση	52	7%
Αναγκάστηκα να δουλεύω εξ αποστάσεως	66	9%
Η εργασία μου δεν επηρεάστηκε ή επηρεάστηκε θετικά	205	28%

Πίνακας 64: Επίδραση της πανδημίας COVID-19 στο εργατικό δυναμικό – H01001

Μετά την άρση των μέτρων για την πανδημία η θέση σας, ως εργαζόμενου, στην αγορά εργασίας της Κρήτης πιστεύετε ότι:	Ναι	Ποσοστό
Έχει βελτιωθεί	32	3%
Έχει παραμείνει περίπου σταθερή	249	27%
Έχει επιδεινωθεί, αλλά θα επανέλθει	403	44%
Έχει πληγεί ανεπανόρθωτα	231	25%
Σύνολα	915	100%

Πίνακας 65: Γνώμη εργατικού δυναμικού για την επίπτωση του COVID-19 στους εργαζομένους – H01002

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2020

Μετά την άρση των μέτρων για την πανδημία, πιστεύετε ότι η προοπτική για να βρείτε εργασία:	Ναι	Ποσοστό
Έχει βελτιωθεί	3	2,4%
Παραμένει ίδια όπως και πριν την πανδημία	12	9,8%
Έχει δυσκολέψει, αλλά δεν θεωρείτε αδύνατη την εύρεση εργασίας	73	59,3%
Δεν υπάρχει προοπτική εύρεσης εργασίας	35	28,5%
Σύνολα	123	100%

Πίνακας 66: Γνώμη ανέργων για τις προοπτικές εύρεσης εργασίας – H01005

Ως εργαζόμενος/η είστε.... /Μειώθηκαν οι απολαβές μου	Δεν έχει Επιλεγθεί	Ναι	Δεν έχει Επιλεγθεί	Ναι
Μισθωτός	280	69	80.23%	19.77%
Αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό	100	121	45.25%	54.75%
Αυτοαπασχολούμενος με προσωπικό	55	85	39.29%	60.71%
Βοηθός σε οικογενειακή επιχείρηση	15	12	55.56%	44.44%

Πίνακας 67: Εργαζόμενοι-αυτοαπασχολούμενοι και μείωση απολαβών λόγω COVID-19– H01006

Κατηγορία επαγγέλματος	Δεν έχει Επιλεγθεί	Ναι
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	15	22
Επαγγελματίες	79	54
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	36	11
Υπάλληλοι γραφείου	53	4
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	108	63
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	60	59
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	40	50
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμό	17	12
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτές και μικροεπαγγελματίες	39	11

Πίνακας 68: Μείωση απολαβών λόγω COVID-19 ανά κατηγορία επαγγέλματος – H01007

Κατά τη διάρκεια του lock-down για την πανδημία του κορωνοϊού (Μάρτιος-Μάιος 2020) ποια από τα παρακάτω ίσχυαν για	Αύξηση	Καμια Αλλαγή	Μείωση	Σύνολα
Ωράριο λειτουργίας επιχείρησης	27	252	615	894
Τζίρος σε σχέση με το 2019	34	73	833	940
Αριθμός Εργαζομένων	14	500	259	773
Μισθολογικό κόστος	17	448	312	777
Εργασία εξ αποστάσεως	104	233	44	381

Πίνακας 69: Επιπτώσεις των περιοριστικών μέτρων στις επιχειρήσεις – H02001

ΜΕΤΑ την άρση του lock-down για την πανδημία του κορωνοϊού (Ιούνιος-Σεπτέμβριος 2020) η οικονομική κατάσταση της επιχείρησής σας	Ναι	Ποσοστό
βελτιώθηκε σημαντικά	96	9,9%
βελτιώθηκε, αλλά δεν έπαψε να είναι προβληματική	512	52,8%
παρέμεινε ίδια όπως και κατά το lockdown	233	24%
ήταν όπως πριν την πανδημία	129	13,3%
Σύνολα	970	100%

Πίνακας 70: Οικονομική κατάσταση της επιχείρησης μετά την άρση του lock-down – H02002

Λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις για την εξέλιξη της πανδημίας του κορωνοϊού, πιστεύετε ότι η επιχείρησή σας	Ναι	Ποσοστό
θα επηρεαστεί κυρίως φέτος	121	12.5%
θα επανακάμψει μέσα στα επόμενα 1-2 χρόνια	549	56.5%
θα χρειαστεί τουλάχιστον 5 χρόνια για να επανακάμψει	155	16.0%
δε θα επανακάμψει στο προβλεπτό μέλλον	63	6.5%
δε θα επηρεαστεί καθόλου	60	6.2%
θα επωφεληθεί από την κατάσταση	23	2.4%
Σύνολα	971	100%

Πίνακας 71: Γνώμη επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της πανδημίας στην λειτουργία τους– H02003

ΠΑΡΑΤΗΜΑ ΙΙ – Ερωτηματολόγια

Τα ερωτηματολόγια επισυνάπτονται σε ξεχωριστά αρχεία pdf.

